

ПОЛИТИКИН

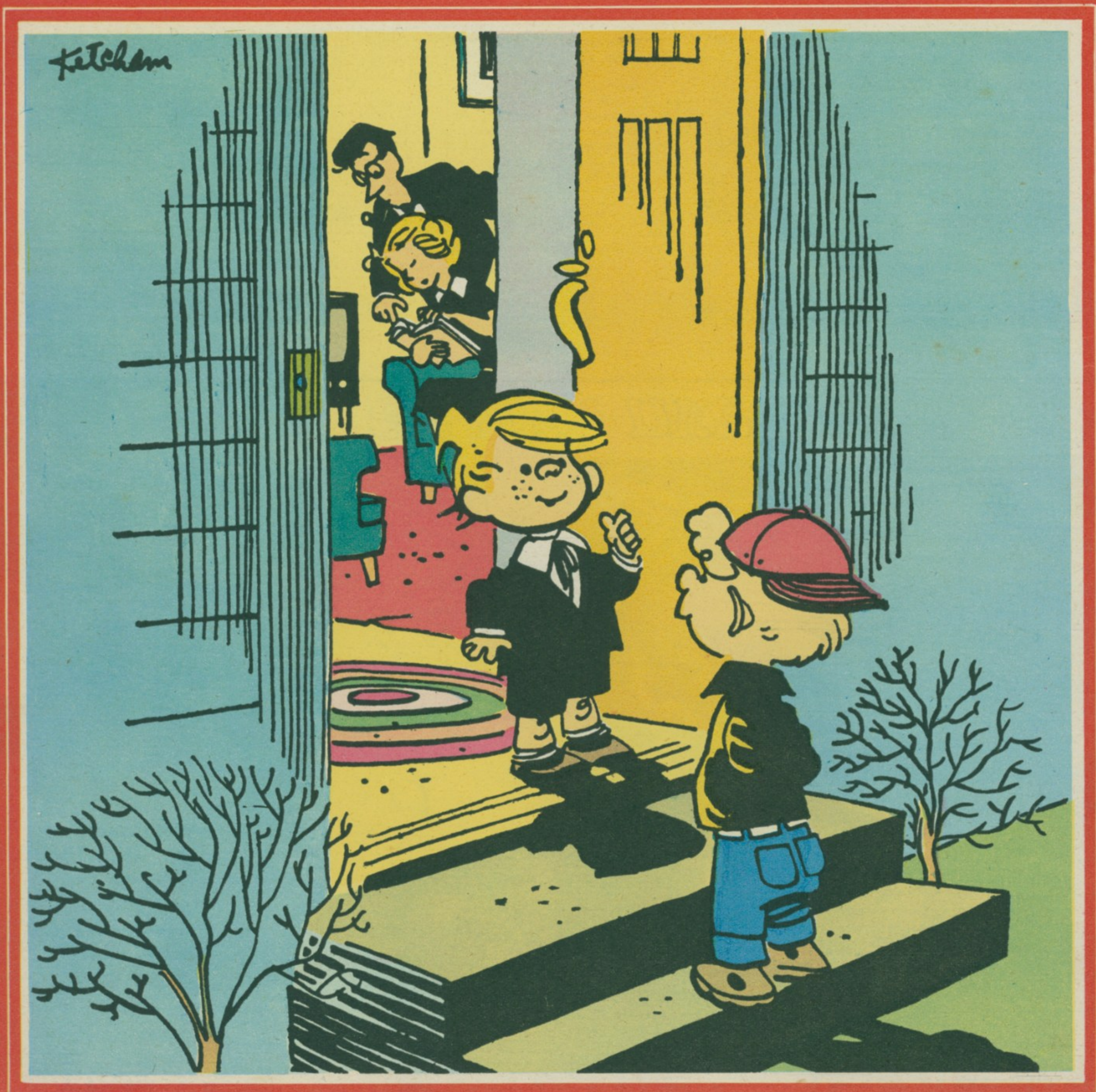
ЗАБАВНИК

1
ДИНАР
1952

Година
XXIX
БРОЈ 843
24. II 1968.

ИЗЛАЗИ СУБОТОМ

— Треба да вечерамо ван куће. И сад моји сџари
шраже неки ресџоран у којем још нисмо били.

РАЗУЂЕНА КЛИМА

Наставница географије упита једну ученицу:

— Кажи ми каква је клима у Европи?

Ученица збуњено одговори:

— Клима је у Европи разуђена.

Зденко Татар
Ловћенац

СУЛЕЈМАН ПРВОВЕНЧАНИ

На часу историје учили смо о Сулејману Величанственом. Пошто је завршила предавање професорка пита једног ученика да понови лекцију:

Ученик поче:

— Сулејман, Сулејман,
— али није могао даље да

прича, јер није знао оно друго име.

Један друг му шапну:

— Сулејман Величанствени.

Овај нешто чу и одмах победоносно одговори:

— Сулејман Првовенчани...

Диме Црногорски
Скопље

СПРЕМНА

Време одмиче а мала Марјана никако да изађе из своје собе. Нестрпљива мајка је опомиње:

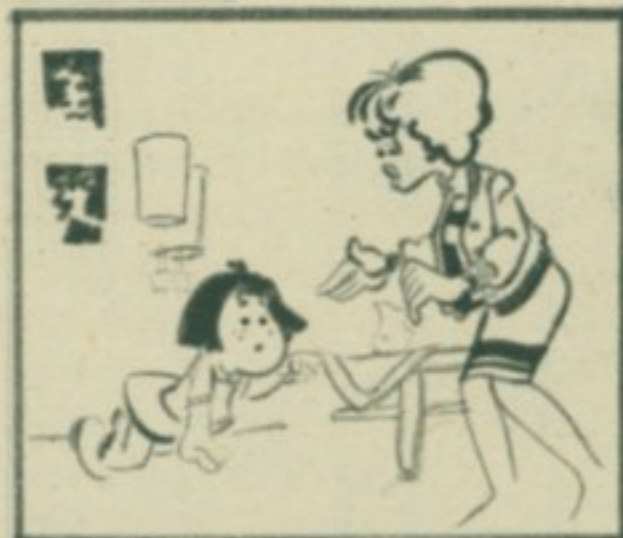
— Закаснићеш у школу! Јеси ли скоро готова?

— Јесам мама...

— Обула си ципеле?

— Да, све сем једне...

Даница Новак
Љубљана

ПОЕЗИЈА ПРОФЕСОРА ПАНТЕ

Причу о професору Панту испричао ми је отац. Давно. И ја се још добро сећам тог професора ла-

МРВИЦЕ СА ШКОЛСКЕ ТРПЕЗЕ

тинског језика, који је имао обичај да говори у стиховима: Учи речи да у глава звечи, ко не учи речи — има да се бечи... и све тако.

Али, ђаци — као ђаци. Договоре се како да збуне свог професора, који је иначе био диван човек и кога су сви волели.

Прозове тако Панта баш мог оца да одговара. А отац као из топа:

— Професоре, молим вас!
нисам спреман за ваш час,

јер сам јуче цео дан био нешто болестан.

Баци у смех, а Панта се намршти као облак пред кишу и грмну са катедре:

Стих ти, брајко, није лош
Ал' ће бити три за грош!
Нека цео разред зна
Теби Панта даје два,
А ти сада лепо седи,
И то причај своје деди.

Пошто се победоносно осмехнуо, професор је наставио час као да ништа није било. И више никад мали обешењаци нису клепали стихове. Ко је знао, говорио је — у прози.

Наташа Димитријевић
Ријека

ЗАБУНА

На часу математике наставница предаје ново градиво и када је завршила узвеша један пример и упита:

— Има ли овде чланова који могу да се скрате?

— Има! — одговори дечак из друге клупе.

— А који? — упита зачуђено наставница?

— Пера и Јоца, одговори дечак показујући на двојицу дечака — чупаваца.

Ђорђе Драгојловић
Нови Сад

ДОСЕТЉИВИ ДЕЧАК

Професор из српскохрватског језика упита Милана:

— Јеси ли научио једнину и множину?

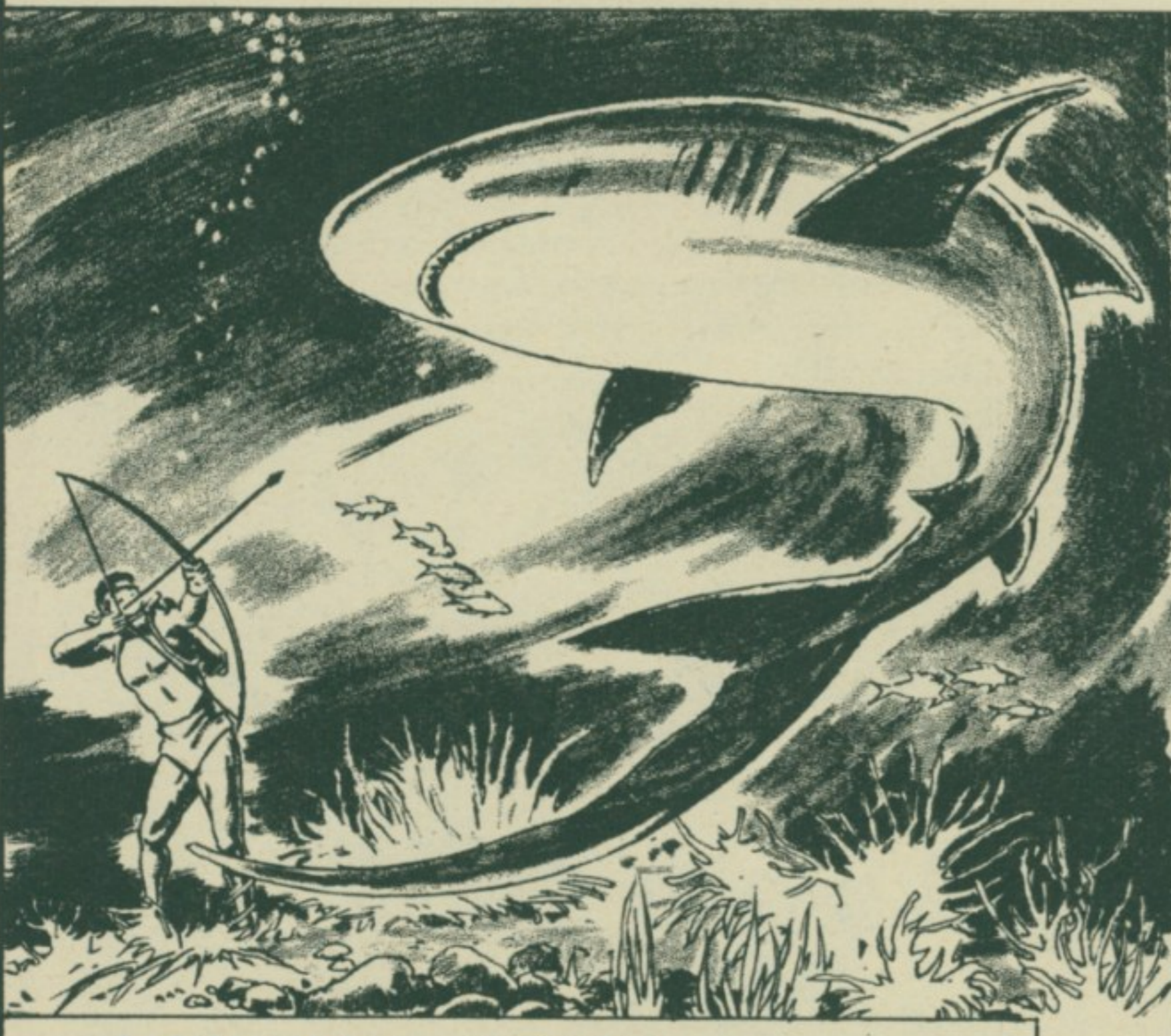
— Да, учитељу.

— Добро. Реци ми онда јесу ли „панталоне“ једнина или множина.

— Одозго је једнина, а одоздо множина.

Славе Милутиновић
Београд

Ripley's - Вероватни или не!

ЖАУАРА ЖИЛ

ЧУВЕНИ АМЕРИЧКИ СТРЕЛАЦ НАОРУЖАН САМО ОБИЧНИМ ЛУКОМ УБИО ЈЕ 4 МЕТРА ДУГАЧКУ АЖУЛУ ОДАПЕВШИ НА ЊУ ЈЕДНУ ЈЕДИНУ СТРЕЛУ И ТО НА ДУБИНИ ОД 14 МЕТРА. ПОВОДНУ ЖИВУ МЕТУ ПОГОДИО ЈЕ СА ДАЛИНЕ ОД 5 МЕТРА.

ЛЕПЕ ОЧИ

ЗОВЕ СЕ ЈЕДАН ЦВЕТ ЗВЕЗДАСТОГ ОБЛИКА КОЈИ РАСТЕ У САХАРИ И У КОЈИ БЕДУИНСКЕ ДЕВОЈКЕ САТИМА ГЛЕДАЈУ ВЕРУЈУКИ ДА КЕ ОД ТОГА ЊИХОВЕ ОЧИ БЛИСТАТИ КАО ЗВЕЗДЕ.

ЈЕДНА ШИЊОРЕПА ПАТКА

УХВАКЕНА 13 ГОДИНА ПОСЛЕ ПРОТЕНОВАЊА ДРЖИ СВЕТОСКИ РЕКОРД У ДУГОВЕЧНОСТИ МЕЂУ ВОДЕНИМ ПТИЦАМА.

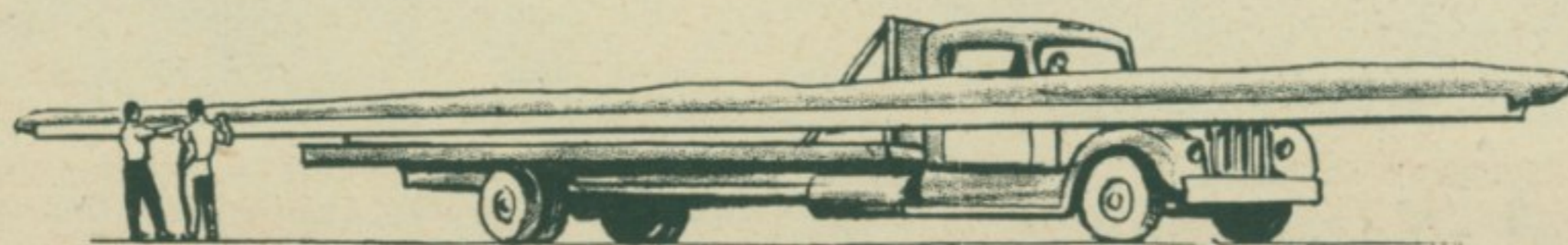

ЕГИПТАСКИ ВОЈСКОВОЂА ИБРАХИМ ПАША

ЗАДИВЉЕН ХРАБРОШКУ АБУЛАХА ИБН САУДА, ЗАПОВЕДНИКА ВОЈСКЕ САУДИЈСКЕ АРАБИЈЕ КОГА ЈЕ УПРАВО ПОБЕДИО У ЈЕДНОЈ БИЦИ, ПОНУДИО ЈЕ СВОМ ПРОТИВНИКУ ДА СНАБДЕ ЊЕГОВЕ ВОЈНИКЕ ХРАНОМ, ОРУЖЈЕМ И МУНИЦИЈОМ ДА БИ МОГЛИ ДА НАСТАВЕ БОРБУ. АБУЛАХ ЈЕ ОДБИО ПОНУДУ. (1818)

ШАДУКА ВЕКНА НА СВЕТУ

УМЕШЕНА И ИСПЕЧЕНА 1963. ГОДИНЕ У СЕНТ

ЧАРЛОУ (САД), БИЛА ЈЕ ДУГАЧКА 17 МЕТРА И ТЕШКА 55 КИЛОГРАМА.

БИБЕРА СА ЈАМАЈКЕ

ИМА УКУС И МИРИС И ЦИМЕТА И ОРАШИКА И КАРАНФИЛИКА.

ДУГА ИСТОРИЈА СМУЧНИ

ДАСКЕ КОЈЕ СУ ОСВОЈИЛЕ СВЕТ

Једног лепог зимског дана Адам Адамовић, човек из каменог доба, ставио је две даске на ноге јер му је досадило да пропада кроз снег. Али, векови су протекли пре него што је тај изум прихваћен: још у 19. веку смучаре су сматрале за настране

Легенда каже: „Седели једном Индијанац и бела јаребица. Птица је била добро расположена па је Индијанцу испричала како се праве крпље. Показала му је како да начини округли рам, а онда су позвали Индијанчеву жену и јаребица ју је упутила у вештину прављења ремења од коже. Тако је направљен први пар крпљи које је човек икада ставио на ноге. Индијанац и Индијанка су захвалили белој јаребици, она се опростила од њих и пошла кући. Али, убрзо је пала на земљу мртва. Сувише је много говорила.“

У овој старој индијанској легенди крије се много истине. Зар човек није могао да се угледа на птице и животиње које су се захваљујући опнама између прстију и широким шапама много лакше кретале по снегу од њега? У сваком случају, многи древни записи показују, да је човек од давних времена покушавао да се лакше креће по пределима завејаним снегом.

Грчки историчар Ксенофон забележио је у свом делу „Анабазис“ да је 400. године пре нове ере у Јерменији било уобичајено да се људима и коњима стављају неки обручи на ноге како би се лакше кретали по снегу. Обруче у облику тамбура видео је географ Страбон — а он је живео крајем старог и почетком новог века — на ногама становника снегом богатих јужних падина Кавказа. У „Танг-шу“ хроничи кинеске династије Танг, која је владала од 618. до 907, описани су Киргизи који су имали даске на ногама и возили се по снегу.

Густав Ваза и масовни спорт

Једног хладног зимског дана 1521. године окупила се у малој дрвеној цркви шведског села Мора група забринутих сељана. Проповед им је држао сам краљ Густав Ваза. Захтевао је од њих да пруже отпор Данцима, али они су тражили времена да размисле. Густаву Вази није ништа преостало него да крене. Пошао је на пут у Норвешку. Међутим, следећег дана сељани су се предомислили и послали два најбоља смучара да стигну краља. Они су га стигли после 85 километара ужурбаног марша код места Сале, обавестили га да ће му сељаци дати подршку и вратили се у Море. Ваза је успео да отера Данце и као Густав I основао 1523. године шведско краљевство.

Та два смучара из села Мора и не знајући постали су заслужни за масовни спорт који је читави четири века касније постао популаран у Шведској. Наиме, од 1922. сваке године одржава се „Ваза трка“ од Сала до Мора. У њој је, прошле 1967. године, учествовало 6.000 смучара аматера, од којих је најмлађи имао 23, а најстарији 76 година; стазу од 85,5 километара прешло је 5.636 учесника.

Разуме се, за та четири века која раздвајају прву од традиционалне трке Сала—Мора, догодило се много шта: смучање је од корисне вештине постало омиљени спорт. Додуше, и као спорт смучање има доста дугу историју. У записима шведског надбискупа Олауса Магнуса који су 1554. штампани у Риму, крај описа скандинавских смучара стоји и ово: „... и такве трке они подузимају из задовољства, кладе се и трче за опкладу као што то чине људи на чврстом тлу“.

Подвиг поштар Томпсона

Па ипак су крпље и смучке, које су углавном служиле за лакше кретање по снегу и лов, тек у 18. веку постале спортски реквизити. Заслуга за то умногоме припада и руским ловцима и норвешким дрвосечачима, који су у почетку из потребе, а затим из задовољства, научили све вештије да се крећу по снегу. Прва награда за спортско трчање смучкама додељена је 1767. у Кристијанији (данас Осло); прво јавно такмичење на смучкама одржано је 1843. у Тронхјајму.

Прича о смучкама не би била потпуна кад не бисмо поменули норвешког исељеника у САД, Јоа Торстајнсона, познатијег као Јон Томпсон. Он је тачно на свој двадесет девети рођендан, прочитао у листу „Сакраменто јунион“ следећи оглас: „Пажња, заинтересова-

Праисторија: Пећински цртежи на обалама Белог мора

Стари век: Лапонски ловац на смучкама

Средњи век: Јапанац на крпљама са ремењем за подизање

ним! Ујка Сам тражи поштара". Можда се копач злата и каубој Јон Томпсон сетио своје родне Норвешке кад се јавио на оглас да у току зиме преноси пошту преко Сијера Неваде. Припремио је смучке дуге готово три метра, широке 10 сантиметара и теже од десет килограма и прихватио се посла од којег су већ четворица били одустали. Једног јануарског јутра 1856. с потезом торбом важне поште, пошао је да превали деведесет усамљених миља. Пет дана касније — била је то права сензација — високи, плавокоси Норвежанин се вратио. И тако готово читаву деценију, пркосећи снегу, лавинама, снежним олујама, мразу и гризли — медведима, Томпсон је одржавао једину везу између удаљених места у државама Калифорнија и Утаха. Једнога дана пошао је централном пацифичком железницом у Вашингтон, где је требало да буде представљен Сенату. Кад

се воз заглавио и три локомотиве нису могле да савладају снег, Томпсон је мирно прикочио своје даске и наставио пут. Новине су писале о њему као о „човеку бржем од железнице“. Године 1960. окупили су се на том месту смучари целог света који су учествовали на VIII олимпијским зимским играма. Крај око Скво Валија је постао национални парк и носи Томпсоново име.

1715 — смучање је неморално

А сад још неколико речи о смучању у средњој Европи. То је поглавље за себе.

У немачком „Женском лексикону“ је још 1715. године смучање описивано као „немо-

рално“. Пионир спорта Гут Мутс тешко да је имао иједног следбеника када је 1804. године објавио књигу „Трчање на снегу“. Швајцарац Макс Сенгер је 1791. године изводио пробне вежбе само ноћу да га не би прогласили за лудака. Аустријанца Макса Клајношега дочекала је 1892. године једна крчмарица у Семерингу следећим речима:

— Ти грађани су потпуно сишли са ума. Сада долазе овамо са некаквим лудим даскама.

Укратко, у средњоевропским крајевима смучање је у поређењу с Норвешком тек више деценија касније.

Смучање, чија историја почиње још у Камено доба, данас је веома модеран спорт. Вероватно, никада није био популарнији: рачуна се да се сада у Европи овим спортом бави 20 до 25 милиона људи.

ОБЛАКОДЕРИ У ЈАПАНУ

З а јапанске архитекте наступила је нова епоха. Назад могу да се вину увис. Већ деценијама је због страха од земљотреса висина кућа у овој острвској земљи била ограничена на 31 метар. Нова техника изградње и нова искуства у проучавању земљотреса уклонили су ову границу. Одмах је започета изградња првог „правог“ облакодера. Од пре кратког времена у градској четврти Касумигасеки у Токију појавила се грађевина висока 147 метара. Нова знаменитост Токија има 36 спратова и највиша је зграда у Јапану. У овом облакодеру с ресторанима, банкама, радњама и једном клиником, биће запослено 15.000 људи!

ОДМОР У ЛЕТЕЋЕМ ТАЊИРУ

Стоје у дугом низу у подножју Турмала-превоја у француским Пиринејима и издалека личе на паркиране летеће тањире. Последње што би пролазник помислио је да су то куће изливене од пластике а ту су постављене да би се испитала њихова издржљивост на ниске температуре. Свака од ових кућица има 35 квадратних метара; ту су: купатило, кухиња и спаваћа соба са четири кревета. Двојица француских архитеката су их замислили као куће за одмор у 2000. години.

КАПЕТАН Кејт

Пре тридесетак година, још као студенти психологије на универзитету у Минесоти, Келер и Маријана Бреланд решили су да заснују породицу. Код Хот Спрингса у држави Аризони купили су једну велику фарму. Али шта да раде два психолога на једној фарми? Од њега да живе? Одлучили су да се баве гајењем и дресирањем животиња, али без принуде и кажњавања, као што то раде обични дресери, него на психолошкој основи. Опит је успео изнад сваког очекивања и Бреландови су постигли невероватне успехе.

Они су утврдили да су многе животиње паметније него што то људи обично мисле. Примењујући свој метод постигли су невероватне ствари. Тако су научили ђурана да управља возом-играчком, овцу да трчи за човеком као пас, свињу да купи прљаво рубље по кући и да га носи на одређено место, лисицу (којој није грозђе високо) да високо скочи, делфине да играју ватерполо, ракуне да невероватно вешто играју кошарку, кунуће да стављају сребрњаке у касицу за штедњу итд. Свако дете које се нађе на овој фарми поверује да је у чудесном свету бајки. Кад се прочуло за успехе Бреландових, почели су од њих да поручују „школоване“ животиње зоолошки вртови, забавни паркови, разне изложбе; те левизијска студија итд. Само за десетак година своја пословања они су продали преко 5000 издресираних животиња, припадника, 28 врста. При том су дошли и до нових сазнања из области психологије животиња, које су од великог значаја како за науку тако и за одгајиваче животиња.

Као што смо рекли, метод Бреландових не заснива се на присили и кажњавању. Основ им је позната поставка великог руског научника Павлова о условним рефлексима. Павлов је наиме, открио да се код пса који је навикао да добија храну кад зазвони звонце, лучи пљувачка и без његове воље чим зачује забаву. А Бреланд је пронашао прелазни или посредни сигнал, који се заснива на награђивању. Животиња мора да схвати да ће бити награђена ако на неки сигнал изврши одређену радњу. Наравно, и метода Бреландових има своје границе. Ни њоме се не може научити нека животиња да да од себе нешто што је преко њених природних могућности. Тако се не може научити гуска да говори или крава да се смеје кад јој се нареди. Најмање се, по мишљењу, Бреландових постиже кажњавањем, иако се, на пример, казном пас може научити да не напада бицикле и аутомобиле, за којима он јури кад се код њега пробуди ловачки инстинкт. Пас неће схватити зашто га кажњавате, ако га бијете после трке за бициклом или аутомобилом, јер је инстинкт јачи од њега. Али, ако га упозоримо да не сме да јури за бициклом или аутомобилом у тренутку када напостреши длаку на леђима, дакле, када се спрема да појури, он ће то схватити и послушати нас.

Често Бреландовима постављају питање, која је, по њиховом мишљењу, животиња најпаметнија тј. код које је интелигенција најразвијенија. Иако је тешко наћи и два човека који се слажу у томе шта се подразумева под појмом „паметан“, Бреландови, на основу својих практичних искустава, сматрају да се интелигенција животиња може мерити. Она се огледа у томе колико брзо животиња схвати зашто добија награду а зашто не, да разликује сличне околности и да према њима подешава своје понашање. Та-

КОЈА ЈЕ ЖИВОТИЊА НАЈПАМЕТНИЈА?

ко пас кога науче да не цепа папуче свога господара научи брзо да не оштећује и друге ствари. Исто тако, за оцењивање интелигенције животиња важан је и податак да ли из незнатних искустава уме да извуче закључке.

На основу свега тога Бреландови су направили ранг-листу интелигенције животиња. На прво место они стављају човеколике мајмуне, затим све друге мајмуне. Потом по Бреландовима долазе ракуне, делфини и — немојте се чудити — свиње. То је уосталом, утврдио и познати руски дресер Дуров. Делфини су право откриће. Пре неколико година један велики забавни парк у Флориди поверио је Бреландовима да издресирају неколико делфина који

су живели у великом акваријуму тог забавног парка. Резултати су били запањујући. За кратко време делфини су научили да изводе невероватне вештине, које данас привлаче хиљаде и хиљаде раздраганих гледалаца, великих и малих. Тачка почиње тиме што један делфин даје звоном знак за почетак. Делфини изводе разне акробације, скачу и до четири метра у висину, кроз почиње тиме што један делфин даје звоном знак за почетак. Делфини изводе разне акробације, скачу и до четири метра у висину, кроз воду, а затим се на крају одиграју праву, правцату ватерполо утакмицу. При том пливајући носе лопту на врху њушке, вешто њоме балансирају, прецизно додају, убацују је у гол и бурним одушевљењем поздрављају погодак, а разочараним гунђањем промашај. И још нешто, делфини су

ПРИРОДА

одлични стрелци, просечно постижу 50 одсто погодака од свих „шутева.“

Следећи су, по Бреландовима, на листи табеле интелигенције мачка, која је врло ђудљива и коју је тешко разумети, па онда пас.

Иза ових четвороножаца Бреланд ставља вране и папагаје. Онда долазе краве и овце, па тек коњ. Коњ је интелигентан утолико кажу Бреландови, што брзо схвати и правилно протумачи човекове гестове. Он је врло осетљив према казни и свакој претњи казном и зато је тако послушан, али с друге стране он је глуп, јер не може да схвати да се пуцкетањем бича или лаким ударцем не мисли ништа озбиљно.

После домаћих животиња по интелигенцији, према Бреландовима долазе хрчак, кунућ, веверица и остали глодари.

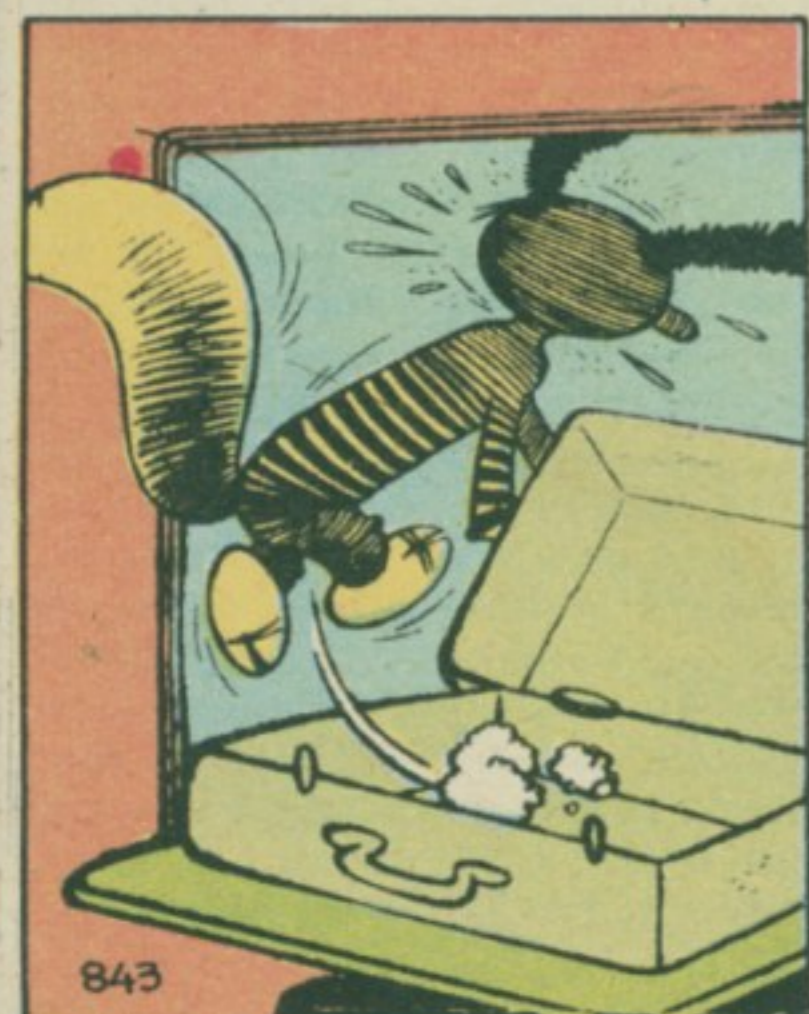
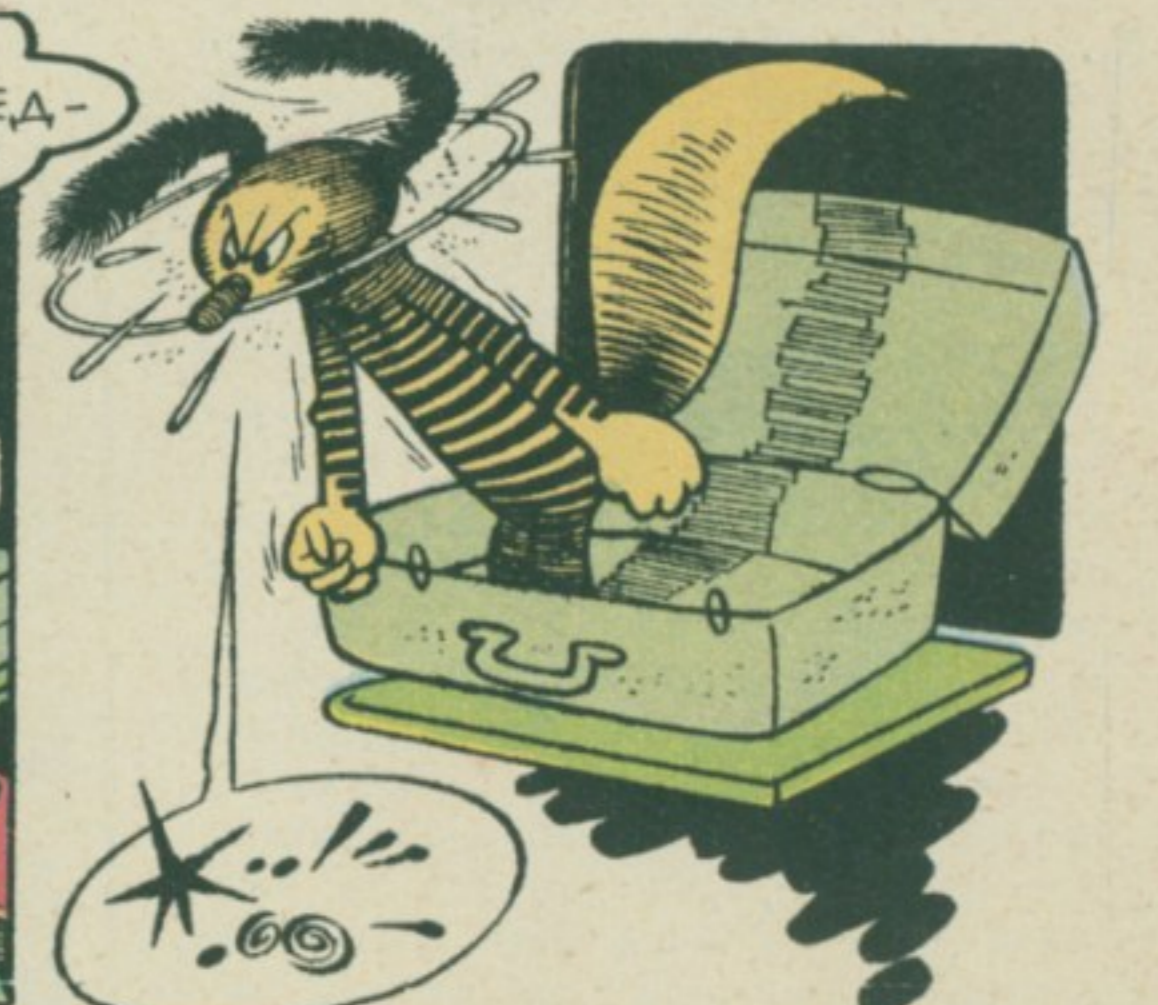
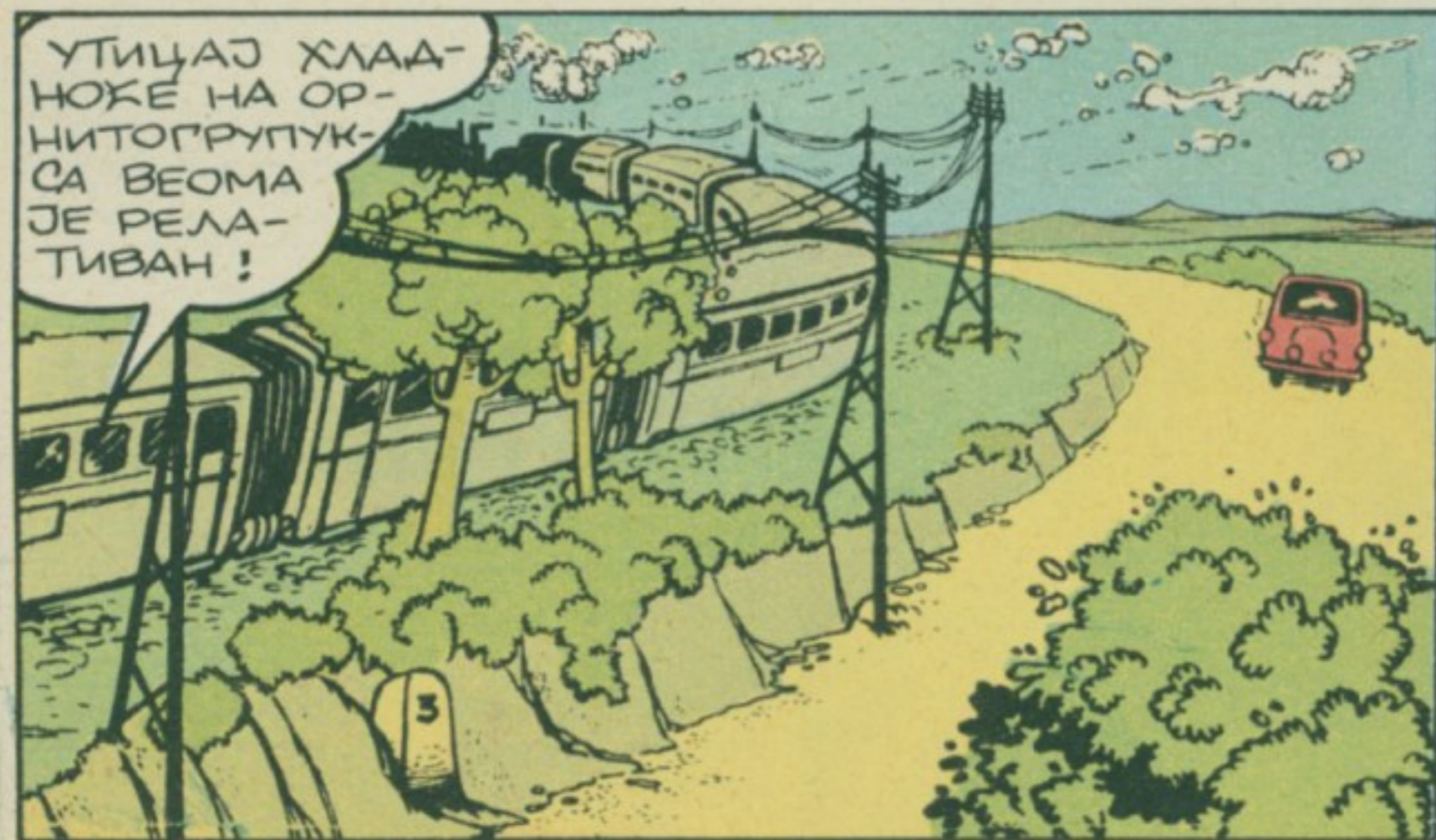
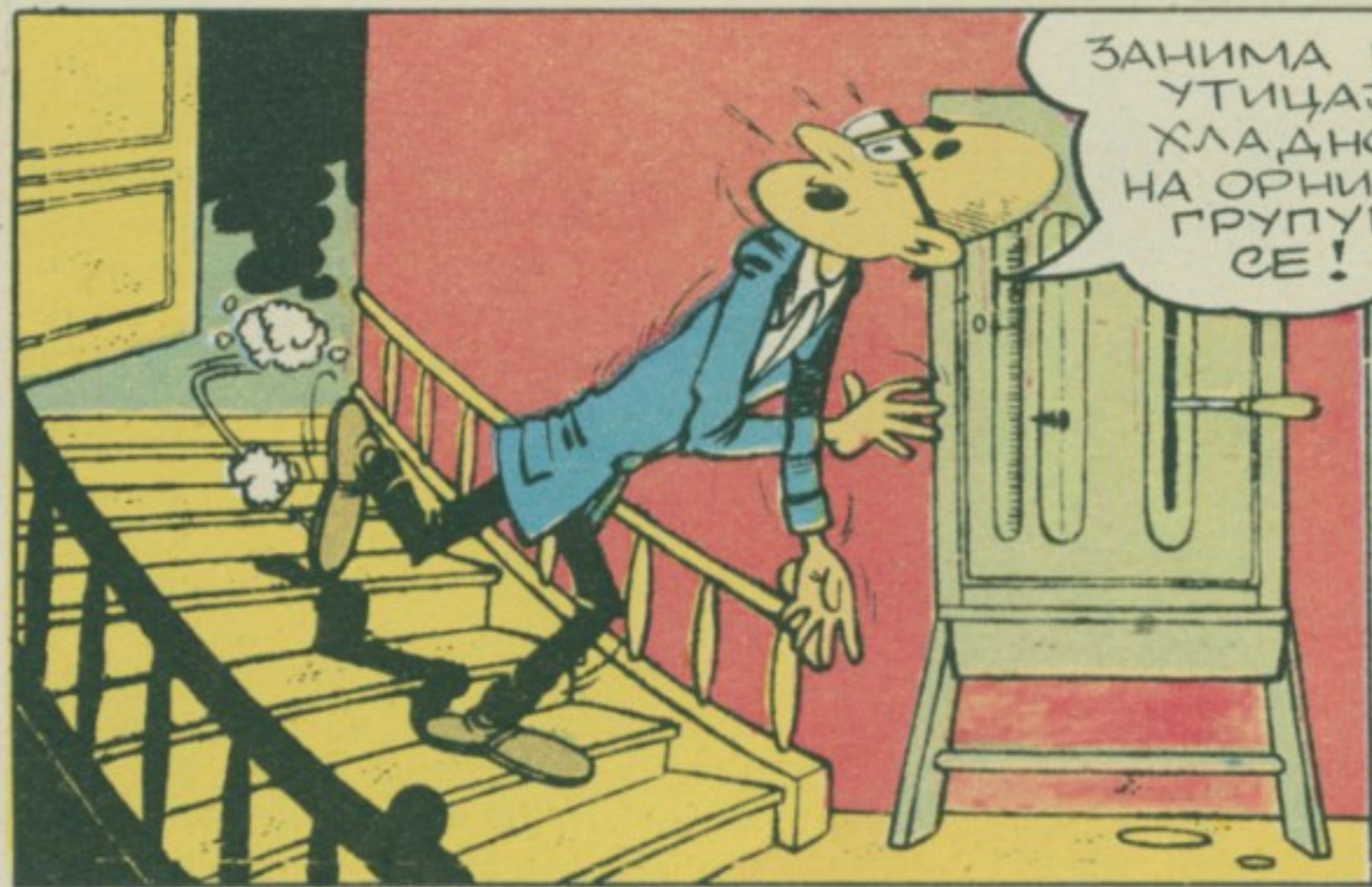
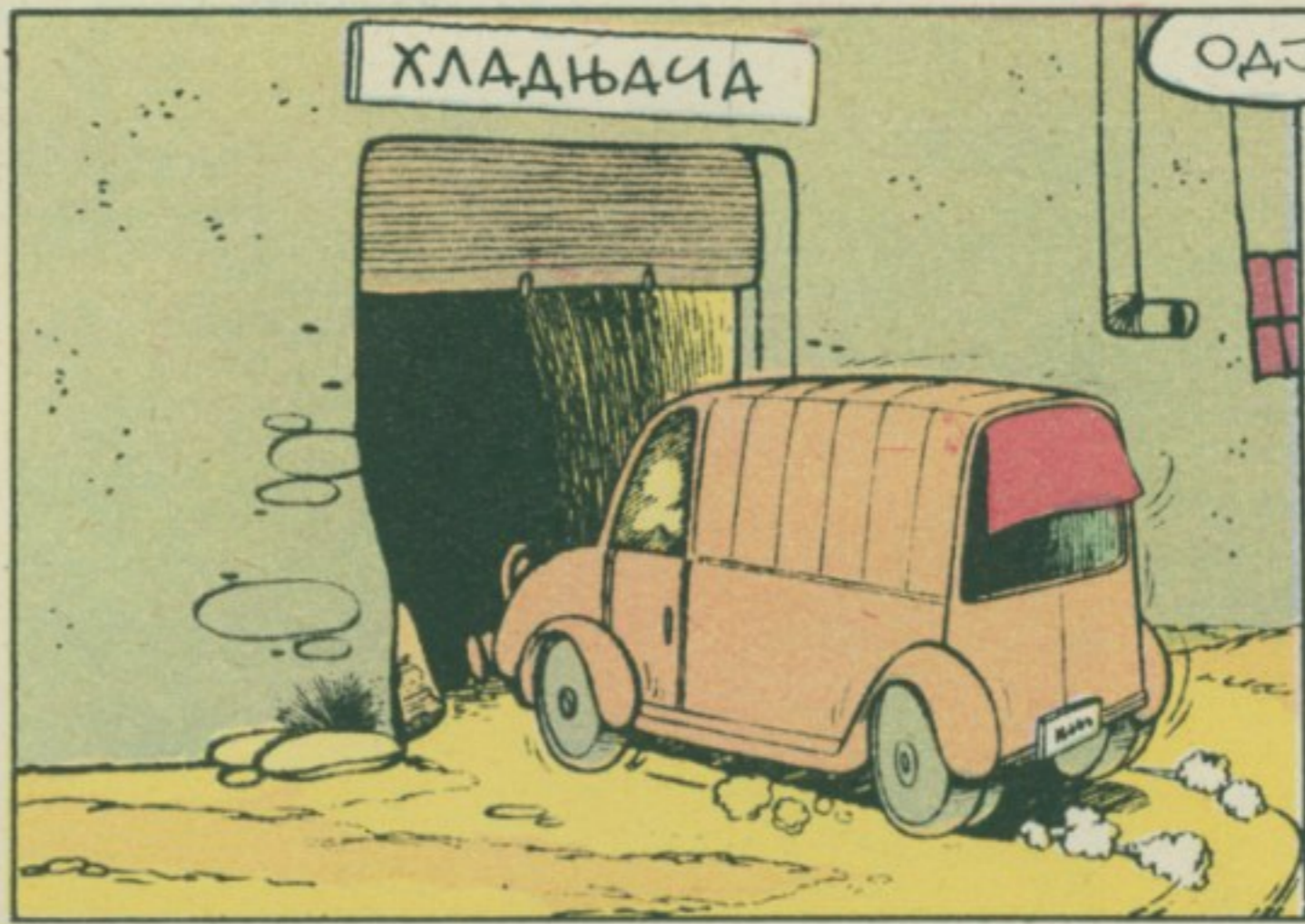
И на крају ове ранг-листе налази се живина. Међу живином је најпаметнији, зачудо — ђуран. Тако су два ђурана лако научила да управљају малим возом-играчком. С обе стране локомотиве тог воза Бреландови су монтирали мале дршке у виду карике. Кад год локомотива пролази поред једног шалтера и дирне га, из сандучета за храну испадне неколико зрна кукуруза. И ђурани су, на велико уживање гледалаца, научили да вуку за карике трчећи поред воза само да им што чешће испадне зрнчевље из сандучета. Разуме се да се гледаоци при том изванредно забављају.

После ђурана долазе по интелигенцији кокошке, које по Бреландовима, лако уче математику. На питања из те области дресирана кокошка или петао тачно ће одговорити кључањем по флаши у којој се налази кукуруз. Предалеко би нас одвело да описујемо како су то Бреландови постигли. Иза кокошки долазе по интелигенцији патке и на крају гуска, које Бреланд сматра најглупљима међу домаћом живином. Дабоме, гуска је — гуска.

Град магараца

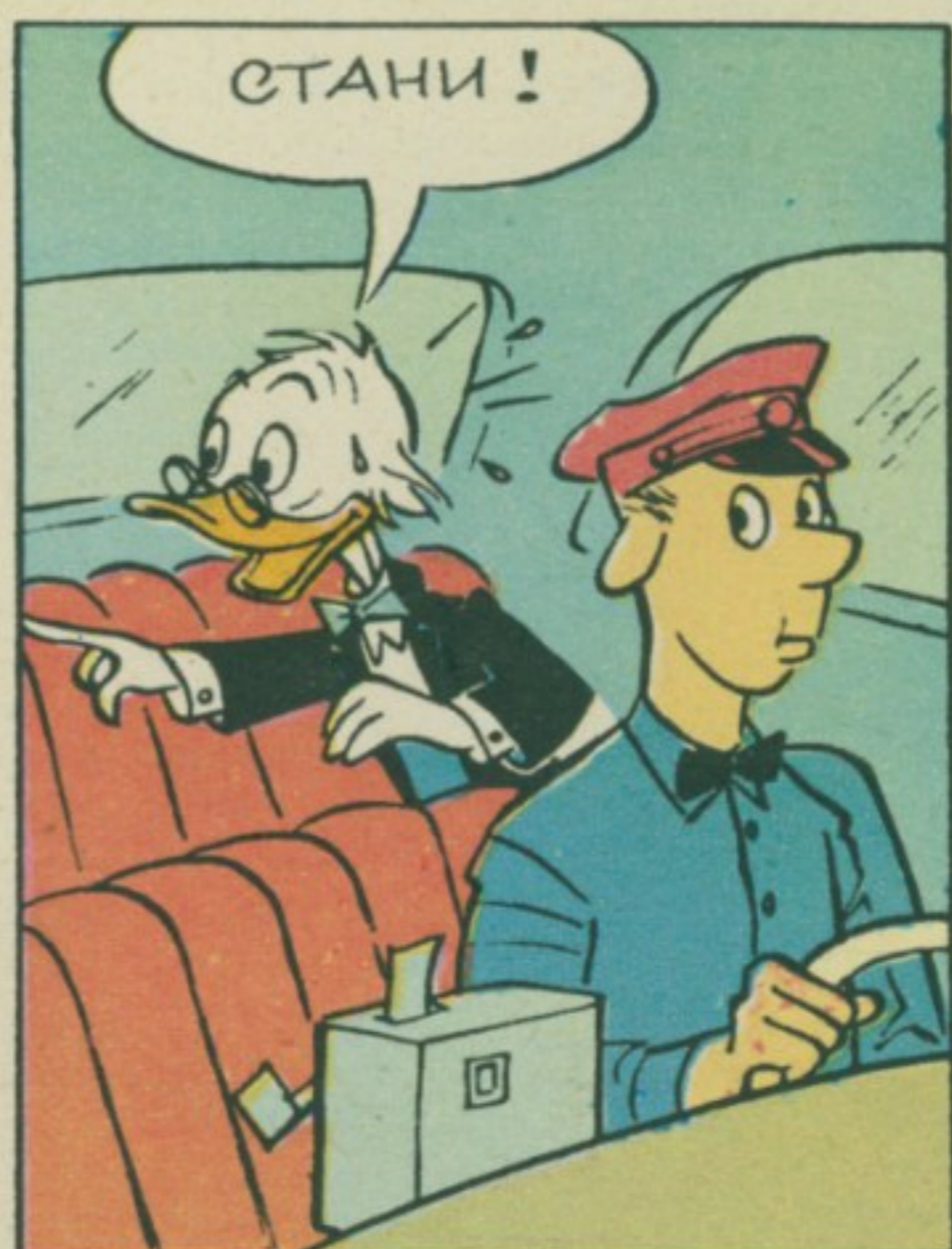
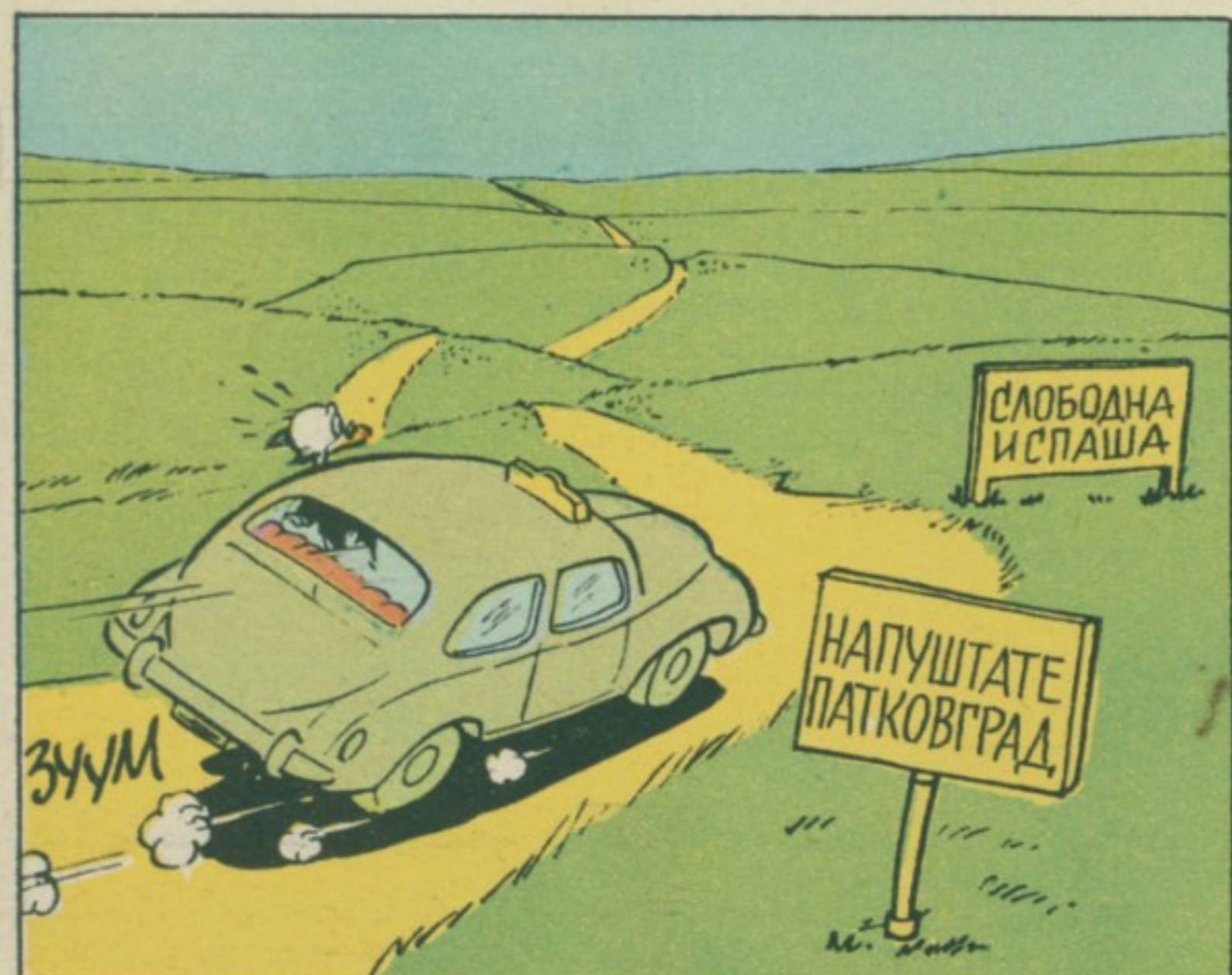
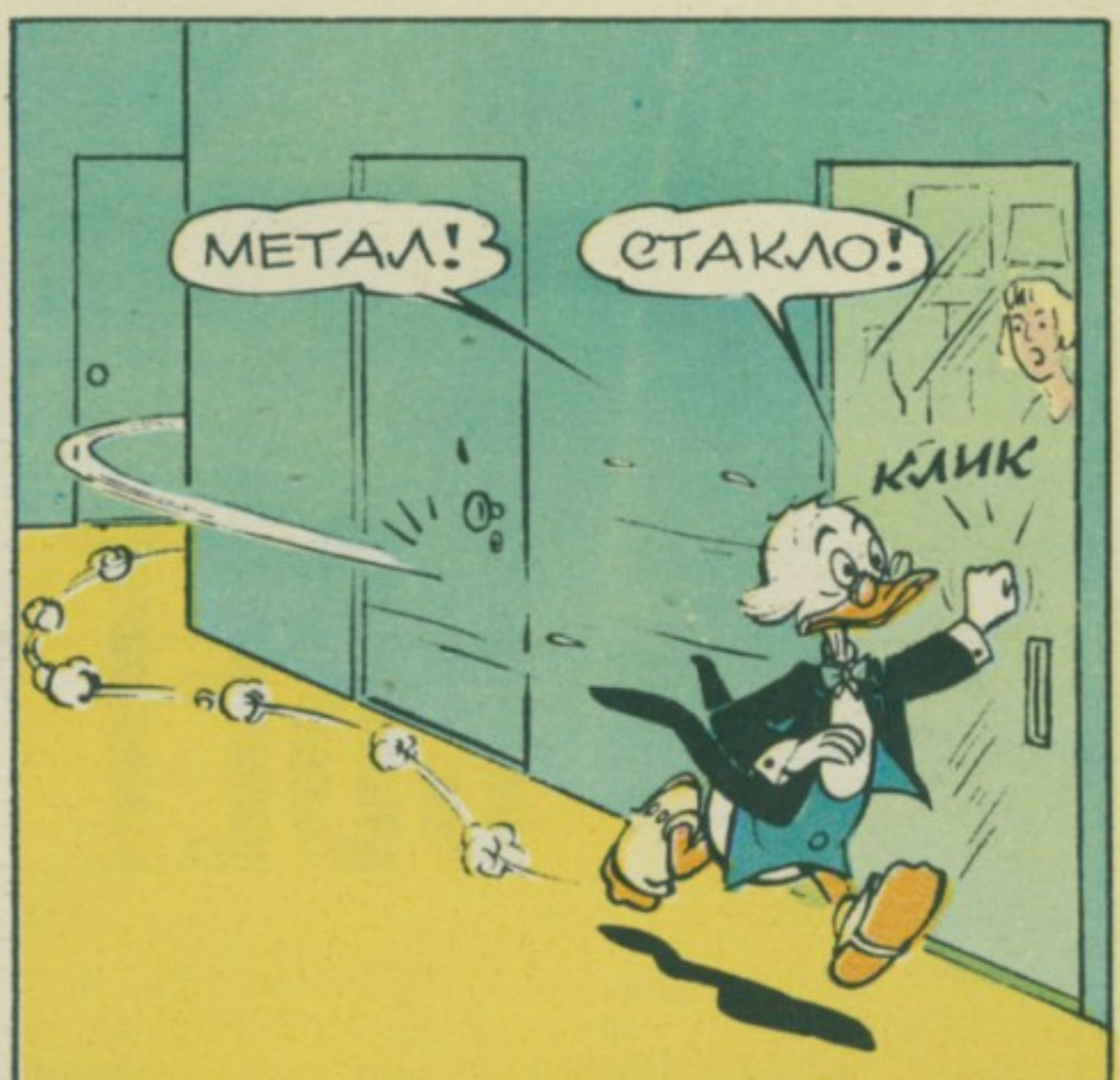
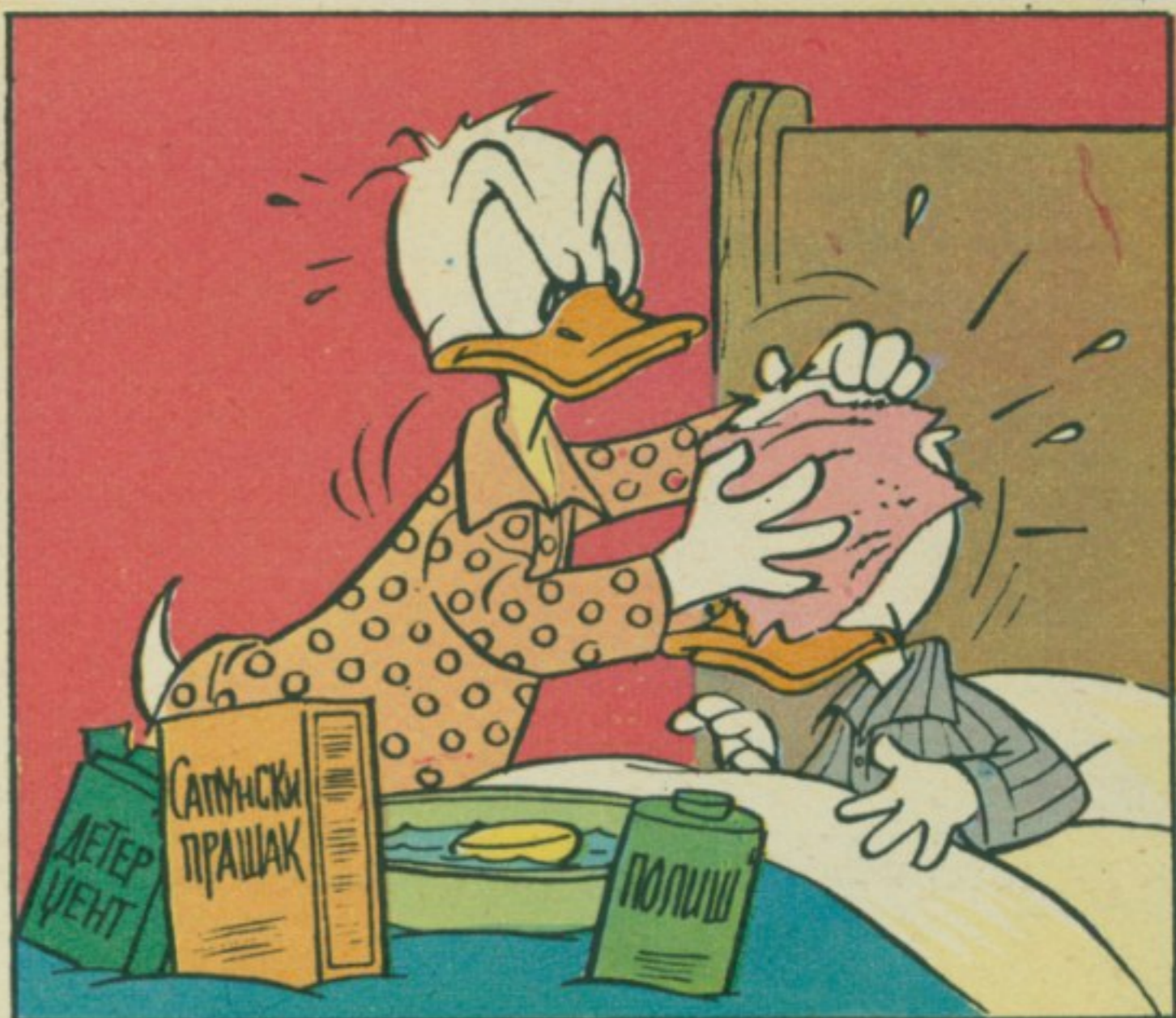
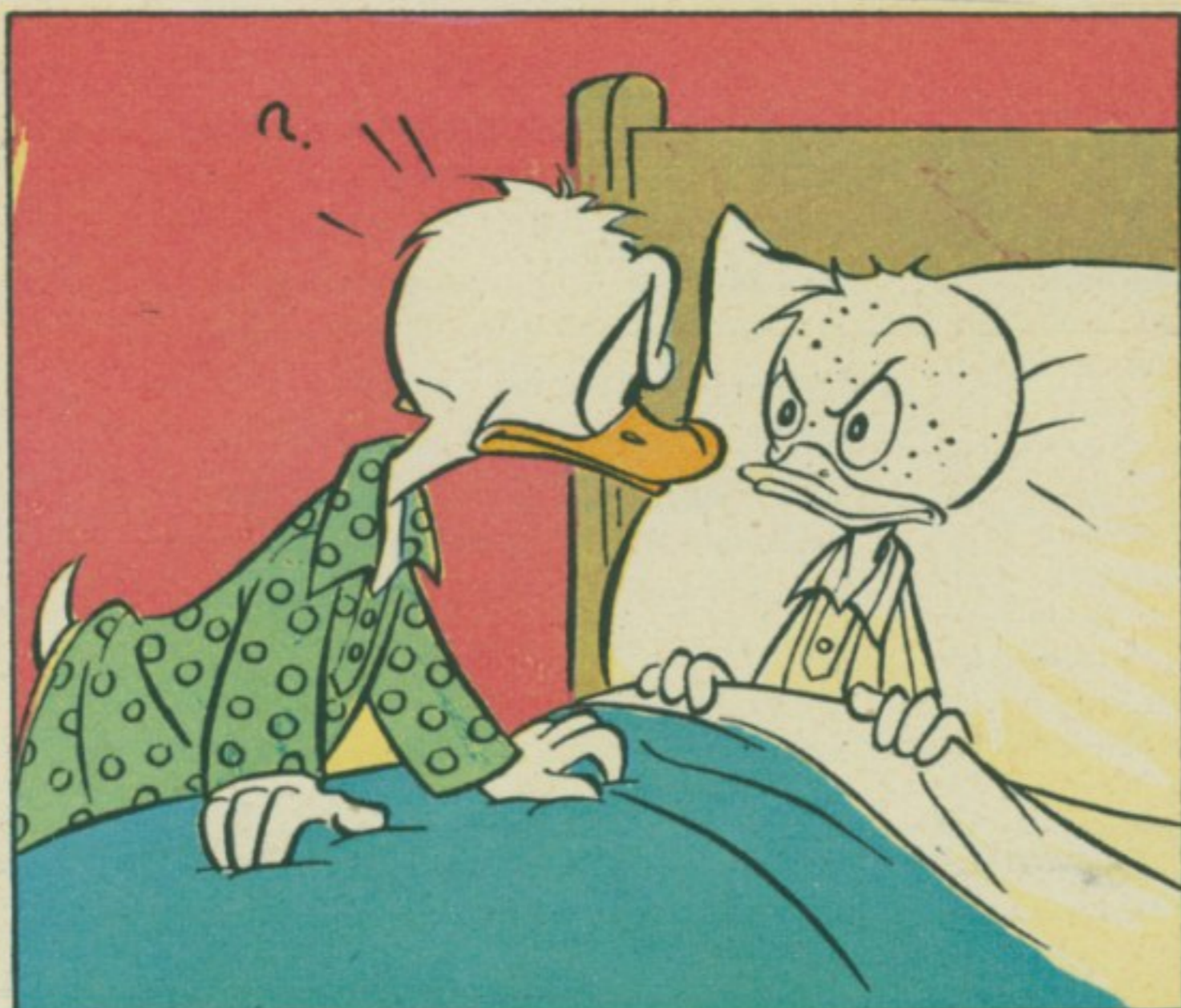
Марокански град Фез може се с правом назвати градом магараца. Јер, у њему има више магараца него становника, тачније на 220.000 становника долази око 250.000 магараца. То, наравно, има и свог разлога. Узане, кривудава улице које се час пењу, час стрмо спуштају неподедне су за сваки колски саобраћај, да и не говоримо о аутомобилима. У Фезу, кога још називају „Бисер ислама“, нема човека који нема магараца. Што их један човек више има, то већи углед ужива. У Фезу постоји око 2.000 „магарећих гаража“, стаја у којима свако може да остави свог магарца, кога ће власник гараже, или како се арапски каже „фундука“ прихватити, истимарити и нахранити, наравно уз одређену накнаду. Да не заборавимо ни специјалну амбуланту у којој се свакодневно нађе око сто дугоухих пацијената. Амбуланта лечи с успехом магарце од свих болести осим од — тврдоглавости.

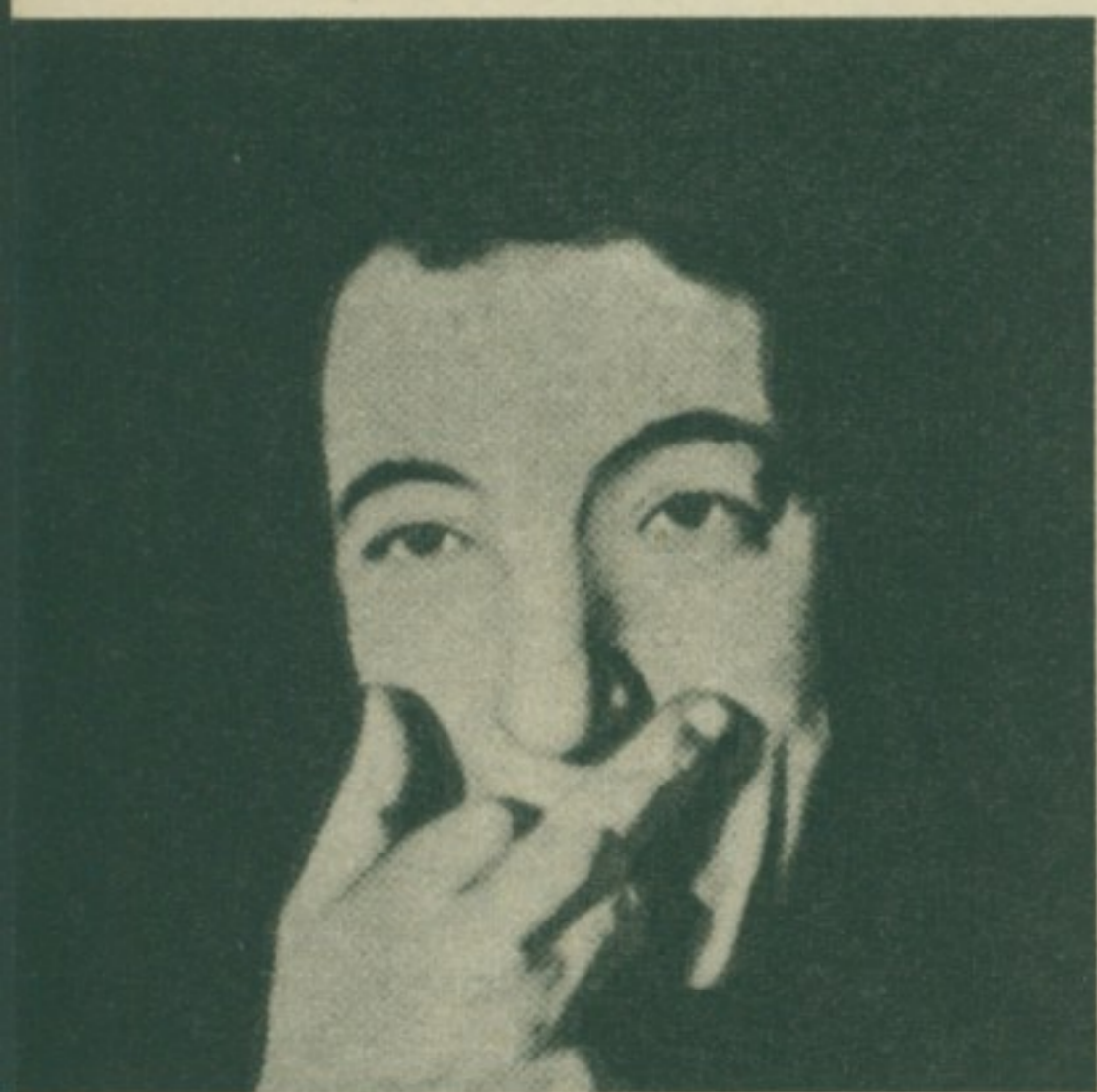
ГРУ-ГРУ, УАПА И ТАЈАНСТВЕНИ ПРОФЕСОР Z.O.

WALT
DISNEY

ПАЈА ПАТАК

Сећаш ли се како смо их тукли? Нагрнули су овамо, накићени оружјем, надувени као ћурани. Али, ништа нису могли да учине против нас, ништа...

... Да, и у том малом планинском насељу у француским Пиринејима такође се водио рат. Када су окупирали Француску, хитлеровци су запосели све превоје који воде у Шпанију. Борцима покрета отпора и емигрантима који су из било ког разлога били принуђени да напусте Француску, граница је била затворена. Али, у Аасу, нацисти нису могли ништа да учине. Усред глуве ноћи, у тамни густој као тесто, разлегао би се необичан звиждук. Дубок као хук сове, био је то сигнал иза којег су се криле не само речи већ и целе реченице неразумљиве непријатељу... „О, Пјере, скупићемо се ноћас. Сусрет на Зеленој гори!“ И те ноћи борци покрета отпора били би на заказаном месту, очекујући у заседи колону Немца...

А сећаш ли се Сустарда? Он их је такође надмудрио. О том догађају из 1943. године, који је већ прерастао у легенду, знају с обе стране Пиринеја. Као и многи други и Сустард је помагао људима из покрета отпора да прелазе шпанску границу: једнима на ову, другима на ону страну. Али, фашисти су нешто начули о њему и поставили му клопку: послали су му провокатора. Тај је, тобоже, хитно морао да пређе границу да на другој страни обиђе болесну жену. Сустард ништа није посумњао и одговорио је: „Si“.

А још исте ноћи тргао га је иза сна бат немачких чизама пред вратима. Одмах му је било јасно да је „зрео“ за стрељање. То ће, вероватно, извршити као и увек у осам часова изјутра, на сеоском тргу. Немци су народ који се држи прописаног реда. А пошто је још било тамно, Сустард је замолио да му дозволе да се последњи пут поклати гробовима својих предака. Пристали су и повели га на гробље. Уз пут Сустард је неочекивано шмугнуо у грмље, скотрљао се низа стрмину у клисуру не рекавши ни „до виђења“. А клисуре свог завичаја познавао је боље но ходнике у сопственој кући. Немци су дигли узбуну, припуцали, отрчали по фењере а Сустард се завукао у једну пукотину и стао да звижди. Најзад га је чуо један пастир у планини, удаљен два километра. Запитао је: „Шта је? Зашто си се развиждао пре зоре?“ А кад је схватио шта се догодило, звиждуком је пренео вест људима у селу. Три наредна дана они су бегунцу доносили храну у његово склониште. А затим? Сустард је прешао границу...

...1935. година. Гувернер Француске западне Африке, те највеће француске колоније, у поверљивом извештају упућеном у Париз јављао је о једној за њега чудној појави. У номадском племену Гуринси-Нанкасе, које је лутало саванама Западног Судана, употребљавају необичну звиждаљку — флауту звану „ува“ помоћу које номади воде читаве разговоре на растојањима од неколико километара. Поред тога, када то дозвољавају временски услови — температура и влажност ваздуха — Туринси-Нанкасе и без помоћи звиждаљке разговарају на растојањима од више километара.

Године 1948. француски истраживач Жорж Кован боравио је међу мексичким Индијанцима у провинцији Оахака, у држави Ве-

острву Гомера открио веома сложен језик звиждука, називан „Silbo Gomera“, који се одликује читавим низом особености. Пре свега звиждуци су толико јаки да се чују и на удаљености од 14 километара — што је рекорд у оваквом начину споразумевања. Јачина звиждука пиринејских брђана, а они звижде „само“ на 2 до 2,5 километра, измерена на растојању од једног метра од човека који звижди износи 110 децибела (нормалан разговор има јачину од 40 децибела).

Немачки етнограф Ерих Вустман боравио је недавно на острву Гомера и између осталог забележио и овакав пример.

„Један од острвљана отишао је далеко у планину а други је остао с нама и све што смо говорили преводио му је звиждањем. Од вијао се, отприлике овакав разговор:

— О, Еверисто!

— О, шта је? — стигао је звиждук-одговор.

Напрегли смо сву своју машту, мислили задатак, а наш преводилац Хорхе га је одзвиздао:

— О, Еверисто! Скини цепеле, успни се на палму и баци неколико ораха.

Еверисто је, не размишљајући, све тачно извршио. Стали смо да измишљамо нова питања и нове задатке и Еверисто је, на даљини од неколико километара одговорио на сва питања и извршио све задатке.“

Језик звиждука на острву Гомера има своје условности. На пример, не сме се одзвиздати само „јануар“, „февруар“, „март“; обавезно треба додати и реч „месец“. За неупућене све „од звиждане“ речи звуче исто, али острвљани их разумеју и лако преводе и најсложеније реченице.

Веровало се да је језик звиждука Индијанаца Средње Америке, острва Гомера и становника пиринејског села Аас јединствен феномен који се више нигде не среће. И изненада последње откриће: 1964. године на сасвим другом крају Земљине кугле, поново је откривен језик звиждука! Одмах се појавило питање: да ли је тај језик случајан, или је у дубокој древности био много више распрострањен.

Овога пута сензација је „планула“ у Гурској, у планинском селу Кушке. У преводу овај назив значи „Птичје село“. Земља око села је плодна али је има мало. И њивице су једва веће од длана. На њима нема места за двоје, сваки сељанин ради сам од јутра до мрака. А како су њиве разбацане, људи се осећају усамљени и зато разговарају на даљину — звиждањем. Своје споразумевање звиждуком они називају „птичјим језиком“. На том језику они позивају један другог у госте, договарају се о заједничком одласку у лов, па се чак и свађају. Младићи њиме говоре својим девојкама о љубави... Једном речи житељи села Кушке, и деца и старци, звижде од јутра до мрака.

ТАЈ

ЗВИЖДЕЋИ,

ЗВИЖДЕЋИ

СВЕТ

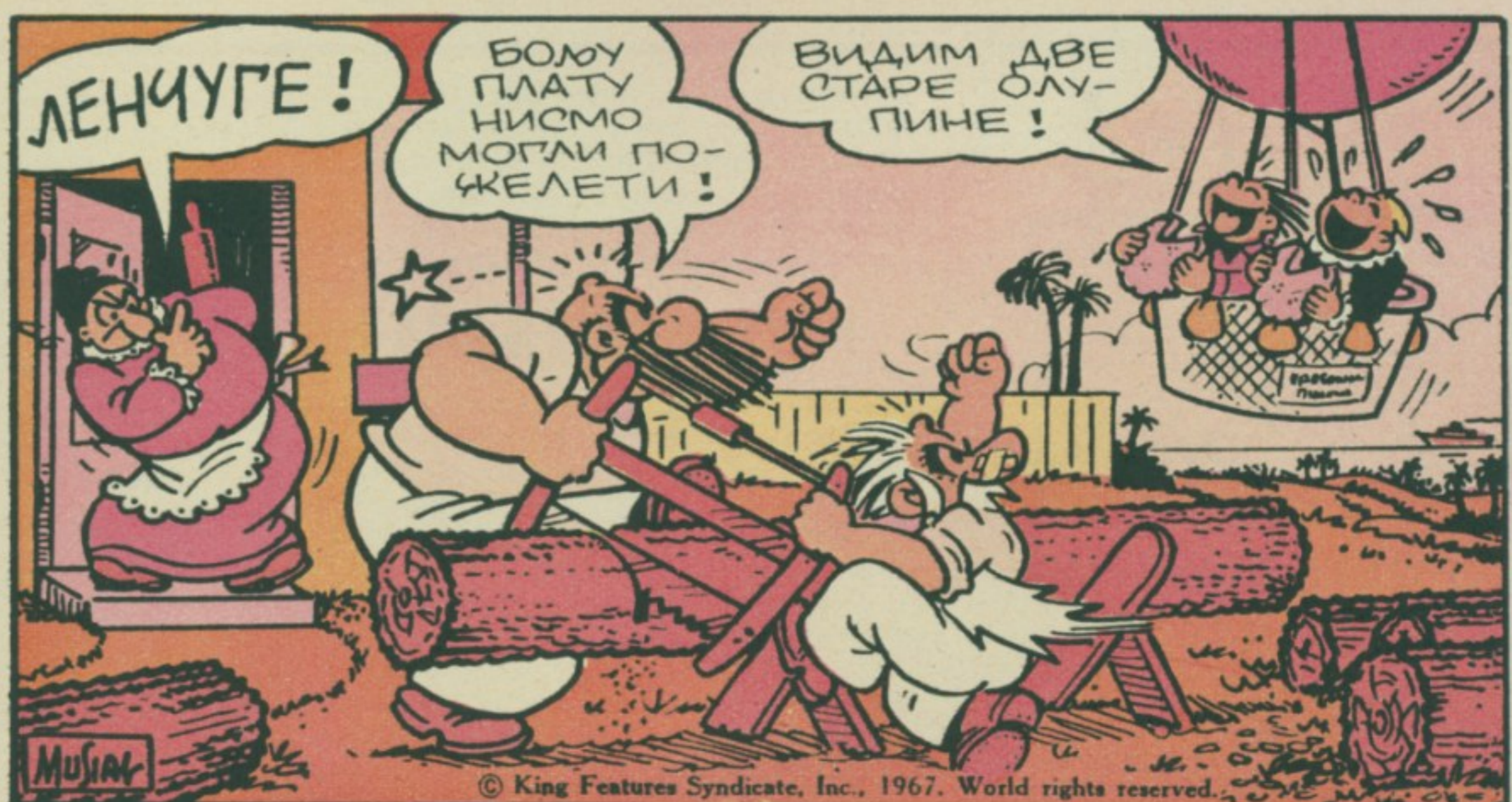
ра Круз. Ту је он открио да се поред обичног, говорног језика, Индијанци служе и говором звиждања. То је био први откривен језик звиждука који је и данас у употреби: њиме говори, боље рећи звижди, више од 60.000 људи.

Језиком звиждука служе се и индијанска племена Пуебло, Сапотечи и Чинантеци у Средњој Америци. Старе шпанске хронике из времена конквистадора говоре да је звиждање брђанских Индијанаца уносило страх у срца завојвача јер су се после звиждука увек могли очекивати одлично организовани напади: појединачне чете Индијанаца дејствовале су сложено договарајући се звиждањем на растојањима од преко 10 километара.

Ипак, праву сензацију међу лингвистима и етнографима изазвало је 1957. године откриће професора Глазговског универзитета А. Класа. Наиме, он је на канарском

БУМ И БУМ

JOE MUSIAL

Авантуре ГОРДОНА ПИМА

ПО РОМАНУ
Е.А.ПОА

СИРОТИ МОМАК! НЕМА ВИШЕ
СНАПЕ! ЗБОГ ТОГА ГА ЈЕ ВАШ
УДАРАЦ ПОТПУНО
ОШАМУТИО!

МЕБУТИМ
АВГУСТ СЕ
ПОСЛЕ ИЗВЕ-
СНОГ ВРЕМЕНА
ОСВЕСТИО.

ТРОЈИЦА БРОДОЛОМНИКА ПРОВЕЛИ
СУ ДУГЕ ЧАСОВЕ У ПОТПУНОМ КУТА-
ЊУ ПОСМАТРАЈУКИ БРОД У КОЈИ
СУ ПОЛАГАЛИ ТОЛИКО НАДЕ И КОЈИ
СЕ СВЕ ВИШЕ УДАЉАВАО. ЗАР ИХ НИ-
ЈЕ ВИДЕО? ИЛИ ЈЕ КАПЕТАН СА-
СВИМ БЕЗ СРЦА?

РАДИЈЕ КУ УМРЕТИ НО
ДА ПРИХВАТИМ ТАКАВ
ПРЕДЛОГ! УСПРОТИВИ-
КУ СЕ ТОМЕ... МАКАР И
СИЛОМ! АКО ТО ЈОШ САМО
ЈЕДНОМ ПОМЕ-
НЕТЕ, БАЦИЋУ
ВАС У МОРЕ!

ИМАМО САМО ЈЕДАН
ИЗЛАЗ! ЈЕДАН ОД НАС
МОРА ДА СЕ УЖРТВУЈЕ
ДА БИ СПАСАО
ОСТАЛУ
АВОЈИ-
ЦУ!

А КАДА ЈЕ ЈЕДРЕЊАК НЕСТАО С ВИДИКА...

ПРЕНУВШИ
СЕ ИЗ
СВОЈЕ
АПАТИЈЕ,
АВГУСТ
РЕЧЕ:

ПИТЕРС ПРЕДЛА-
ЖЕ ЈЕДИНО
РАЗУМНО РЕ-
ШЕЊЕ! НЕМА-
МО ДРУГОГ
ИЗЛАЗА!
ВУЖИ-
КЕМО
СЛАМКУ!

КО ИЗВУЧЕ НАЈКРАЌУ,
МОЖЕ ДА СЕ ОПРОСТИ
СА УЖИВОТОМ!

ГОРДОН СЕ ПОКОРИО ЊИХОВОЈ ЖЕЊИ. ПО-
ШТО ЈЕ БИО НАЈМЛАЂИ, ОДРЕДИЛИ СУ ДА ОН
ОРГАНИЗУЈЕ УЖРЕБАЊЕ. УЗЕО ЈЕ ТРИ
ИВЕРА НЕЈЕДНАКЕ ДУЖИНЕ...

843

СТРАШНИЈИ ОД ТИГРА

Чак и тигар који би побегао из зоолошког врта тешко да би проузроковао више непријатности становницима шпанског града Гранаде од оних које им је створио један папагај који је из

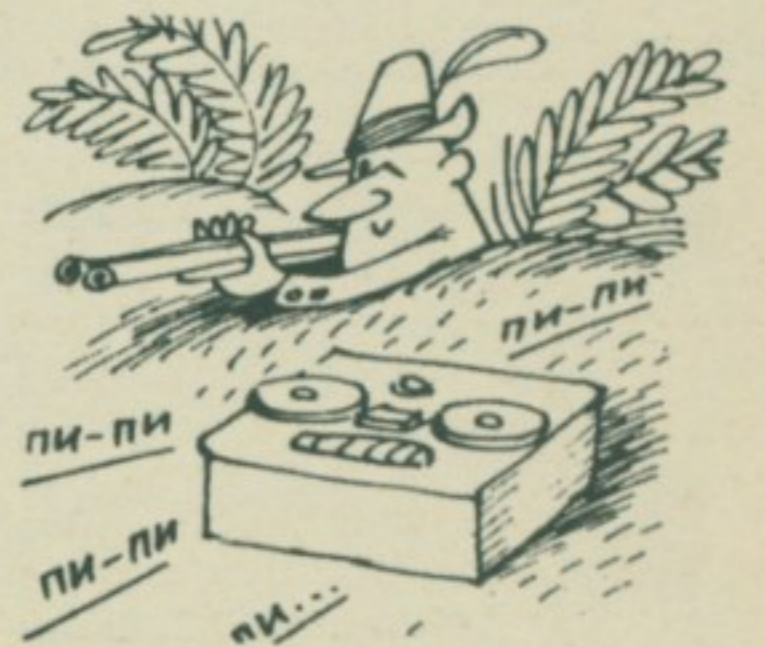

летео из кавеза. Несрећа је била у томе што је он мајсторски под ражавао полицијску пиштаљку. Четири дана улицама града разлегали су се звиждуци који су унели праву збрку у улични саобраћај.

Тек петог дана крилати имитатор био је ухваћен.

МАГНЕТОФОН — ЛОВАЦ

Куне-златице чији је број у западним областима Мађарске необјашњиво порастао, постале су права напаст за живину. Лов на куне-златице веома је тежак јер ова зверчица има изванредан слух. После много експеримена-

та мађарски ловци су открили како да им доскоче. Почели су да их лове уз помоћ магнетофона на чијој је траци снимљено пиштање пољских мишева. Куне нису одолеле техници.

ДЕВИЗА ЈЕ: ВОДА

На грбу младе афричке државе Ботсване, чија је највећа невоља суша, исписана је девиза: „Да буде кише!“

РОБИЈАШНИЦА »ЛЕП ИЗГЛЕД«

С прозора затворских ћелија у Кнежевини Монако пружа се сувише леп изглед. До тог закључка дошла је једна ауторитативна коми-

сија која је поднела предлог да се затвор премести на друго, мрачније место. Комисија је предузела да нађе такво место и због тога брижљиво претражује читаву територију ове лилипутанске државе.

КЛУБ »ПАТУЉАКА«

Тешко је људима ниског раста: у биоскопу не виде екран, у позорницу — сцену. Њима је нарочито тешко у Норвешкој где је просечна висина људи изнад европског „стандарда“.

Да би се заштитили интереси оних „које је природа делећи сантиметре оштетила“, у Ослу је основан клуб људи ниског раста. Управа клуба резервише својим члановима позоришне улазнице за прва два реда.

Постати члан клуба није лако: у њега се могу учланити само одрасле особе ниже од 150 сантиметара.

У ГНЕЗДУ ПИРАТА

...Топовски пуцањ потресао је зидине старе тврђаве, облак дима

покрио је читаву околину. С дивљим криком низ стрмину узвишице на којој стоји старо утврђење сјурили су се пирати одевени — по свим правилима — у црвене кошуље и наоружани сабљама и пиштољима.

...Аутобус пун туриста одлази даље.

Власти на острву Јамајци одлучиле су да у потпуности обнове чувени Порт-Ројал, некадашње гнездо пирата Карипског мора. Земљотрес је разрушио овај град још 1962. године а остатке тврђаве однели су морски таласи и плиме. Поред обнове Порт-Ројала изграђен је програм за разоноду туриста којим се за сваку групу гостију предвиђа и по један аутентичан гусарски препад.

ПРИЧА О ОЧЕВИМА

Обично приче отаца, и то не само спортских асова, почињу са „Није што је мој син, али он је стварно ненадмашан“. Неколико месеци пре почетка олимпијских игара у Греноблу, два постарија човека спуштала су се жичаном железницом у Кицбихелу у Аустрији седећи један поред другог у истој кабини. Разговор је почео уобичајено, а онда је један почео да хвали стазу Штрајф на обронцима величанственог Ханекама.

Мој син је много воли, то је једна од његових омиљених стаза на којој је увек постигао изврсне резултате.

— А! Ваш се син бави смучањем — зачудно се саговорник. — И мој је био смучар. Он је чак био шампион, али од тога је прошло доста вре-

мена. У његово време стазе су биле много теже. Шта би он све постигао да се такмичи да нас! Можда сте га некад видели у борби?

— Можда — одговорио је први учтиво — али знате у Аустрији има толико шампиона да ја не познајем сва имена. Како се зове ваш син?

— Тони Зајлер...

Његов сусед почео је прогласно да се смеје.

— Е, па то је, фантастично. Ја сам отац Жан Клода Килија.

Непотребно је додати да се овај срећан суорет залио исте вечери у кафани тате Зајлера. А ипак случај је велика ствар. Саставио је у кабини очеве двојице највећих светских асова у смучању који живе у две различите државе.

Клизави лед шампиона

Златни пар с ледене плоче“, Људмила Белоусова и Олег Протопов, живи у Воскресенској крај Москве. У малој радној соби — полице с графофонским плочама, магнетофонским тракама, фотографијама. Пре но што изиђу на лед Људмила и Олег траже потребан ритам и стил, цртају на папиру све оно што на леду треба да изведу и што од судија треба да добије највишу оцену.

„Седим миран као бубица — пише уредник спортске емисије Московске телевизије — и чекам да се заврши тај мукотрпан рад. Људмила полази да припреми чај и примећује мој поглед који се не одваја од необичне обуће: металних дубоких ципела за коју су још причвршћена по два гимнастичка тега.

— Не дајемо ногама да се олење — каже Олег и наставља:

— Огромно времена нам пред свако такмичење одузима припремање обавезног програма. Пре сваког европског и светског шампионата на специјалном заседању Међународног савеза клизача жребањем се одређује обавезан програм.

Људмила: На пример, 1965. године један од елемената био је скок „ластивица“, а 1966. „штандпируета“ — пируета која се изводи с рукама прекрштеним на грудима.

Олег: Или треба извести паралелни скок-шпагу или приказати „двоструки Салков“, то јест скок с два окретаја у ваздуху.

Људмила: Сами одабирамо и монтирамо потребну музику. Режиер је Олег мада, истина, ни моја реч није последња. Сатима слушамо грамофон, затим Олег монтира музику на магнетофонску траку, а онда се све проба на леду.

Олег: Све способности улажемо у то да кад изнесемо свој програм пред судије и љубитеље уметничког клизања чак ни они који траже длаку у јајету не могу да нам нађу замерку.

СТРОГО ОКО СУДИЈЕ

Уметничко клизање је спортска грана у којој оце на, пласман, у пуној мери зависи од пресуде људи, судија. У одређивању крајњег успеха жири узима у обзир техничку вредност и уметничке елементе и та два дела посебно оцењује.

Сваки такмичар мора, према међународном програму, да изведе шест фигура и то сваку три пута узастопце. При том треба колико год му је то могуће да сваки пут следи траг ли-

није фигуре која је први пут остала урезана у леду. Те бразде жири строго испитује на клизалишту. Судије се најчешће разликују у мишљењу и тек кад после подрбног саветовања и испитивања сопствених грешака постигну сагласност, доносе одлуку. Судија на слици изгледа да је најстрожи: лежећи потрбушке на леду он помно загледа трагове и упоређује их с табелом у кутији која стоји пред њим.

И СМЕШНИ И ТУЖНИ И НЕОБИЧНИ ДОГАЂАЈИ СА СВИХ КОНТИНЕНАТА

ДОГОДИЛО СЕ...

У Јутаху

Професор психологије Марвин Дејли покушава да води разговоре с верицима, пловкама, мишевима и другим малим животињама. Када тачно „одговоре“ на његова питања, он их награђује на тај начин што их нарочитим електричним апаратом голица а то њима изгледа прија — јер се труде да што боље уче.

У Лос Ангелесу

Неки провалник упао је у једну банку и ставио пред благајника папирну кесу изјавивши да је у њој бомба и да ће је активирати ако му не уруче новац. Новац је добио и с њим отишао а кесу је оставио. Када је уплашени благајник скупио храброст и завирио у кесу нашао је у њој — отпатке хране.

У Фрешвотеру

Хари Гивон затекао је свог пса Бобија како с великим апетитом жваће свежањ новчаница, које је извукао из преграде за рукавице у аутомобилу свог господара. Срећом — или случајно — Харијева кола била су паркирана испред једне банке тако да је оштећене новчанице могао одмах да замени новим.

У Лас Вегасу

У жељи да својим гостима обезбеди потпуни мир, један хотелијар уредио је обданиште за децу где она могу да се забављају под надзором стручних васпитача док су њихови родитељи у граду. Недавно је тај исти хотелијар уредио и „обданиште“ за псе својих сталних и повремених гостију.

ПОСЛЕДЊИ ИЗ СВЕТА ПАТУЉАКА

Овде се чита америчка шифра. Извор је Лондон — успели су да јаве Лондону британски и амерички обавештајци из Берлина.

Вест је стигла у Лондон око поноћи. Черчил и Рузвелт морали су да прекину сваки даљи разговор тајним телефоном, који је повезивао Лондон са Вашингтоном. Британска контраобавештајна служба нашла се у тешкој ситуацији. Исте ноћи нашли су се на окупу њени највиши руководиоци. Одлучили су да се обавештење из Берлина сачува у највећој тајности и да се Вашингтон не обавештава.

Постојале су само две могућности: провала тајне државне шифре извршена је у лондонском одељењу за шифре или у америчкој амбасадри у Лондону. Одлучено је да целу истрагу води потпуковник Рамзеј из британске контраобавештајне службе. Мобилисан је цео Скотланд јард и британска тајна полиција. Детаљно је извршио истрагу прво у лондонском уреду за државне шифре, а затим сву пажњу усредсредно на америчко посланство у Лондону. Између осталих, разговарао је лично и са младим америчким дипломатом Тејлором Кентом. Причали су о његовим студијама у Америци, на Сорбони, у Мадриду и у институту „Џорџ Вашингтон“. Био је одличан студент, говорио је савршено четири језика па је због тих својих квалитета премештен 1939. године из Москве у одељење за шифре америчког посланства у Лондону.

Потпуковник Рамзеј се ухватио само за једну реченицу, коју му је Тејлор Кент изговорио: „Јевреји су криви за други светски рат“. Осетио је нацистички тон.

Од тог тренутка потпуковник Рамзеј је „предао“ Кента читавој чети тајних агената, који га више нису ни за тренутак губили из вида. Пратили су сваки његов покрет и помно мотрили на његову околину. Тако је Кент преко ноћ постао најобезбеђенија личност у Британији. Био је формално блокиран, а да о томе, наравно, ништа није знао.

Све се разјаснило у тренутку када су се људи Скотланд јарда, пратећи белоимгранткињу Ану Волков, сударили с официрима безбедности који су пратили Тејлора Кента. Сцена се одиграла у једном лондонском хотелу. Чим их је Рамзеј видео заједно како ћаскају — тајна је била разјашњена. Волкова је већ раније била под присмотром због сумње да ради за немачку обавештајну службу.

Осамнаестог марта 1940. године потпуковник Рамзеј је посетио амбасадора у Лондону Кенедија.

— Извињавам се за овако неугодан случај, али имамо податке да ваш шеф шифрантске службе сарађује с нацистичким агентима као што је Ана Волков.

Амбасадор је покушао да сачува хладнокрвност и да брани свог службеника, али га је потпуковник Рамзеј преухитрио.

— Имам налог за вршење претреса, па вас молим да Кентов дипломатски имунитет, у интересу обе земље, овога пута сматрате сувишним.

Претресу је присуствовао и сам амбасадор који је тада доживео страшно разочарање. У Кентовом сефу је пронађено око 1500 строго поверљивих докумената, које је овај узео из посланства на „проучавање и упознавање“

— Ове дупле кључеве сами сте направили? — упитао је Рамзеј Кента.

— Да, да бих могао да дођем до шифре, или ако бих био премештен у неко друго одељење — одговорио је мирно Кент на запрешавање свога амбасадора.

Рамзеј му је ставио лисице на руке, а амбасадор је сутрадан с истражним материјалом одлетео у Вашингтон да референтно председнику владе Рузвелту. Британски агенти доставили су списак тајних докумената које је Кент одао Немцима. На периферији Лондона пронађен је тајни атеље Волкове, где је снимала вашингтонске депеше и слала Немцима. Кент је све признао, али је тражио да му суди амерички суд, јер САД још нису биле у ратном стању са Немачком. Рамзеј је ипак успео да Кенту суди британски ратни суд. Због великог притиска пронацистичких елемената у Америци, Кент је осуђен само на 7, а Волкова на 10 година строгог затвора.

Лондон и Вашингтон су о целој ствари ћутали. Противници Рузвелта и Черчила, конзервативне и пронацистичке снаге покренуле су праву хајку, тражећи да се Кент ослободи. Кампању су финансирали реакционарни кругови са запада. Да би цео случај био окончан, у Лондон је хитно долетео познати истражни стручњак Роз Мак Ерлејн. Он се састао с Џоном Брајаном Овеном, сином бившег данског министра, који је био добро упознат с Кентовом афером. Ерлејн је позвао Овена да пође у Америку и адвокатима изнесе цео случај, али овај за то није имао прилике: сутрадан је нађен убијен у свом хотелу.

Реакција и пронацисти у Енглеској и Америци бојали су се истине о Кентовом случају јер је њега из Америке бранило око 50 адвоката.

Познати амерички репортер Хенри Тејлор објавио је свој разговор с амбасадором Кенедијем у којем је била потпуно доказана Кентова шпијунска афера. Али ни то није било довољно неким круговима у САД, па је под притиском новинара Кенеди после пет година, крајем 1944. године, јавно изнео цео случај, завршивши га овако:

... Када су ухапсили Кента, упитао сам га зашто је све то чинио и да ли зна да је нанео својој земљи огромну штету. Он се чак ни тада није збунио, већ ме је засуо својим нацистичким схватањима. То је заиста жалосно“.

Крајем 1945. године, члан америчког Конгреса Гералд Смит, познати амерички пронациста, поново је покренуо Кентов случај. Међутим, званично саопштење о целој шпијунској афери натерало је адвокате да се повуку и да одустану од даље Кентове одбране.

Оно што је у целом случају било најтрагичније, то је да је Кент Немачкој, Јапану и Италији открио шифру преко које су америчка и британска обавештајна служба саобраћале. То је била највећа тајна која је икада допала у руке фашистима, а истовремено и најстрашнији ударац Белој кући у историји америчке дипломатије.

Док је афера око Кента добијала огромне размере, Немачка је напала Француску и за свих тих 40 дана, колико су борбе трајале, све тајне везе између Енглеске и Америке биле су, да би се шифра заменила, прекинуте.

Велика заслуга припада сјајном истражнику потпуковнику Рамзеју који је успео да за неколико дана открије Кента и докаже његову шпијунску делатност.

НАЈВЕЋИ ШПИЈУН У ИСТОРИЈИ САД

СИЛВИ ВАРТАН КАО ДЕЧКО

Силви Вартан је недавно снимила нову плочу. Од песама, које се на њој налазе, једна јој је посебно драга. То је песма „Као дечко“, коју јој је посветио Жан-Жак Дебу. Стекла је велику популарност и већ недељама не силази с првих места топ-листа у Француској.

Као да сам дечко
Имам дугачку косу,
Баш као дечко
Носим јакну,
Међу гаменима
Признају ме за прву,
Као да сам дечко.
Тврдоглава сам, као дечко
И врло често мудрујем
Да бих привукла пажњу,
Као дечко.

Међутим, ја сам само девојчица,
Када сам у твом загрљају.
Заиста, само сам обична девојчица,
Изгубљена, када нису ту.

Као да сам дечко
Волим мотор,
Баш као дечко
Носим панталоне
И не бојим се ничег
Као да сам дечко.

Као дечко
Имам другове
И у друштву ја командујем —
као дечко.
Међутим, ја сам само девојчица
Када сам са тобом.
Заиста, само сам мала девојчица
И баш је лепо што је тако,
Баш је лепо!

ЧАС ЗООЛОГИЈЕ

Један једини поглед на лава, на израз његовог лица довољан је да одмах прихватимо старо схватање многих народа који су врло рано упознали ову краљевску животињу. Лав је цар четвороножних разбојника, владар у царству сисара. Иако зоолог који врши поделу животиња не поштује ово краљевско достојанство па у лаву види само снажну и велику мачку, ипак целокупан утисак који оставља ова дивна животиња присиљава и истраживача да јој међу рођацима уступи прво место.

Постојање бестежинског стања утврђено је давно пре но што је човек полетео у космос, а подробно га је описао Циолковски. Велики број научника, а нарочито писци-фантасте, описивали су бестежинско стање као једно задовољство. Сматрало се да човеку у таквом стању није потребно да троши много енергије и да га при том обузима осећање лакоће и мира. Али, већ прва испитивања показала су да није тако.

У почетку се изучавање бестежинског стања водило у неколико праваца. Што се више приближавао дан полетања човека у космос, све је већа пажња поклањана научним проблемима космичког лета и једном од његових основних фактора — бестежинског стању. При томе су давале многе противречне оцене. Неки угледни научници-теоретичари тог времена сматрали су да се живи организам у условима бестежинског стања не може одржати. Други стручњаци, они који су непосредно радили на изучавању овог питања и располагали експерименталним материјалом, тврдили су да краткотрајни боравак човека у бестежинском стању неће бити опасан. Познато је да су лету човека у космос претходила испитивања понашања животиња у космичким условима. Она су потврдила могућност лета човека. Па и поред тога што су они били уверени у срећан исход и у то да ће Јуриј Гагарин добро поднети бестежинско стање, стручњаци за космичку медицину стрепели су. Јер, између човека и животиње постоје велике разлике. Још није било довољно разјашњено како делује бестежинско стање на извесне нервне, психичке и координационе способности. Међутим, први извештаји космонаута све су умирили. Сва каснија испитивања космонаута на Земљи показала су да боравак у космосу није оставио никакве последице на њега. Затим је у космос полетео Герман Титов. Његов лет трајао је довољно дуго па се могло више сазнати о утицају бестежинског стања на човечији организам. Својим смислом за добро опажање он је веома детаљно описао све што је преживљавао и осећао у космосу. Опажања Титова одредила су нове правце за даља истраживања, нарочито у програму тренирања и припрема космонаута за нове летове.

Бестежинско стање код летова од 5—7—10 дана не представља никакву опасност за живе организме. По мишљењу већег броја стручњака оно може да остави последице само при дужим космичким летовима.

Код припрема за било који космички лет стручњаци за космичку биологију и медицину расправљају о два тешкоћама: како због малог простора на васионским бродовима остварити максимално могуће удобности и услове за рад посаде и о медицинско-биолошким особеностима човечијег организма.

Утврђено је да приликом извођења космичког брода у орбиту, код космонаута у условима бестежинског стања долази до убрзања пулса. За време лета пулс се смањује до оног који човек има у нормалним условима, да би после наставио да се смањује још више. Примећена је већа контракција рада срца код физичких напора. Довољно је било да космонаут изврши мањи физички напор да се рад срца знатно појача, несразмерно с утврђеним резултатима добивеним на Земљи при истим напорима. Слично се мењао и артеријски притисак. Нормална горња величина артеријског притиска код човека налази се у пределу између 115—120 мм живиног стуба. У условима бестежинског стања знатно се смањује. На пример, за време нашег лета горњи притисак код Владимира Комарова, који је код њега обично био 120 мм, смањено се до 96 мм. Исто се опајало код Феоктистова и код мене. Чим смо се мало покренули са седишта ка илуминатору, притисак је од 95 скакао на 140 мм. У условима на Земљи разлика не би била већа од 5—10 мм. Сличне појаве утврдили су и амерички научници у својим истраживањима.

ТАЈНЕ БЕСТЕЖИНСКОГ СТАЊА

О утицају бестежинског стања на људски организам пише доктор-космонаут БОРИС ЈЕГОРОВ

Веома су важни и подаци о смањењу телесне тежине космонаута за време лета. Тако су за четрнаестодневни боравак у космосу амерички космонаути изгубили по неколико килограма. Ово смањење тежине није настало услед губљења воде већ је до губитка телесне тежине долазило углавном због смањења мишићне масе.

У штампи се већ много писало о декалцинацији организма космонаута за време дужих боравака у космичким условима. Декалцинација — то је изbacивање калцијума из организма. Али не избацује се само калцијум већ вода, калијум, фосфор, натријум и друге минералне материје.

Према неким извештајима у току четрнаестодневног боравака америчких космонаута у космосу, чврстоћа појединих делова коштаног ткива смањила се за 15 процената. Слични резултати добивени су и приликом летова спутњика „Космос-110“ са псима Ветрић и Угљенчић.

Постоји више теорија које објашњавају ове појаве. Колико је опасна таква појава у организму у условима бестежинског стања? На ово питање има више противречних одговора. Једни говоре да је то врло опасно и да човек не може дуже време боравити у бестежинском стању. Други имају сасвим супротно мишљење. Организам, кажу они, може да се прилагоди бестежинском стању. Непријатна осећања

која могу да се појаве у почетку лета, само су одраз процеса таквог прилагођавања. И ја сам тог мишљења: човек у космичком лету може да борави дуже време без икаквих непријатних појава.

Шта је потребно чинити да би се повећала отпорност човечијег организма према бестежинском стању? Једно време постојало је мишљење да у току летова средњег трајања космонауту могу помоћи обичне физкултурне вежбе. Данас постаје све јасније да такве физичке вежбе не могу осигурати да се сачувају физиолошке норме. Потребно је нешто друго. Шта? Стручњаци за космичку медицину трагају за тим. Веома сложено и нејасно питање је како треба припремити дуге летове у циљу освајања ближих планета — Марса и Венере. Да ли је потребно одржавати организам на „земаљском нивоу“? Непрекидна примена фармаколошких материја, стимулација нервног и мишићног система тешко да ће бити оправдане.

Јасно је једино: организам космонаута који извршава дуги лет треба нарочито припремати за слетање, поред мера које ће се препоручивати у току лета. У ове сврхе биће потребно користити фармаколошке препарате и нарочите уређаје против преоптерећења организма. Велике могућности за заштиту организма од преоптерећења обећава наука која се тек развија — анабиоза — максимално заустављање животне активности организма.

Како ће се путем анабиозе код космичких летова повећати отпорност организма према преоптерећењу? Космонаут при крају дугог лета прима препарате који ће постепено смањити све животне процесе организма. Затим, човека смештају у посуду или капсулу с течном текивом која постепено почиње да се хлади. Под дејством препарата и хлађења сви процеси у његовом организму успоравају се а посуду или капсулу постаје изванредно средство против преоптерећења. У таквим условима човеку ће бити знатно лакше да подноси преоптерећења и све непријатности којима је изложен приликом кочења и слетања.

То је још хипотеза основана на опитима изведеним на животињама које су се налазиле у стању анабиозе и чија се отпорност на преоптерећење повећала неколико пута. После слетања космонаутима ће бити потребан специјалан режим да би се поново привикли на услове на Земљи или услове неке друге планете. То јест, пре но што ступе на њено тло биће им потребно извесно време за аклиматизацију.

НА ЗМАЈУ НЕБУ ПОД ОБЛАКЕ

Готово већ заборављена дечија играчка — змај добила је сасвим озбиљну намену и постала прибор за научна истраживања у борби против невремена. Да би, међутим, стручно могао да обавља поверене дужности, нови змај се сада конструише по свим принципима савремене аеродинамике. Заслуга за препород играчке припада др Гранту, професору Универзитета у Колораду. Змај је код њега постао носач метеоролошких инструмената на великим висинама, чак до 9000 м! Др Грант испитује олујне облаке који се стварају у високим планинама. Захваљујући змајевима он је успео да метеоролошке инструменте „постави“ на сва она места у средишту облака и на њиховој периферији која су за истраживања веома интересантна и значајна, а авионима и балонима им се не може прићи.

Сада се ради на конструкцији змајева из којих ће се распршивати хемикалије око којих ће се образовати кишносни облаци, или, пак, оних који ће разбијати градоносне облаке. Др Грант тврди да ће змајеви моћи да се користе и за растурање магле над аеродромима.

ДИРИЖАБЛА — ВОЗИЛО БУДУЋНОСТИ

Изградња дирижабла знатно је јефтинија од изградње авиона; они могу понети много веће терете а за спуштање им нису потребне велике површине. Поред тога и знатно су јефтинији у употреби. Због свих ових његових особина конструктори и инжењери многих земаља све чешће се враћају возилу прошлости и чак га сматрају возилом будућности.

Недавно су украјински конструктори завршили планове и макету првог совјетског дирижабла „Д-1“. Предвиђа се да ће тело дирижабла бити изграђено од стакла и пластике — материјала изванредне чврстоће, мале тежине. Уз то, он је непропустљив и отпоран на атмосферске промене и утицаје.

„Д-1“ треба да буде возило с великим могућностима маневрисања а то ће се постизавати помоћу механизма који ће лако регулисати брзину дизања и спуштања, затим помоћу гасних крма иза елисе и на репном делу дирижабла као и реактивним уређајем који ће усмеравати гасне струје. „Д-1“ ће бити снабдевен и уређајима за механичко спајање с пристанишном кулом, без команди са земље.

Кабина за посаду, као и кабина за путнике и одељење за пртљаг, налазиће се у трупу дирижабла, на његовом доњем делу.

Снажан и економичан турбо-реактивни мотор омогућаваће да дирижабл развије брзину од 200 километара на час, а моћи ће да достиже висину од шест до седам хиљада метара.

УЗАЛУДАН ТРУД

Људи који имају превише килограма маштају о томе да ослабе: раде гимнастику, покушавају да мање једу (што им тешко пада), крећу се, иду у дуге шетње. Али, недавно су у Пољској израчунали да је утрошак енергије при физичким напорима мањи но што се обично мисли.

Ево неких података:

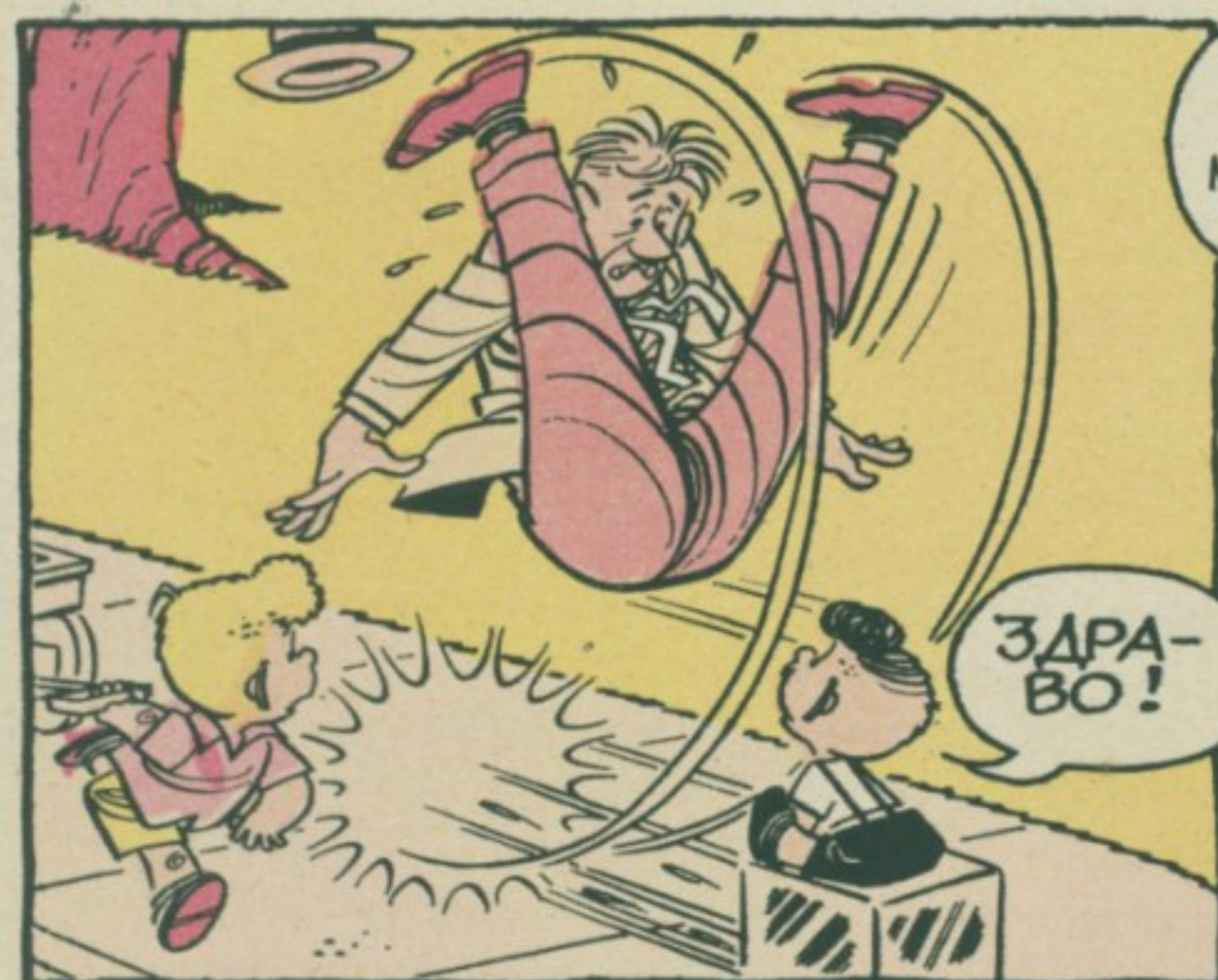
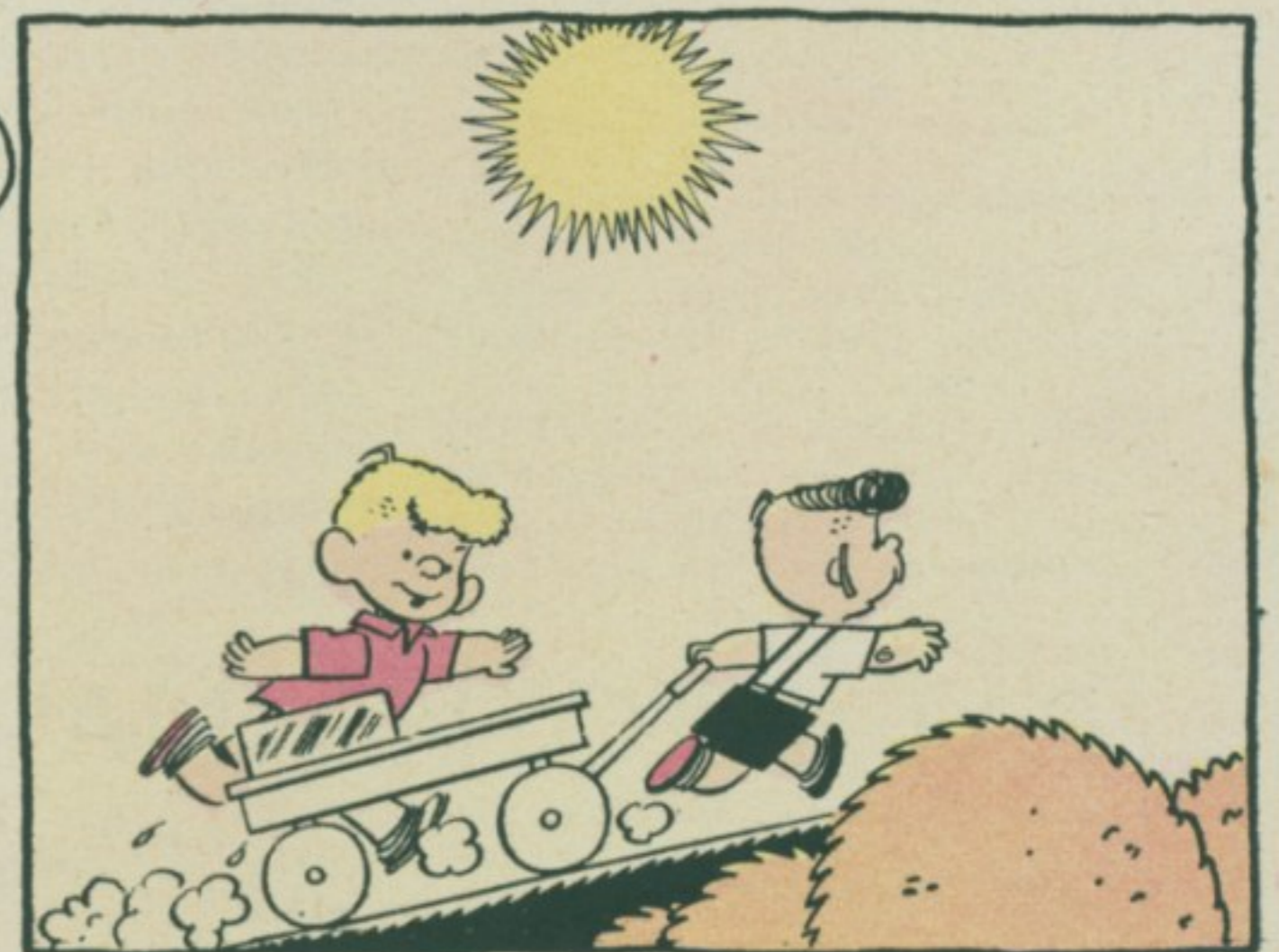
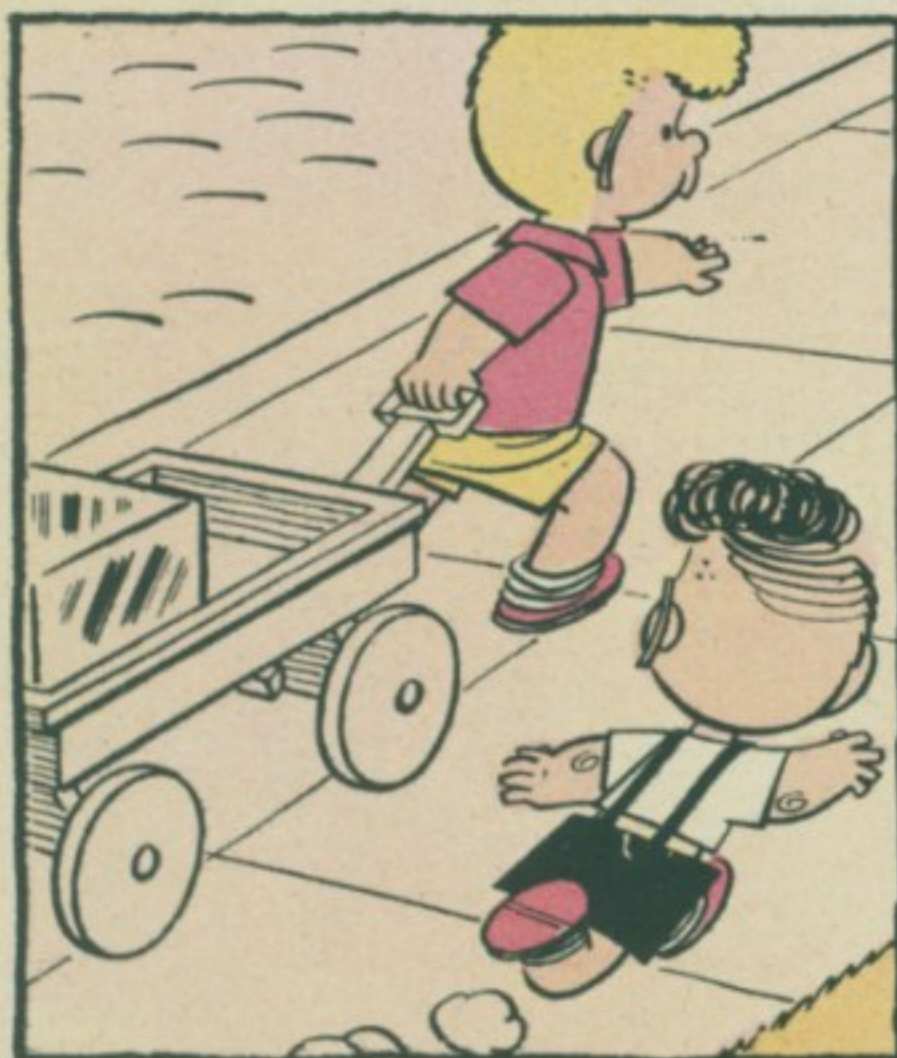
За 6 пропешачених километра човек просечно утроши свега 120 калорија што је равно енергији која се добија од једне кришке хлеба.

За три часа прања веша, и то рукама, утроши се енергија која се унесе у организам с једним јединим колачем.

Малу таблу чоколаде треба испити полчасовним куцањем на машини а порцију сладоледа од чоколаде са 55 минута стругања дрва.

ЛЕДЕНА ИГРА

ВРЕМЕПЛОВ

Наш новинарски »времеплов« — а то су, свакако сте се и сами досетили, стари листови и часописи — вратио нас је у 1912. годину

ЕДИСОНОВ ДОМ

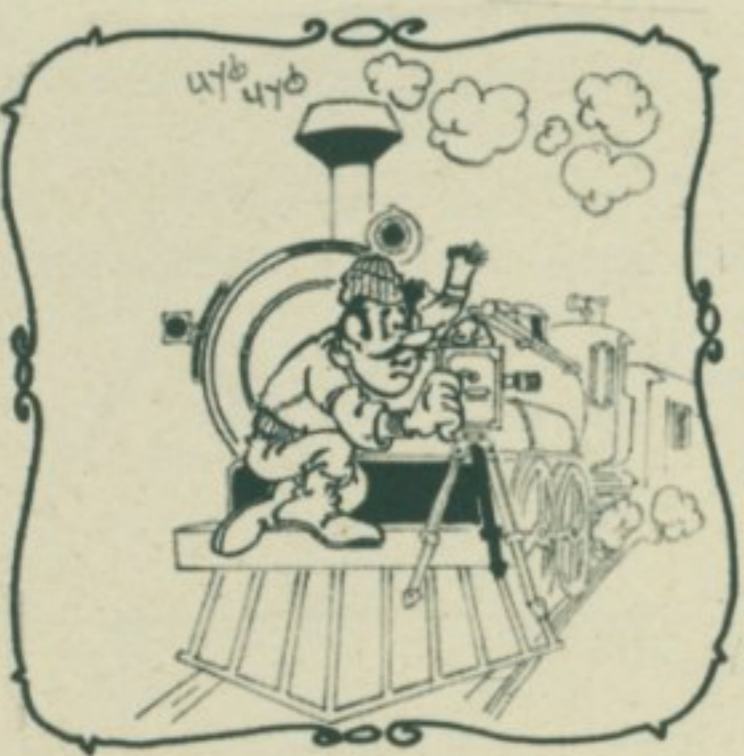

У читавој прекоокеанској штампи, а затим и у европској, навелико се пише о једном од последњих Едисоно-

вих проналазака који ће, како тврде, довести до праве револуције у грађевинарству.

Едисон је одлучио да реши питање подизања удобних и јефтених зграда за становање. Он саветује да се за грађење ових кућа употреби бетон, материјал познат по својој издржљивости. Уместо да се зида као досад стављањем једног слоја овог материјала на други, Едисон одмах излива бетон у нарочити калуп чије дно представља спољашње зидове зграде. Кад се бетон стврдне скида се калуп који се састоји од појединачних металних делова и они могу да се поново употребе.

Хероји филмског снимања

Неколико хиљада људи нашло је запослење у новој врсти индустрије или уметности: они припремају филмове за кинематографе. Још донедавно публика је са задовољством гледала случајеве из свакодневног живота или сензационалне догађаје у облику

покретних слика. Сада је то, међутим, више не задовољава. Све се више шире оквири кинематографа а упоредо с тим рад оних који праве филмове постаје све сложенији. Тај рад је понекад скопчан с правим опасностима. Узмимо као пример сниматеља који се са својим апаратом просто прилепио за предњи део локомотиве која јури пуном брзином и снима стене што промичу крај њих. Један неспретан покрет и смела замисао може се завршити смрћу. А ако сниматељ успе, гледаоци ће се одушевљавати сменом пејзажа као да га лично посматрају кроз прозор воза који лети пуном брзином.

РАТ ПРОТИВ МАЧАКА

У Њујорку су се појавили створдери који лове мачке-скитнице и то по наређењу градских отаца уплашених

све већим бројем ових животиња.

У вези с тим у америчкој штампи појавиле су се вести, које су изазвале гнушање међу љубитељима мачака, да сваке ноћи, од 10 часова увече до свитања, три затворена камиона одвозе своје лепе заробљенице у фабрику где се израђују конзерве веома цене нене код Француза под именом »Рате де ливре« (зечија паштета). Огорчени Американци су протестовали али је јавно мњење убрзо умирено изјавом градских отаца да се горепоменуте намирнице не продају у земљи, већ се извозе у иностранство, поглавито у Француску.

ЈЕДНО ПИСМО-

Познајемо Фридриха Енгелса научника, револуционара, пу блицисту али мало је ко упознат с Енгелсом — лингвистом. Његово познавање страних језика, интересовање за језик и лакоћа којом их је учио заиста су необични.

Филологија му је била пасија од најраније младости. Међу његовим школским и студентским свескама и писмима пажњу нарочито привлачи једно писмо написано на девет страних језика. А аутору писма било је тада свега 18 година. Ту су латински, старогрчки, енглески, италијански, шпански, португалски, француски, холандски и немачки. Разуме се, да тада још није савршено владао свим тим језицима, чак је и грешке правио, али његово занимање за језике је несумњиво.

У току живота знање језика постало је једно од оружја Енгелса, научника и борца. Тако је у периоду рада Прве интернационале Енгелс морао да води преписку с многим револуционарима из разних земаља. Чланови секција који су добијали та писма запажали су његово стилистичко савршенство и блиставо познавање страних језика, па чак и њихових појединих дијалеката и наречја. Енгелс је имао и

ПОВРАТАК

Незгоде су почеле на два парсека (јединица за мерење растојања у астрономији, износи $30,8 \cdot 10^{12}$ километара) од Сунца... Одлетели су са Земље, пре више од десет година, према апаратима за мерење времена у космичком броду. За Земљу и њене становнике они су одсуствовали 340 година. И ево, сад се враћају. С растојања од два парсека може се већ чути Земља! Позориште, две биоскопске сале, клуб, музеј, чак и мали стадион... Због тога, кад је механички глас који је редовно саопштавао растојање до Сунчевог система, изговорио: два парсека, — читав брод зауставио је дисање. Али Сунчев систем је ћутао. Из репродуктора су се чули само потмули, неодређени звуци чије се порекло и природа нису могли утврдити.

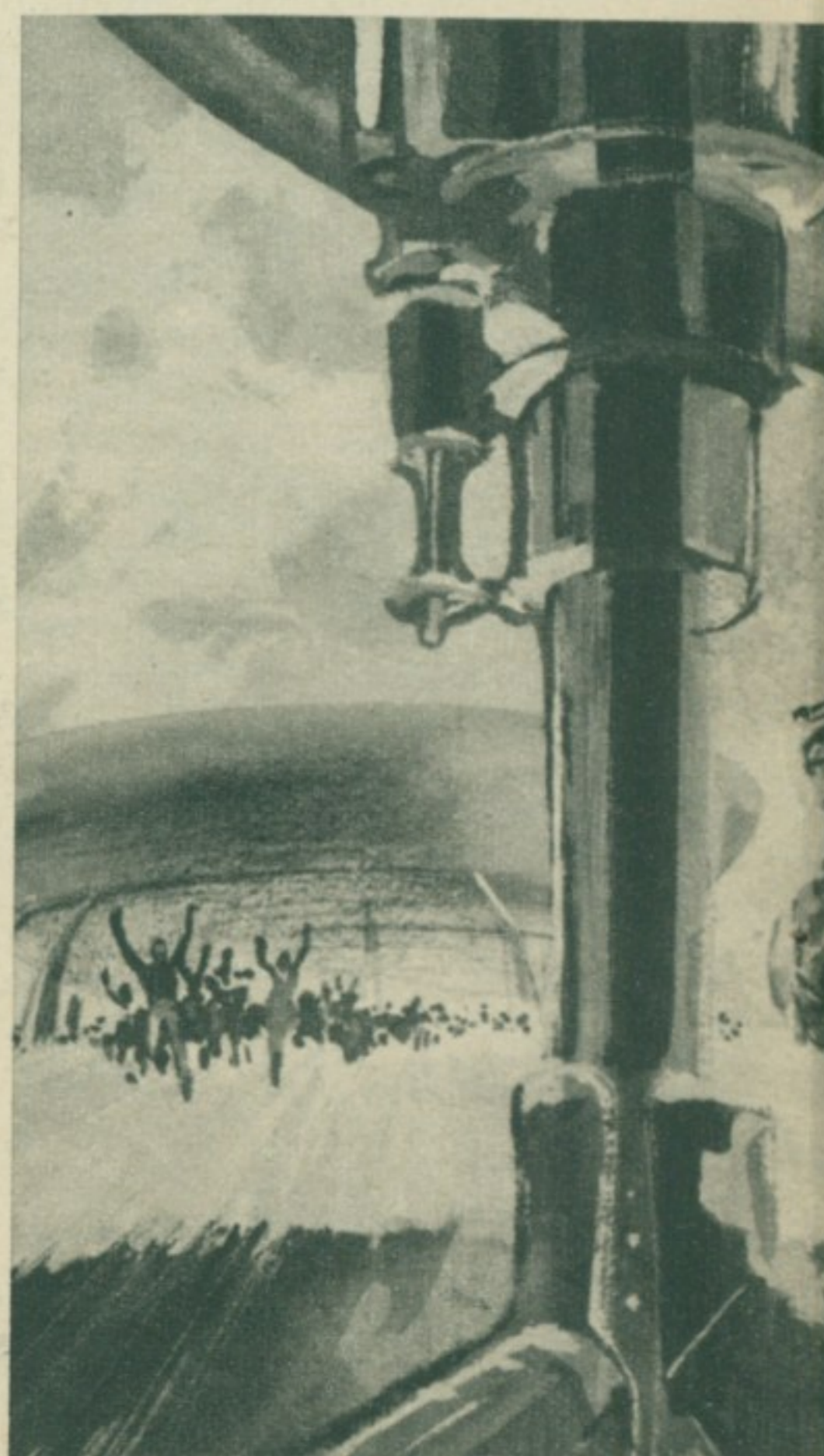
Михаил Јашин, капетан астролета, који је напустио Земљу као седмогодишњи малчишан и који је смењено старог космичког вука Ричарда Спејсмана, седео је у фотељи Директне везе и чекао...

Астронаути су се давно привикли на мисао да више неће чути и видети оне који су их испратили на овај лет. Али, шта треба да значи ћутање читаве Земље? На то нису били спремни. Јер програм, који се није смео мењати за ових 340 година ни у најмањим појединостима, гласио је: планета Земља поздравити их при повратку кад стигну на два парсека од ње, а на растојању од пола парсека ракете ће сачекати њихов астролет и спустити га на Земљу.

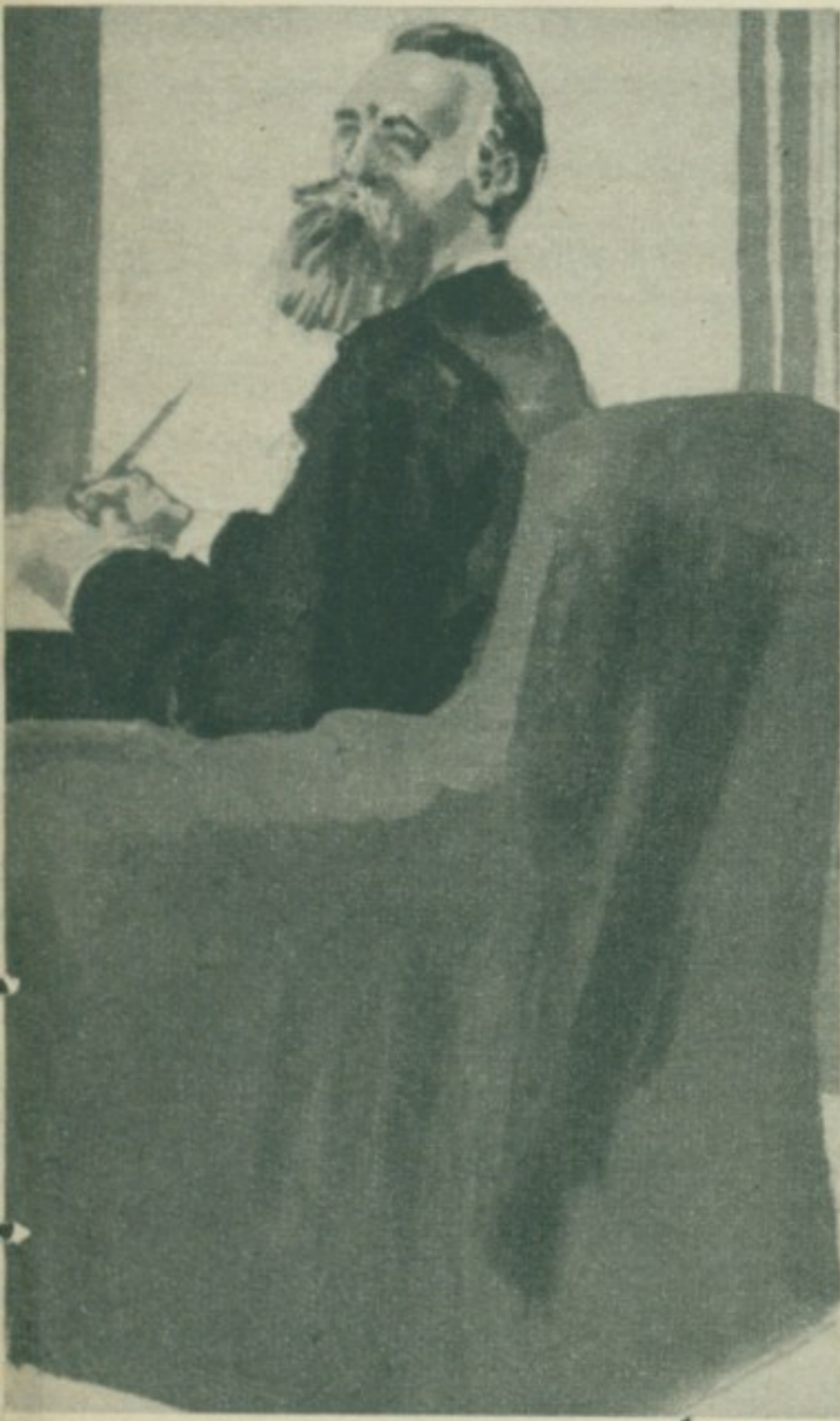
На Земљи злосутно брује непознати гласови који нарастају и сти-

шавају се без икаквог система... Термонуклеарни рат? Али, претња нуклеарног рата била је дефинитивно и заувек ликвидирана још пре њиховог полетања. Шта се то онда догађа? У мембранама гласноговорника, поред шумава ниског тона, наједном се издвојило непрекидно и нарастајуће брујање. А када је оно достигло врхунац, зачуо се продоран звиждук...

Капетан Јашин сазвао је Савет за хаварије и непредвиђене случајеве.

ДЕВЕТ ЈЕЗИКА

својеврстан начин потписивања писама. Тако се у преписци с руским револуционарима понекад потписивао Фјодор Фјодорович.

Занимљиво је како је Енгелс учио језике. Ево шта је он лично писао Марксу у време кад је учио персијски: „Персијски и није језик већ права играчка. Да нема те проклете арапске азбуке у којој и по шест узастопних слова изгледају исто и у којој нема самогласника, прихватио бих да читаву граматику научим за 48 часова... а за учење персијског језика дао бих себи рок од највише три седмице“.

Између педесете и шездесете године Енгелс учи српски, чешки, старохеврејски и руски језик.

Занимање за језике није ослабило с годинама. Имао је 68 година када је почео да учи румунски а у 70. је учио норвешки да би могао да чита Ибзена у оригиналу.

У арсеналу Енгелса-лингвисте било је више од 20 страних језика. Његови пријатељи говорили су у шали да он „муца на 20 језика“ правећи алузију на то да је Енгелс, у пренуцима узбуђења, лако замуцкивао.

ИЗ КОСМОСА

После десетминутног саветовања одлучили су да се астролет спусти на Земљу самостално, без помоћи ракета које су, по плану, имале да их сачекају. Кад је брод ушао у област Сунчевог система, више није било сумње: ти необични, промукли звуци били су људски гласови. Али, различити и разумети поједине речи било је немогуће. Главни теоретичар на броду тврдио је да хвата речи „метри“, „обрадити“, „мину-

ти“, „ударци“. Да није ипак нека научна информација?

Загонетка је остајала загонетка, а звуци су добили карактер ураганског урлика.

Тек што су се приземљили и изишли из брода заглашило их је циновски налет звукова. А у близини — ни живе душе. Биће шта ће бити!

Кренули су према удаљеном здању које је личило на огромну гранитну чинију. А урлик је растао, и растао и растао и растао и — наједном се неочекивано прекинуо.

Њима у сусрет излила се река људи. Притрчавши капетану Јашину и његовим астронаутима, стали су да их пљескају по раменима смејући се и вичући нешто неразумљиво.

Лица астронаута су се озарила: ипак су их дочекали, радују се њиховом повратку! А ипак, шта то вичу!

Један човек, узбуђен више но остали, дограбио је Јашина.

— Па, шта сам ја говорио? Зар бедна створења са три ноге знају шта је права игра?! Та трећа нога баш ништа не значи! Није него! „Мајстори дриблинга“, бомбардери Васоне“, „Троноги маробници фудбалске лопте из магLINE Краба“. Ето им сад! 8:0 за нас, за Земљу. Пљуцкам ја њима на ту њихову трећу ногу. Самлели смо их!

Јашин, ухвативши се за главу, седе на траву.

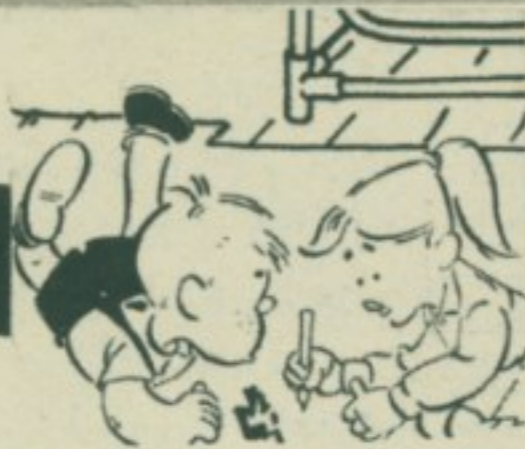
— Каква срамота! И ја, потомак славног голмана Јашина, да се не сетим! Здраво, Земљо! Здраво, мајко — навијачка!

3. Фогел

МАЛА

ЦРТАНКА

РАНКО НАОПАНКО

Кад би и код куће овако кажњавали

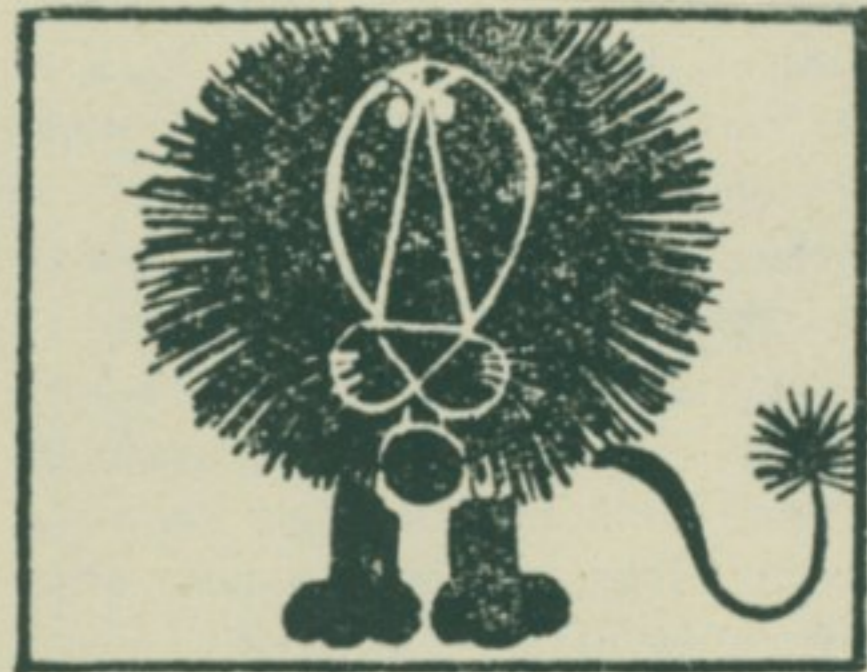
Али, имају они и другачије казне

Да ме не баце као храну дивљим зверима које шетају слободно

Приближавао ми се страхан лав

Кад бих се само вратио кући? Више не бих радио наопако

На срећу — пробудио сам се

Крај

СЛОНОВИ И САТЕЛИТИ

Слонови, те крупне и доброћудне животиње, почели су у последње време да забрињавају стручњаке. Разлог: све је мањи број ових симпатичних и корисних животиња. Да би на неки начин утврдили где се и како крећу, научници су дозволили помоћ и сателите. Тако је зами-

шљено да се помоћу сателита „Нимбус“, чије је лансирање предвиђено за ову годину, хватају сигнали које ће емитовати мали одашиљачи причвршћени за леђа слонова који се крећу по дунглама области Тсаво у Кенији.

СВЕТЕ

Алцест, Ед, Рифи, Клотер и други — сви дечаци — одлучили су да пођу на пецање. И ја, разуме се. Недалеко од школе има паркић, где често одлазимо да се играмо, а у паркићу диван базенчић. А у базенчићу пуноглавци. Пуноглавци су мале рибице које расту, и постану жабе; то су нам у школи казали. Једини Клотер то није знао зато што често спава на часовима али смо му ми све објаснили.

Од куће сам узео теглу од ком пота и пошао у паркић а теглу сакрио иза леђа да је чувар не види. Он је дебео, бркат, има штап и пиштаљку са малецком куглицом у њој, исто као Рифијев тата који је полицајац. И чувар стално виче на нас због тога што се у паркићу ништа не сме. Не сме се ни по трави, пењати на дрвеће, брати цвеће, возити се на бициклу, играти фудбал: не смеју се на земљу бацати хартијце, не сме се чак ни тући. А ми ипак одлазимо у парк — весело је тамо.

Кад сам стигао, Ед и Рифи и Клотер већ су били крај базенчића са својим теглама. Последњи је приспео Алцест. Објаснио нам је да је код куће тражио и тражио празну теглу али је није нашао па је из једне пуне-пунцате морао да поједе сав компот. Чувар није било и ми смо почели да пецамо.

Ох, тежак је то посао — ловити пуноглавце! Мораш да легнеш потрбушке на саму ивицу базена, спустиш теглу у воду и да захватиш пуноглавца који плива брзо-брзо и због нечега неће да уђе у теглу. Првог пуноглавца ухватио је Клотер. И одмах је дигао нос зато што није навикао да било у чему буде први. На крају смо сви уловили по пуноглавца. Само Алцест није успео да иједног ухвати — било му је тешко да лежи на стомаку али је зато Клотер, врсни риболовац, одједном својом теглом захватио два па је једнога, оног мањег, дао Алцесту.

— А шта ћемо сад да радимо с пуноглавцима? — запитао је Клотер.

— Како шта? — одговорио му је Рифи. — Однећемо их кући и чекаћемо док од њих не постану жабе. А онда ћемо да приредимо трку жаба. Биће бомба!

— Уопште, жабе су много корисне. Моја бака каже да по њима може да се позна какво ће бити време — рекао је Ед.

— А јесте ли икад пробали жабље батаке с белим луком? — рекао је Алцест, погледао свог пуноглавца и облизнуо се.

А онда смо сви потрчали јер је неко угледао чувара. На улици сам стално посматрао свог пуноглавца и могу вам рећи да ми се много-много свиђао: брзо се кретао и ја сам био уверен

да ће од њега постати чувена жаба и да ће побеђивати у свим тркама. И одлучио сам да га назовем Кинг — тако се звао један бели коњ у каубојском филму који су на телевизији давали у четвртак. И он је брзо летео и када би му каубој зазвиждао, Кинг би му одмах долетео. Ја ћу

КИНГ

такође научити свог пуноглавца разним триковима и кад се од њега направи жаба она ће ми, кад звизнем, доскакутати.

Стигао сам кући. Мама ме је погледала и стала да виче:

— Погледај се само, на шта личиш? Прљав си и мокар! Шта си то од себе учинио?

Ја, истина, нисам био баш много чист; вероватно због тога што сам заборавио да заврнем рукаве док сам теглу замакао у воду.

— И каква је то тегла? — продужила је мама. — Шта је то у њој?

— То је Кинг — казао сам мами и показао јој свог пуноглавца. — Он ће да постане жаба и дотрчаће кад јој зазвиждим и

говориће нам какво ће бити време и побеђиваће у свим тркама!

Мама је завирила у теглу и сва се најежила.

— Какав ужас! — викнула је. — Колико сам ти пута казала да не довлачиш кући свакојаке гадости.

— Није он никаква гадост — казао сам — страшно је чист јер стално алива у води и научићу га разним триковима.

— Иди, молим те, и објасни се с оцем. Видећеш шта ће ти он рећи.

Кад је тата видео теглу, рекао је:

— Где, пуноглавац! — И сео је да чита новине.

Мама се сасвим избезумила.

— И то је све што имаш да ми кажеш? — запитала је тату. — Ја не желим да дете довлачи кући свакојаке наказе.

— Па то је пуноглавац — казао је тата. — О њему се не треба старати. Није то канаринац. И не заузима много места...

— А, тако? — казала је мама. — Добро. Али да знате. Можете да бирате: или ја или пуноглавац.

И мама је отишла у кухињу.

Тата је тешко уздахнуо и склопио новине.

— Чини ми се да нам нема избора, Никола, — казао ми је. — Морамо се ослободити те животиње.

Заплакао сам и казао да нећу дозволити да било ко причини Кингу бол зато што смо се већ спријатељили и веома волимо један другог. Тата ми је помиловао и казао:

— Слушај, шврћо. Ти свакако знаш да тај пуноглавац има маму-жабу. И она сад сигурно горко плаче зато што су јој узели синчића. И наша мама би плакала кад би тебе неко стрпао у теглу и однео. Знаш шта? Хајде да заједно одемо и вратимо га тамо одакле си га узео а у недељу ћеш моћи да одеш да га обиђеш. И купићу ти чоколаду.

Мало сам размислио и пристао.

Тада је тата отишао у кухињу и казао мами да смо се нас двојица саветовали и одлучили да вратимо пуноглавца. Мама се насмејала и казала да ће нам за вечеру спремити крофне. Тад сам се сасвим утешило.

Отишли смо у паркић и ја сам одвео тату до базена.

— Ту — казао сам.

После тога сам се опростио с Кингом и тата је изручио теглу у базен.

Већ смо хтели да одемо кад се иза дрвета појавио стражар. Очи су му биле сасвим разрогачене.

— Ја не знам ко је сишао са ума: ја или сви остали. Јер, ви сте већ седми човек, рачунајући и једног полицајца, који долази да би у базен изручио теглу воде...

Сампе и Госини

Једне вечери враћао се неки средовећни сељак кући са свог пиринчаног поља. Био је уморан од рада па се, корачајући полако, предавао слатком сањарењу. Кад дође кући најпре ће вечерати, затим мало свирати у фрулу, а онда спавати. Спавати...

Изнаенада, пролазећи поред велике стене, угледа како кроз пукотину виси нешто дуго, са кићанком на крају која је подрхтавала. То је тигров реп, помисли сељак и укочи се од страха. Шта сада?

Да потрчи што га ноге носе према селу? Не, то никако. Тигар само и чека да се он појави из стене па да се баци на њега. Онда, шта?

Сељакове мисли су се грозничаво ројиле и, најзад, паде му на ум спасоносна идеја: кроз процеп у стени ухватиће тигра за реп и тако му онемогућити да се макне. Држаће док има снаге, а онда...

ваљда ће нешто смислити.

Бацивши дуги нож да му не смета за пасом, сељак чврсто ухвати тигра за реп. Изнаенада звер урликну и покуша да се ослободи. Повуче из све снаге, али вукао је и сељак. Трзајући напред-назад тигар је рикао што га грло носи; сељак је држао и псовао.

Натезање је било на врхунцу кад се, долазећи путем, појави калуђер.

— Човече, само те је небо послало! — повика обрадован сељак. — Молим те, узми нож са земље и убиј овог побеснелог тигра док га ја држим.

Свети човек зачуђено погледа сељака.

— Не могу — рече — то је против моје вере.

— Ма о каквој вери трабуњаш?! — повика злосрећни сељак. — Ако ја испустим реп, што се пре или касније мора десити, тигар ће се бацирати на мене и заклаће ме као пиле.

— Жалим, брате — одговори калуђер — али ми моја вера не дозвољава да убијем ма које живо биће.

Док су му се низ лице сливале крупне капи зноја, сељак је стењао:

— Човече, зашто ме мучиш. Па ако ми не помогнеш, ти ћеш бити узрок моје смрти. Није, ваљда, човечји живот мање вредан од тигровог.

Калуђер се бранио:

— Истина је да свуда око нас становници дунгле убијају један другог, али ја за то нисам одговоран. Ја не смем да узмем живот, то је записано у светим књигама. Је ли ти јасно?

Сељак схвати да ће после ових речи — калуђер, његова једина нада спас, отићи. Истовремено, осећао је да тигров реп све више клизи из његових уморних прстију. Зато последњом снагом изусте:

— О, мој свети пријатељу, ако тако пише, онда ту нема што да приметим. Али, учини ми бар једну услугу: придржи ти реп, а ја ћу убити тигра.

Неколико тренутака калуђер је гледао у небо, размишљајући.

— У реду — рече најпосле. — Нигде није записано да ја не смем држати тигра за реп. Потом приђе и чврсто ухвати репину.

— Држиш ли га? — упита сељак.

РЕЧИ И ТИГРОВ РЕП

— Држим, него шта, одврати калуђер.

Уверивши се да је калуђер чврсто ухватио, сељак полако испусти реп, обриси зној са чеља и отресе одело од прашине. Затим подиже нож који је лежао недалеко одатле... и пође пут села!

Спазивши човека, тигар напреже сву снагу да се ослободи. Готово је одигао са земље калуђера који је избежљив од страха викао:

— Убиј га, убиј га, сељаче!

Али сељак је настављао да корача, не окрећући се.

— Ма где ћеш, човече — завапи калуђер — не могу дуго да држим тигра. Убиј га ножем, сместа.

Сељак застаде и окрете се. Његово лице изражавало је сушту мирољубљивост.

— О, честити човече, — прозбори. — Било је тако дивно слушати од тебе свете речи записане у божанским књигама. Ти си ме преобразио, хвала ти до неба, јер ја сад

верујем у оно у шта верујеш и ти. И, као што је записано, ја не смем више убити ниједно живо биће. Али, моја дужност је и да пружим утеху твојој души: ако будеш стрпљиво држао, можда ће путем наићи неки други људи који немају тако високе идеале као ти и ја. Они ће сигурно пристати да убију тигра.

Рекавши то, сељак настави пут према селу...

Индонезанска народна прича

ВЕРОВАТНО

Многа изненађења очекују оне који забораве златна правила рачуна вероватноће. Никакви прорачуни и процене данас се не могу замислити без рачуна вероватноће. Физичари га користе да израчунају кретање и путању неутрона кроз тешку воду; генетичари да процене колика је вероватноћа да ће беба која тек треба да се роди бити плавоока; економисти, статистичари и војни стратежи да добију одговоре на многа сложена питања из њихових области. Сва кодневно доносимо многе одлуке које су засноване на нашој процени да ће се нешто вероватно догодити. Стручњаци су дошли до закључка да нас наше надахнуће засновано на искуству и интуицији најчешће води правилним путем. Међутим, има случајева кад је разлика између оног што сматрамо вероватним и процене стручњака — огромна. Упознајмо неколико оваквих заблуда које се често срећу у свакодневном животу.

Неупућени тешко могу да схвате такозвани парадокс рођендана. Претпоставимо да присуствујете скупу на коме су присутне 23 особе. Колика је вероватноћа да су две од њих рођене истог месеца и истог дана? На први поглед свако ће рећи да је таква вероватноћа врло мала. У ствари, она износи 50 одсто што значи да би се, ако се експеримент изведе два пута у разним друштвима од по 23 особе, бар једанпут нашле две особе рођене истог дана и месеца. Уколико се број присутних у друштву повећава, нагло расте вероватноћа да ће се наћи две особе рођене истог дана и месеца. Тако у друштву од 30 особа ова вероватноћа износи 70% а у друштву од 50 особа 97 одсто. Све ово изгледа тако невероватно да је увек лако наћи некого ко је спреман да се клади у супротно.

Професионални кладиоци често злоупотребљавају лаковерност и незнање неупућених па им по једноставним законима ве-

роватноће измаме новац. Може се догодити да вам неки такав страствен кладилац понуди опкладу тврдећи да ће од 20 аутомобила који наиђу на улици бар два имати регистарске таблице чија су два последња броја истоветна. То на први поглед изгледа мало вероватно и ви ћете прихватити опкладу. У ствари, од 8 тако закључених опклада он ће добити седам!

Занимљиве су генетичке вероватноће у вези са полом деце вишечланих породица. Ако се отац и мати одлуче да имају троје деце, постоји 25 одсто вероватноће да ће међу њима бити и дечака и девојчица. Уколико, пак, желе да имају четворо деце, постоји већа вероватноћа да ће троје деце бити истог пола а једно другог него да двоје деце буду дечаци а двоје девојчице. Однос вероватноће износи осам према шест у корист прве комбинације.

НЕВЕРОВАТНО

ОСВЕТОЉУБИВА ГУСКА

У близини градића Олбани, у држави Њујорк налази се једно голф игралиште. Поред самог игралишта лежала је нека гуска на јајима кад ју је погодила лопта. Разљућена гуска је дограбила лопту и сакрила је негде у шуми. После тога крала је све лопте до

којих би успела да дође. Када су њени младунци одрасли, научила их је да јој помажу у крађи. Игралиште је морало бити затворено.

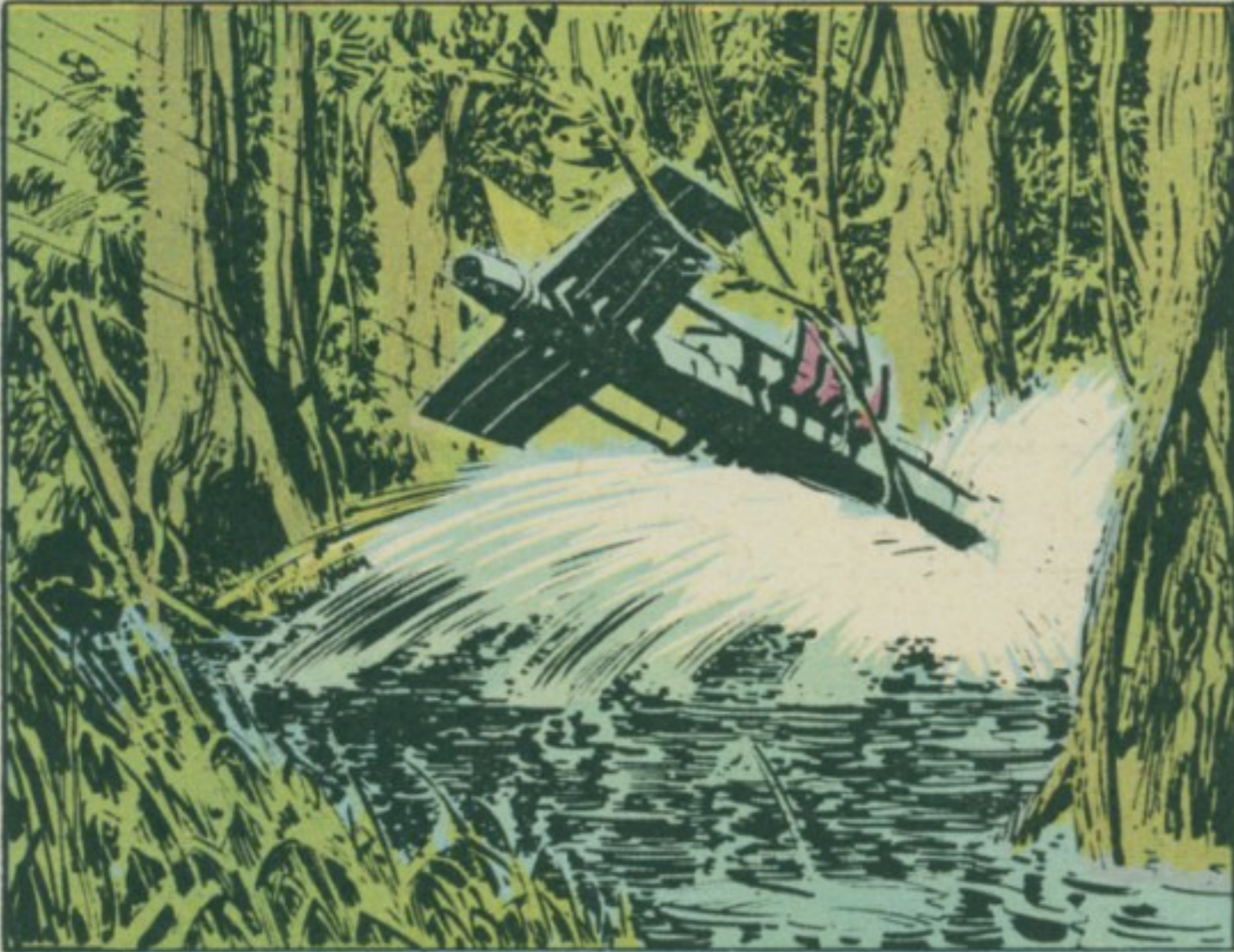

УКРОЋЕНА ЗВЕР

У Стоктому у Калифорнији, гостовао је један циркус. Поред других животиња у циркусу је било и неколико медведа. Ноћу,

један од њих се искрао из кавеза и нестао у оближњим шумама. Узалуд су га тражили више од месеца дана. Једног дана шумом је у својим колима прошао у редовној патроли полицајац. Изненада се пред њим појавио један медвед с ланцем око врата. Маршу је одмах било јасно да се ради о утеклом медведу. Али, како да га ухвати? Код себе није имао ништа друго сем цигарета и гуме за жвакање. Марш је почео полако да прилази медведу држећи у једној руци гуме за жвакање од којих је једну држао у устима, а у другој руци цигарете. Медвед који је изгледа био гладан, одлучио се за „жваке“. Пошто је стрпао у уста све „жваке“ он је мирно ушао у кола и Марш га је вратио у циркус без икаквих тешкоћа.

ЈЕСТЕ Л' СВИ ЖИВИ?

АХА! РЕКИ КУ ВАМ ТЕК ПОШТО ПРЕБРОЗИМ СВЕ КОСТИ, ФЛАШЕ!

МОРАМО СЕ ИЗВУКИ ИЗ БРОДА ПРЕ НО ШТО ПОТОНЕ!

Dan BARRY 10/15

БРЗО, МОМЦИ! БРОД ЋЕ ПОТОНУТИ КАО КАМЕН!

ХАЈДЕ, ДЕЈЛ...

ТЕК ПОСЛЕ ДЕЦЕ, ФЛАШЕ!

МАЈК! ВРАТИ СЕ! КУДА КЕШ?

Dan BARRY 10/16

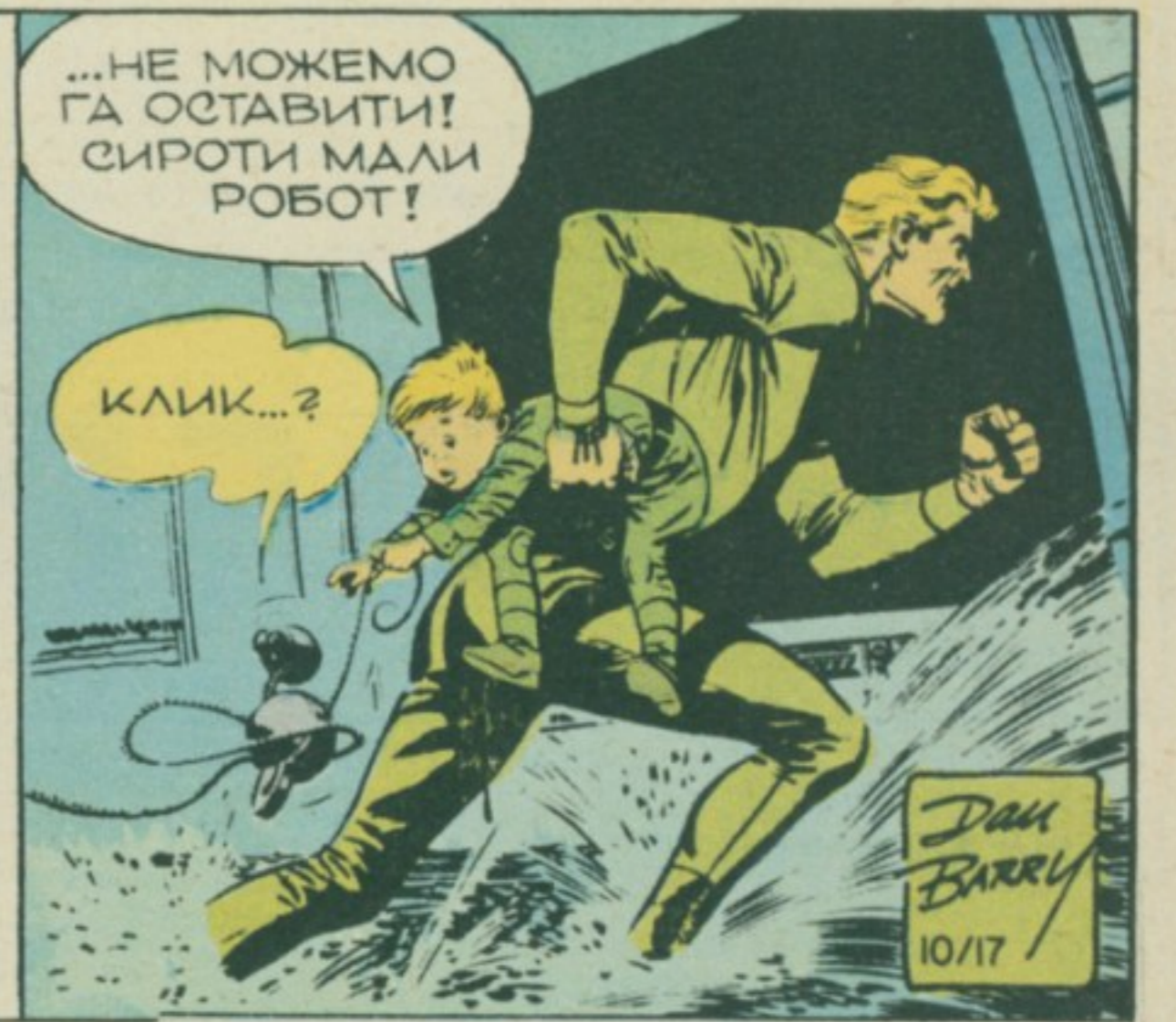
МИКРОБ СЕ ВРАТИО У БРОД!

ТО ДЕРИШТЕ...!

МАЈК!

САМО СЕКУНДА, ФЛАШЕ! ИАКО НАС ЈЕ ОН УВУКАО У СВЕ ОВО...

...НЕ МОЖЕМО ГА ОСТАВИТИ! СИРОТИ МАЛИ РОБОТ!

КЛИК...?

Dan BARRY 10/17

ДЕЈЛ! ДРЖИ МИКРОБА!

БРЗО, ФЛАШЕ! БРОД ТОНЕ!

ДОБИ, МАЛИ РОБОТЕ! МОЛИМ ТЕ!

НЕКЕ ДА НАПУСТИ БРОД!

Dan BARRY 10/18

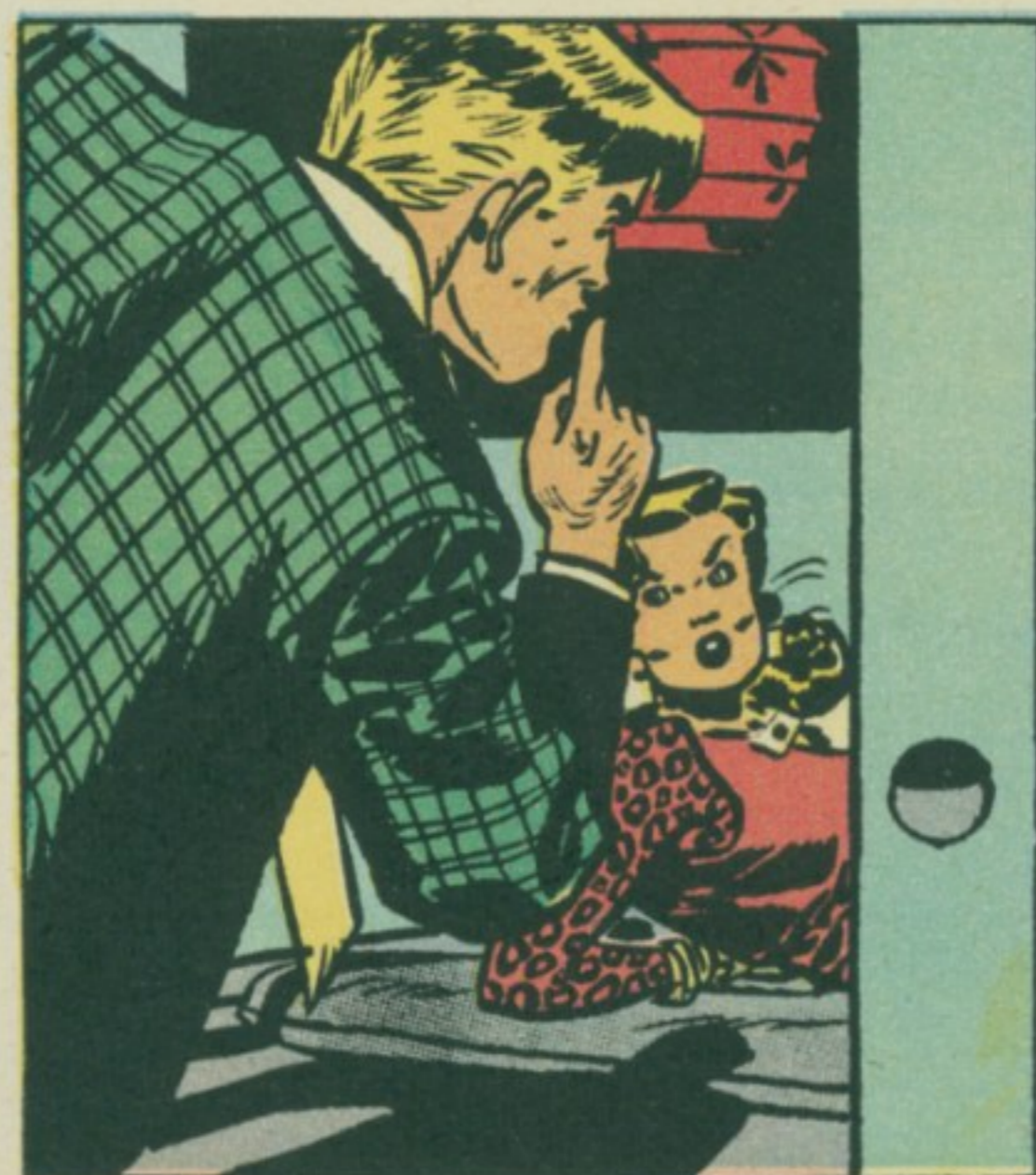
ЏОНИ ХАЗАРД

by FRANK ROSSIN

АКО ДОМАЋИН ОВЕ ЈАЗБИНЕ ТАКО ПОСТУПА СА ПРИЈАТЕЉИМА, ФЛЕЈМ И ЈА НЕ МОЖЕМО ПРИХВАТИТИ ЊЕГОВО ГОСТОПРИМСТВО! МОРАМ ДА ПРОНАЂЕМ ФЛЕЈМ!

МАДА ЈЕ ТАКАНА ЗНАО ДА ЊЕГОВ СЛУГА ПРОДАЈЕ И КРАДЕ ЊЕГОВ ПОРОДИЧНИ САМУРАЈСКИ МАЧ ДА БИ ПРИБАВИО СРЕДСТВА ЗА ЖИВОТ, ИШИБАО ГА ЈЕ ДО КРВИ...

ТРЕНУТАК САМО... ДОК ТЕ ОДВЕЖЕМ! И ОДМАХ ДА СЕ ГУБИМО!

АКО УСПЕМО ДА СЕ ДОЧЕПАМО МОТОРНОГ САМПАНА!

ШТО ПРЕТО БОЉЕ! УЖАСАВАМ СЕ ОВОГ МЕСТА!

ТО ТИ ЈЕ ДОСТА!

ЈОШ ЈЕДНОМ МОЛИМ ЗА ОПРОШТАЈ, ГОСПОДАРУ! А САД ДА ВАМ ПОКАЖЕМ ЈЕДАН ПОКЛОН...

ГОСПОДАР ЈЕ УВЕК САМ... ДОВЕО САМ МУ НЕКОГ ДА МУ ПРАВИ ДРУШТВО!

НЕСТАЛА ЈЕ!

ХА! ЕНО ИХ! БРЗО, ХАРУНА! МОРАМО ИХ УХВАТИТИ!

82. ФИЛМ ДАНИЈЕЛ ДАРИЈЕ

Године 1939, неколико месеци пред почетак другог светског рата, на париској Северној железничкој станици тискала се огромна маса света: хиљаде обожавалица очекивале су једну жену. Била је то славна француска филмска глумица Данијел Дарије, која се на врхунцу своје уметничке славе враћала у Холивуд где је снимала један филм.

Недавно је Данијел Дарије доживела још један велики повратак. Можда он није био онако тријумфалан као онај 1939. године. Сада је број очију које су у њу биле упрте био неколико милиона пута већи него онда. Овога пута Данијел Дарије су имале прилику да виде и млађе генерације у њеној прослављеној улози у драматизацији Стендаловог романа „Црвено и црно“, коју је уместо на филму играла на француској телевизији. После приказивања ове ТВ-драме један француски критичар се хајући се њене улоге у истоименом филму рекао је следеће: „Била је то Брижит Бардо своје генерације“.

☆

Ретки су глумци који се могу похвалити да снимају осамдесет други филм као што је то случај са Данијел Дарије. И овога пута као и у случају који смо поменули ради се о драматизацији једног романа, односно приповеци Стефана Цвајга: „24 часа једне жене“.

Препустимо за тренутак да нам о томе прича сарадница филмске рубрике једног познатог француског часописа.

„Ни сама нисам веровала да ћу тако брзо добити пристанак на разговор прве даме нашег филма и моје омиљене глумице Данијел Дарије. Досад сам имала прилике да је гледам и да јој се дивим у филмовима „Мајерлинг“, „Задовољство“, „Љубавник леди Четерли“, „Црвено и црно“ и недавно у истом

делу на телевизији, али не и лично да је упознам.

Због тога, док сам журила у филмски студио Сен Морис, била сам и задовољна и уплашена. Како ће ме примити? Затекла сам је на рампи Г управо док је снимала једну сцену из филма „24 часа једне жене“.

Пошто је сцена завршена и помоћник режисера дозволио паузу, фото-репортер и ја представљени смо славној глумици. Нико не би рекао да је ова глумица, педесетих година, она иста особа која је тако успешно глумила жену из 1900. године. Више него скромна — то је био први утисак — замолила нас је да пођемо до њене гардеробе да бисмо разговарали док се она припрема за поновни излазак пред камере.

Покушавамо да заподенемо разговор.

— Колико сте филмова досад снимили?

— Колико? Верујте, не знам тачно. Никад их нисам бројала. Кажу 80.

— Чувате ли фотографије. Исечке из штампе?

— Не, не чувам ништа и не читам чланке написане о себи.

— Да ли гледате своје филмове?

— Више волим да гледам филмове других. Уосталом, ретко идем у биоскоп. Знате, ја живим у својој сеоској кући недалеко од Париза и у град долазим само кад снимам или кад ме неки позоришни комад посебно интересује. Волим тај начин живота, а сем тога у селу жи-

Њено друго занимање: брига о породици

Један од последњих снимака велике глумице

ви и учи школу мој син. Он сад има једанаест година, усвојила сам га кад је имао само два месеца, и волим да је он што више у природи.

Нудим је цигаретама. Одбија. Пре стала је да пуши јер је недавно пропевала као и многе друге француске глумице: Мишел Морган, Жана Моро, Брижит Бардо. Имала је и три концерта у Француској и један у Немачкој. Уосталом, то није ништа чудно кад се зна да је она као сасвим млада дошла из Бордоа у Париз где је на Конзерваторијуму учила виолончело.

Тако данас живи доста мирно и повучено некад славна лепотица

филма која је већ у 14. години успешно дебитовала у филму „Бал“ да би врхунац своје глумачке каријере доживела у чувеним филмовима који су и код нас приказивани: „Мајерлинг“, „Госпођица Моцарт“, „Тарас Буљба“, „Порт Артур“, „Кана“, „Повратак у зору“ и „Њен први рандеву“.

После рата је наставила да снимати филмове од којих се нарочито истичу: „Руј Блаз“ (1948), „Операција Цицерио“, „Црвено и црно“ са Жераром Филипом као партнером.

Данијел Дарије играла је с успехом и у неколико позоришних комада.

Зашто нас телевизија више не успављује? Неколико година, сваке вечери без разлике, у 19 часова и 54 минута, пред малим екраном окупљала су се сва деца Југославије да из те чудне кутије, којом промичу живе слике, чују оно топло и присно, снено и успављујуће, „лаку ноћ, децо...“

Као у касарни, где се сан од јаве дели сетним звуцима појечерја из лимене војничке трубе, тако су и многи мали гледаоци очекивали тај тренутак да оду у постељу. Многи, разуме се, и нису, јер им се чинило да је „још рано“ и да заслужују мало дужи боравак пред малим екраном. Али, њих су родитељи упозорава-ли:

— Телевизија је рекла лаку ноћ, а телевизија, ваљда, зна шта ради. На спавање!

Многе драге личности, познате деци из других емисија, са филма, из позоришта, подухватиле су се овог важног задатка да својом појавом и речју успавају децу. Сећате се Милене Дравић, зар не? Није ли ова позната филмска глумица први пут јавно запевала — управо деци. Једноставна мелодија, коју су сви одмах упамтили и заволели, причала је причу о једној звезди:

„Једна звезда мала, мала,
Затрептала, радознала,
На јастук ми тихо пала,
Једна звезда мала, мала“.

Па онда, Гула! Кад се први пут појавио на телевизијском екрану, овај човечуљак одевен у смешно одело готово је уплашио децу. Широко разрогачене очи гледале су, нетремице, како се затвара у орман, како вози бицикл, како пада са столице којој недостаје једна нога, како тражи своју пумпу. Убрзо, међутим, заволели су га толико да је Гула постао члан породице. Овај до тада у Југославији не много познати глумац наједном је постао општи миљеник и на његову адресу стигло је хиљаду писама лупућених из свих крајева наше земље. А он би се мало протегаво, зевнуо, уситнио очима и рекао:

„Децо, просто не знам шта ми је. Страшно ми се спава!“

И као чаробним штапићем додирнута, деца су на команду почела да зевају...

За Гулом су дошли други: Дудо, Боле, Славка, Дамјан и толики други. Телевизијска студија Београд, Загреб, Сарајево, Скопље претворила су се у праве фабрике дечјег сна, измишљајући сваке вечери све нове и нове приче за успављивање својих најмлађих гледалаца.

Сада, већ готово два месеца, нема емисије „Лаку ноћ, децо“. Нова 1968. година одузела је деци ову радост. Телевизија се, изгледа, уморила од успављивања или се, можда, и сама успавала? Али заборавила је да многа деца, навикнута на „својих шест минута“ сваке вечери уз-

лудно упиру очи у екран и очекују неће ли се когод од чика који уређују програм поново сетити и њих.

Да бисмо бар донекле утврдили колико најмлађима недостаје емисија „Лаку ноћ, децо“, међу групом ученика осмогодишње школе спровели смо кратку анкету. Ево неколико занимљивих одговора:

„С нестрпљењем сам сваке вечери у пет до осам очекивала кад ће почети емисија „Лаку ноћ, децо“. Много ми се свиђала

сарајевска и загребачка емисија, као и Боле који је увек расположен за шалу. Али ипак издвајам Милену Дравић која је нарочито склона деци. Певала је лепе песмице које су деца, а међу њима и ја, много волела. Недостаје ми ова емисија нарочито због Милене која је љупка и детињаста“, написала је Јелена Павловић, ученица V разреда Осмогодишње школе „Бранко Радичевић“.

„Ја сам волео Гулу, Болета, Дуду и Милену“, каже у свом

одговору Горан Вејновић, ученик I разреда осмогодишње школе „Бранко Парић“. „Највише бих волео да опет буде Гула. Свидео ми се његов ормар и све оно што има у ормару. Углавном бих волео да опет буде „Лаку ноћ, децо“, а и сва друга деца то воле“.

Милица Митровић, ученица V3 Осмогодишње школе „Бранко Радичевић“ кратко је признала: „Мени емисија „Лаку ноћ, децо“ недостаје зато што без ње не могу да заспим. Она припада само деци!“ А Добривоје Живковић, њен друг из разреда, написао је ово: „Ова емисија била је врло лепа. И мени се свидела кад сам видео да је пажљиво слуша и мој брат од две године“.

Анкета, као и свака анкета, показала је и другачија мишљења. Неколицина је одговорила да нимало не жале за овом емисијом. Тако је написала и Јадранка Остојић, ученица осмогодишње школе „Бранко Радичевић“: „Не марим што је емисија „Лаку ноћ, децо“ завршена. То је емисија за малу децу. Пошто сам већ велика, никад је скоро нисам ни гледала...“

Љубица Драшковић, ученица петог разреда Осмогодишње школе Бранко Радичевић, била је нарочито оштра:

„Мени се не допада емисија „Лаку ноћ, децо“ и врло сам срећна што се више не даје“, написала је она. „Мислим да то емисија нема никаквог садржаја и деца која је гледају само кваре очи. Желела бих да се уместо Гуле, Болета, Дамјана и осталих приказују цртани филмови Волта Дизнија“.

Али, без обзира на разлику у мишљењима, велика већина деце изјаснила се за ову емисију и изразила жељу да је, ускоро, опет види на малом екрану. А и многи родитељи упутили су писмене жеље Дечјој редакцији Студија Београд, тврдећи да им је све теже да успавају децу откако се „Лаку ноћ“ не емитује.

Да ли ће нас телевизија опет успављивати? С овим питањем обратили смо се редакцији дечјег програма и од уредника Олге Влатковић чули овакав одговор:

— Ову корисну емисију не бисмо ни прекидали да је између телевизијских студија постигнута сагласност у програму. Четири студија — Београд, Загреб, Сарајево и Скопље — наизменично су, сваке вечери, емитовали своје „Лаку ноћ“ и то је било веома несрећно решење. Најзад, поставило се и питање новца, а пошто један студио није у могућности да сам годишње спреми 360 емисија, договорили смо се да прекинемо. Могу само да кажем да нам је свима веома жао и да се надам да ће у 1969. години „Лаку ноћ, децо“ поново добити место на малом екрану.

Децо, стрпите се, значи, „само“ годину дана...

**ЗАШТО НАС
НЕ
УСПАВЉУЈУ**

МОЈА ЖЕЉА

Драги Забавнице,
Пошто те купујем откад сам научио да читам ред је да ми испуниш једну уједно и прву жељу. Та жеља је да објавите слику мог најрадије слушаног вокално-инструменталног ансамбла Дубровачких трубадура. Надам се да ће ми жеља бити испуњена.

Ваш редован читалац
Секулић Јован
Баваниште

Драги Јоване, редакција нашег листа прима свакодневно слична писма. Свима одговарамо: не будите нестрпљиви, сви ваши љубимци доћи ће на ред: и Арсен Дедић и Трубадури и страни вис-са-стави.

РАДНЕ АКЦИЈЕ

Користим прилику да вас поздравим и да вас замолим да ми одговорите на ова два питања. „Да ли су за ову годину предвиђени добровољни омладински радови као: изградња путева и других објеката, где треба да се јавим и у које време? Затим, да ли Југославија шаље добровољце у Вијетнам?”

Ваш читалац из Сивца

Ове године се предвиђа велика радна акција на Новом Београду и почиње 20. априла. Треба да се јавите Централном комитету омладине. Што се тиче добровољаца за Вијетнам, Југославија их не шаље али упуњује санитарски материјал у ову малу, храбру земљу.

РОМАН У НАСТАВЦИМА

Поштовани уреднице,
Много ме је обрадовао Забавник у суперколору. Веома сам срећна и желим да вам честитам. Али то није све. Хтела бих да вам нешто предложим. Како би било да ваш лист обогатите још неком страном на којој би, на пример, било штампано чекмо књижевно дело за омладину, као „Збогом, мојих петнаест година“ или „Другарице“.

Мила Коругић,
Нови Београд

Засад немамо могућности да повећамо број страница. Ваш предлог није незанимљив, само се бојимо да размак од седам дана, колико треба чекати од једног наставка до другог, није сувише велик. Ако већина наших читалаца буде за роман у наставцима, ми ћемо га увести трудећи се да буде сасвим нов, то јест да до сада није нигде објављен. Чекмо одговоре читалаца који би, ако се већ одлуче да нам пишу, могли и да нам кажу какву би врсту романа желели из рата, из живота младих, научно-фантастичну и слично.

МОДНИ КРЕАТОР

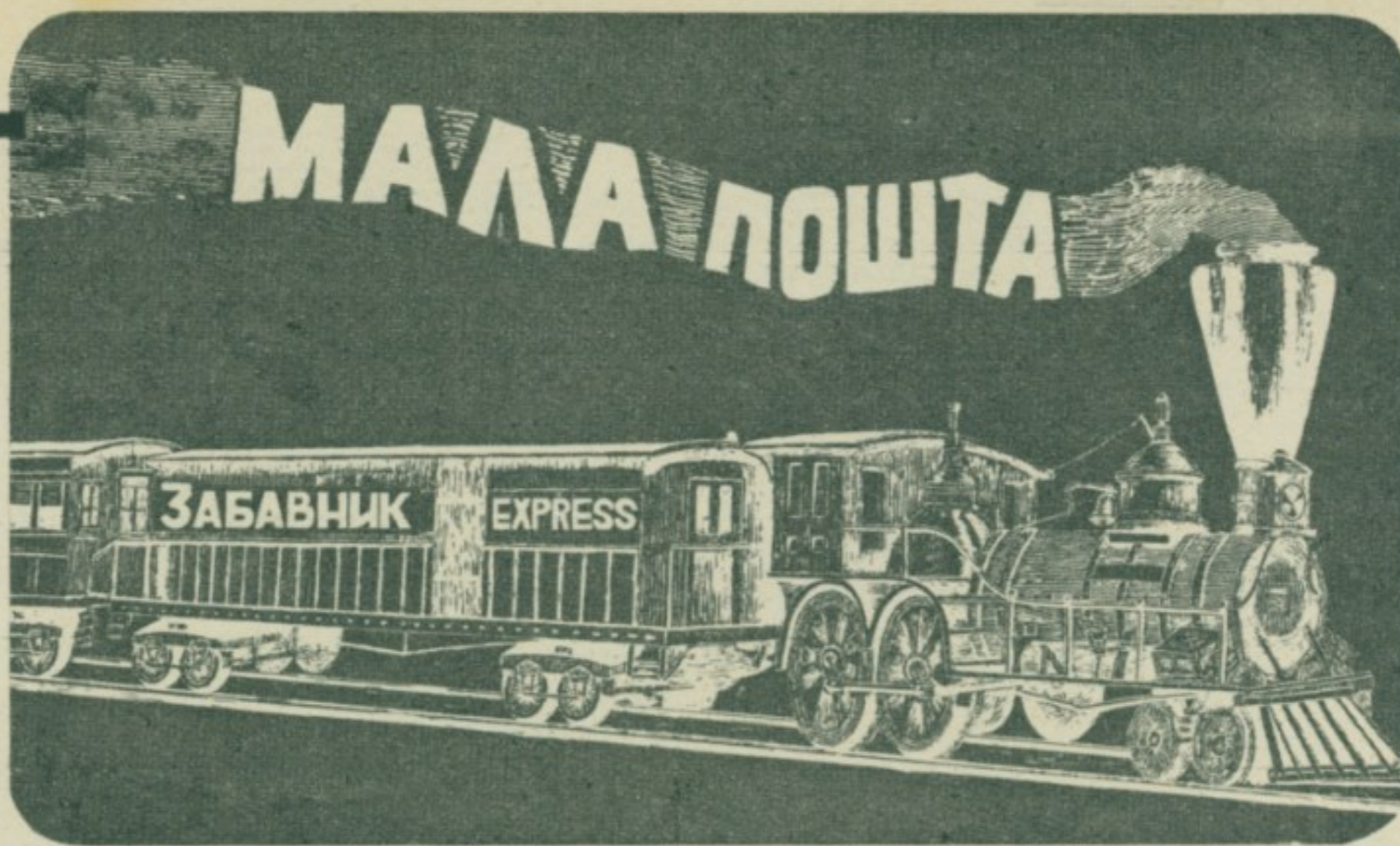
Читам ваш лист и веома сам се обрадовала Забавниковом новом реху. Придружујем се многим ва-

шим читаоцима који вам честитају. Обраћам се вама да ми помогнете. Сви ми кажу да лепо црташ и желела бих да postanем модни креатор, али не знам на који факултет треба да се упишем.

Љијана Ђелић — Бека
Бања Ковиљача

Да бисте постали модни креатор морате се уписати у Академију примењених уметности — Одсек за костимографију. Кандидати морају имати средњу шко-

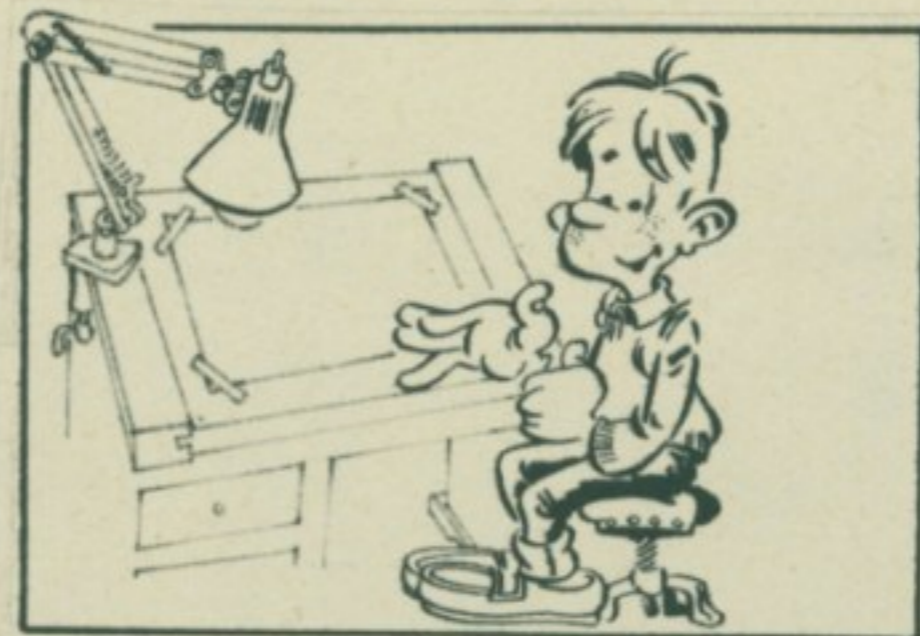

лу за примењену уметност или завршену гимназију.

Овим писмом одговарамо и нашој читатељи Сузани.

ЦРТАМ, ЦРТАМ...

Молим редакцију да и за мене нађе мало места у „Малој пошти“.

Велики сам оboжавалац „Флаш Гордона“ и читајући га пожелео сам и сам да црташ, али не знам да ли се стрип за објављивање у штампи мора цртати тушем или бојити. Уз писмо шаљем и цртеж да га оцените.

Тонко Јуричић
Шибеник

Ако желите да се посветите цртању стрипова, избегавајте прецртавање поз-

натих ликова. Пожељно је да узмете неки мотив из свакодневног живота, из наше историје, или неки лик из прочитаног романа. Да би се стрип могао објавити потребно је да се нацрта црним тушем или темпером (наравно црна темпера). Стрип не треба бојити (колорисати) јер колорисани стрип ствара тешкоће приликом репродуковања и штампања. Ваш цртеж није лош, али још морате дуго вежбати како би ваш таленат дошао до изражаја.

ПРИЈАТЕЉ ИЗ СССР

Пошто сам редован читалац „Политикиног забавника“ прочитао сам у вашем листу адресу једног дечака из Совјетског Савеза. Ја бих желела да се с њим дописујем али ми није јасно како и на ком језику.

Снежана Стојаноски
Батајница

Ако желите да се дописујете са дечаком из Совјетског Савеза, треба, наравно, да пишете на руском. Јер, поред склапања пријатељства, верујемо, да желите и да усавршите руски језик. Уколико не учите у школи руски, онда покушајте на српскохрватском. Вероватно ћете се разумети.

ТРАЖИМО ПРИЈАТЕЉА

Имам 14 година и желео бих да се дописујем с омладинцима из наше земље и иностранства који сакупљају марке и онима који се баве птичарством. Јани Киш, Зрењанин, Жељезничка 59.

Моја сестра Нада (15) и ја (17 год.) верни смо читаоци „Забавника“ и желели бисмо да се преко њега упознамо са младим и девојкама из наше земље и иностранства. Обе волимо поп-музику и спорт. Зорица и Нада Живојиновић, М. Тита 215, Рума.

Желео бих да преко писама стекнем пријатеље у Југославији. Волим фудбал. Они који ми буду писали ако желе могу ми послати и своју фотографију. Језик дописивања енглески. Абдул Азиз Abdul Aziz Brahvi, c/o Hafiz Store, Hakim Faten Mond Senwani, Rd. Lyavi Quarter, Karachi

Ученица сам VI разреда и имам 12 година. Желела бих да се дописујем с друговима и другарицама из Совјетског Савеза. Леонора Спасић, Страхинића Бана 1, Прокупље

Желела бих да се дописујем с младим људима из Југославије. Имам 23 године, студирам српскохрватски и енглески у Берлину. На тај начин бих брже савладала ваш језик. Silvia Naumann, DDR-1193 Berlin, Plessner str. 8A

Имам 18 година и живим у Румунији. Желео бих да размењујем слике глумаца, певача, разгледнице, марке и значке. Aleksandar Opreš, Sinnicolaui-Mare, Str. Cuza-Voşa br. 1, Rg. Banat, R. S. Romania

Ученик сам III разреда гимназије. Желео бих да се дописујем с девојкама из наше земље. Мој хоби бит-музика, спорт и филм. Ређо Газменд, Пост-рестант, Ваковица.

Наша имена су: Гаља и Љуба. Идемо у VIII разред и имамо 13 година. Хтеле бисмо да се дописујемо са југословенском децом истих година, СССР, В. К. О., г. Лениногорск, ул. Ленина 4а-3 Малцевој Гали и СССР В. К. О., г. Лениногорск, ул. Ленина 8-1, Јегоровој Љубе.

Желео бих да се дописујем са друговима и другарицама широм земље. Ученик сам VI разреда, учим енглески. Волим спорт и бит-музику. Родољуб Миљковић, ул. Иво Лоле Рибара бр. 19/1, Лесковац.

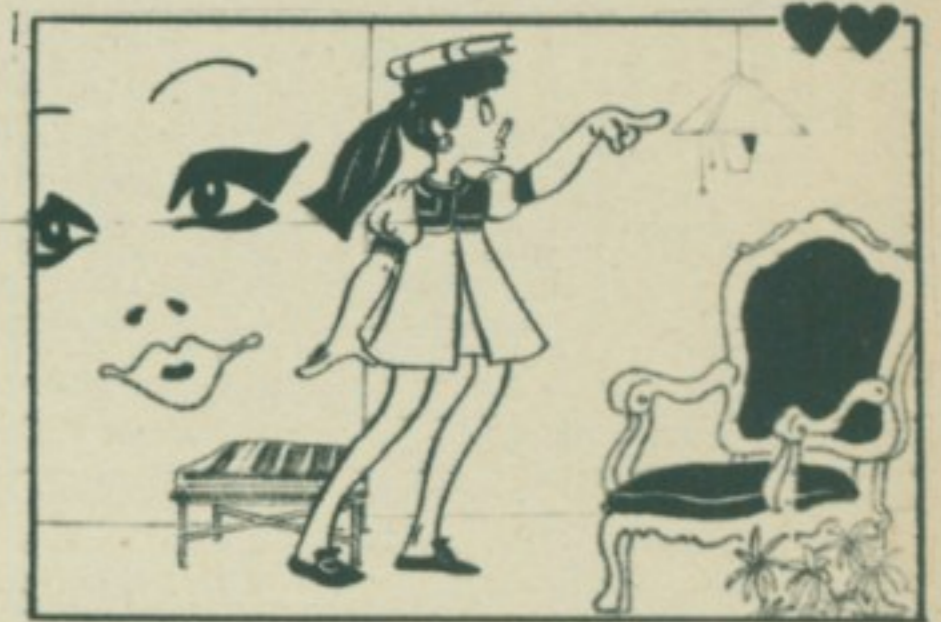
Имам 20 година и желим да преко вашег листа нађем пријатеље с којима бих се могао дописивати. Стеван Драгићевић, Војводе Тозе број 25, Београд.

Налазим се на раду у Паризу и много сам усамљен, па бих желео да се дописујем са нашим девојкама. Имам 21 годину. Обожавам Елвиса Прислија, навијам за „Првену звезду“. Језик дописивања, српскохрватски. Растко Радовановић, 41. Rue D'Hotelville, Paris 10, France.

Молио бих вас да објавите моју адресу, јер бих желео да се дописујем са вршњацима и вршњакињама из наше земље. Радосав Јуришић, Војводе Мишића „Ново насеље 27“, Обреновац

ШКОЛА ЗА МАНЕКЕНЕ

Обраћам се вама с молбом јер не знам ко би ми други могао помоћи. Ученица сам IV разреда гимназије у Апатину. Желела бих после завршене гимназије да похађам школу за манекене. Али ништа не знам о томе: да ли таква школа постоји или је то само кратак курс да ли та школа расписује конкурс и какви су

услови; да ли после завршене школе, или курса, кандидат стиче назив „манекен“ као професију и да ли му је осигурано место?

Ђурица Башић
Апатин

Специјална школа за манекене не постоји. Углавном, одржавају се курсеви који трају од два до три месеца. До сада је те курсеве организовао Народни универзитет „Веселин Маслеша“ у Београду, Генерала Жданова 78. Што се тиче осигураног места после завршетка курса не бисмо вам могли ништа рећи, али како постоји „Удружење манекена“ могли бисте се и њима обратити.

ИНСПИРАЦИЈА

Веома ценим ваш лист, и његов сам стални читалац. Истина, имам 21 годину, за неког ће можда бити чудно што још читам „Забавник“, али ја у њему налазим много интересантних и забавних ствари.

А сада једна молба. Да ли бисте били у могућности да ми пошаљете неколико женских и мушких имена из Вијетнама, као и називе улица, пошто сам у греницима велике офанзиве герилаца у Вијетнаму зажеleo да о њима напишем роман.

Љубиша Гојковић
Сокобања

У жељи да вам помогнемо шаљемо вам неколико имена — мушких, женских и називе улица. Мушка имена су Хоанг Бич Сон, Во Донг Гјанг, Нгујен Нгок Туонг, Во Ван Мон, Данг Кванг Мин; а женска Тан Лоан, Ами Доан, Рочом Бан, Нгујен Ти Ту, Нгујен Ти Дин. Ево назива улица Дуонг Ту До (улица слободе), Ба Хат, Буи Виен, Мак Дин Чи, Тонг Нурт (ово су називи улица из Сајгона).

ЖЕЛИМ ДА БУДЕМ ГРАФИЧАР

Ове године завршавам осми разред и желео бих да се упишем у графичку школу. Молим вас да ме обавестите о тој школи.

Ненад Братић
Панчево

По завршетку школске године у јуну треба да се обратите Графичкој школи са практичном обуком „Милан Ракић“, Нови Београд, Отона Жупанчића бр. 19 где ћете добити потребне податке. Распитали смо се за услове и дознали смо да школа траје три или четири године. Наиме, после свршене трогодишње школе добијате звање квалификованог радника, а после завршене четворогодишње звање техничара.

НАШИМ ПРЕТПЛАТНИЦИМА

Молимо наше читаоце да све рекламације у вези с претплатом на „Политикин забавник“ упућују за Београд на тел. 20-213 (002) а за уну грашњост на адресу: „Политика“, Цетињска 1 — Одељење претплате.

БИК КОЈИ СЕДИ

■ један вашингтонски фризер увео је однедавно бријање у „колима“. По угледу на биоскопе на отвореним пољима у којима се из аутомобила може пратити филмска представа, или ресторана где се такође не излазећи из аутомобила може ручати, овај берберин тражи од својих муштерија само да пруже главу изван аутомобила, а ту их већ чека момак с електричним апаратом за бријање на батерије.

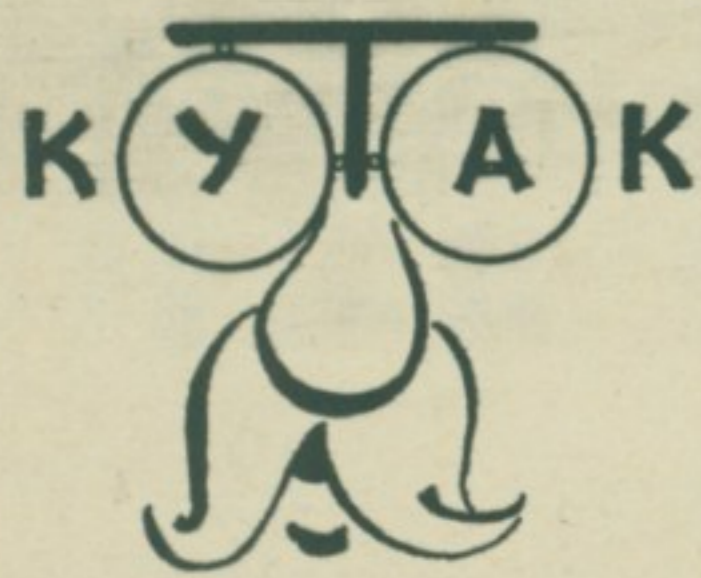
■ Пастрмка из Женевског језера однедавно је добила црвену боју. Заинтересовани стручњаци убрзо су открили да боја потиче од једне врсте алги названих „крв из Бургињана“ које у језеру има у изобиљу. Даља проучавања откриће вероватно и порекло ових алги.

■ на курсевима брзог читања ставници и ученици постижу одличне резултате. Наиме, свакодневним вежбањем од по осам часова успевају да прочитају и до 1200 речи у минути а појединци чак и 1500. Међутим, због брзине они често и не знају шта су прочитали. Вероватно одатле и потиче ова реченица која је истакнута у ходницима школе: „Сада читајте, разумећете касније“.

■ једна пчела треба да прелети 50.000 до 60.000 километара да би прикупила 500 грама меда. У току једног „радног“ дана она успева да сакупи само десетина део грама.

■ „Ватрена планина“ како називају један вулкан на Канарским острвима, снабдеваће индустријском енергијом једну експерименталну фабрику чија изградња треба ускоро да почне на Ланзаротеу, једном од Канарских острва у чијој се близини вулкан налази.

■ У близини Волгорода у Совјетском Савезу геолози су недавно ископали остатке једне преисторијске животиње који емитују веома јаке радиоактивне зраке.

МАЈСТОРИ СВОГ ЗАНАТА

У отворен прозор краљевског дворца „провирују“ гранчице ружа у цвету. Заваљен у наслоњачу пресвучену свилом, француски краљ Анри IV води „лак“ разговор са шпанским изаслаником.

— Да ли је ваше величанство задовољно својим министрима? — учтиво је запитао дипломата.

Краљ се осмехнуо.

— Сваки од њих је просто створен за посао који обавља. Министар иностраних послова исто је толико вешт дипломата као и ви: ни у каквој прилици неће рећи „не“. Министар финансија увек најпре мисли о државној благајни, а мој први министар — то је овалпоћење

здравог разума. У то се, ако желите, можете уверити.

И тада је Анри IV позвао министра иностраних послова Вилроа и када се овај уз дубок поклон зауставио пред својим владаром, краљ је расејаним погледом шарао по таваници размишљајући какво би питање могао да му постави. Затим је с тобожњом забринутошћу показао прстом на таваницу.

— Видите ли ону греду? Само што се не сруши.

Вилроа, чак и не погледавши, одмах одговори:

— Да, да! У праву сте. Одмах ћу написати главном неимару двора да је учврсти и отклони опасност.

Краљ га је отпустио са задовољним смешком и наредно да позову интенданта финансија Жанена да би и њему поновио исту реченицу.

— Хм... Треба испитати ствар, израдити предрачун и из државне благајне предвидети средства за нужне оправке. Ако ваше величанство одобри исплату предвиђене суме онда се већ почетком идуће, 1599. године, може приступити оправци.

После Жанена био је позван први министар Сили.

Чувши примедбу о греди Сили се неколико пута прошетао по дворани, пажљиво разгледајући греду, затим је као зачуђен раширио руке и одговорио:

— Па о чему ви то говорите, господару?! Та греда ће надживети не само нас, него и нашу децу.

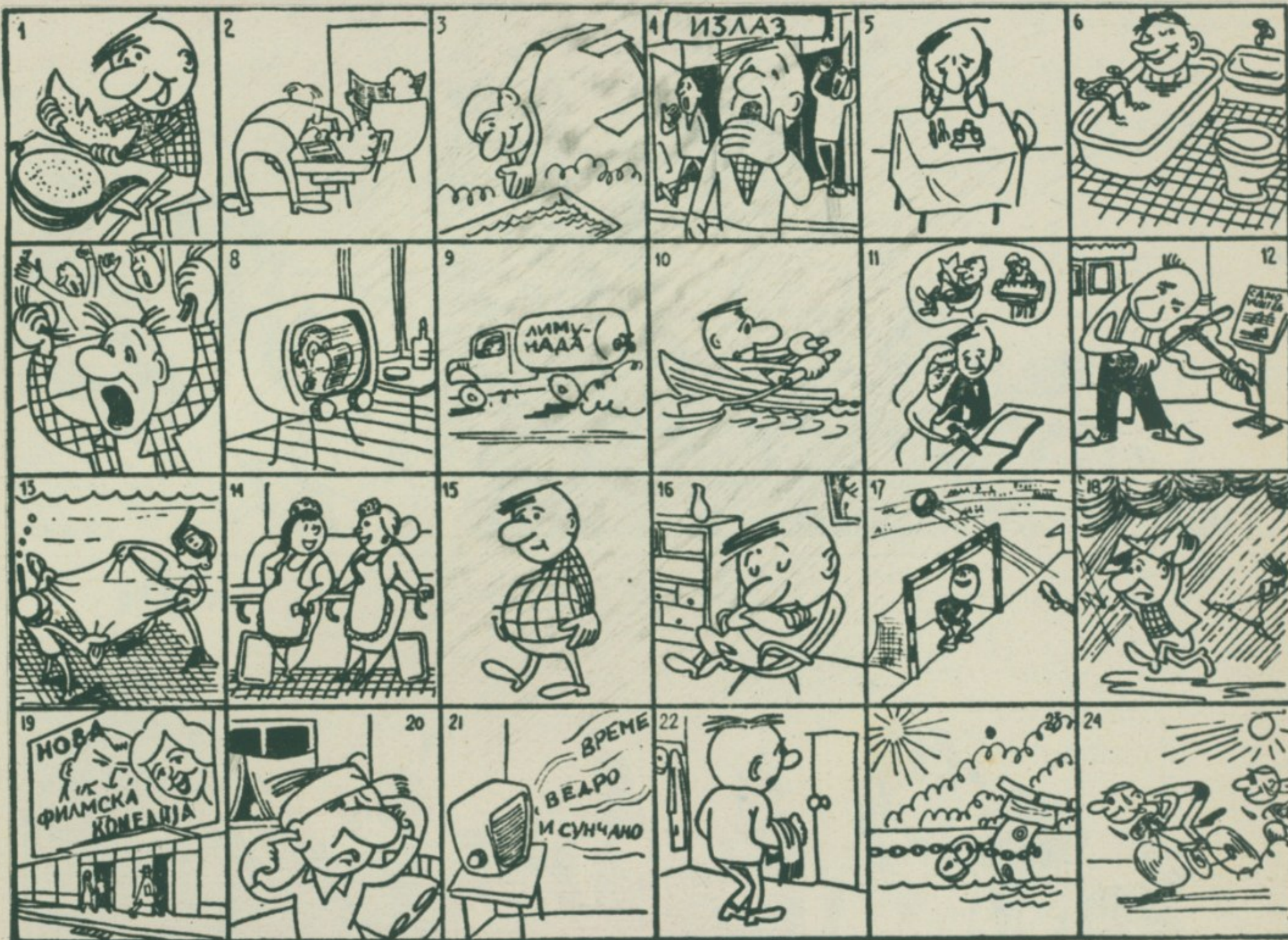
**ВЕСЕЛОГ
АРХИВАРА**

КАД СЕ УМОРИТЕ ОД УЧЕЊА

ЛАВИРИНТ

Египатски фараони желели су да и после смрти почивају у велелепним здањима и због тога су још за живота градили себи гробнице-пирамиде. А да „вечни сан“ фараона нико не би реметио, ходници у пирамиди и прилази што су водили до средишне одаје у којој је фараон почивао, били су толико изукрштани да су представљали прави лавиринт. Ипак, постоји један (а можда и два?) пролаза који воде у средиште пирамиде. Нађите га.

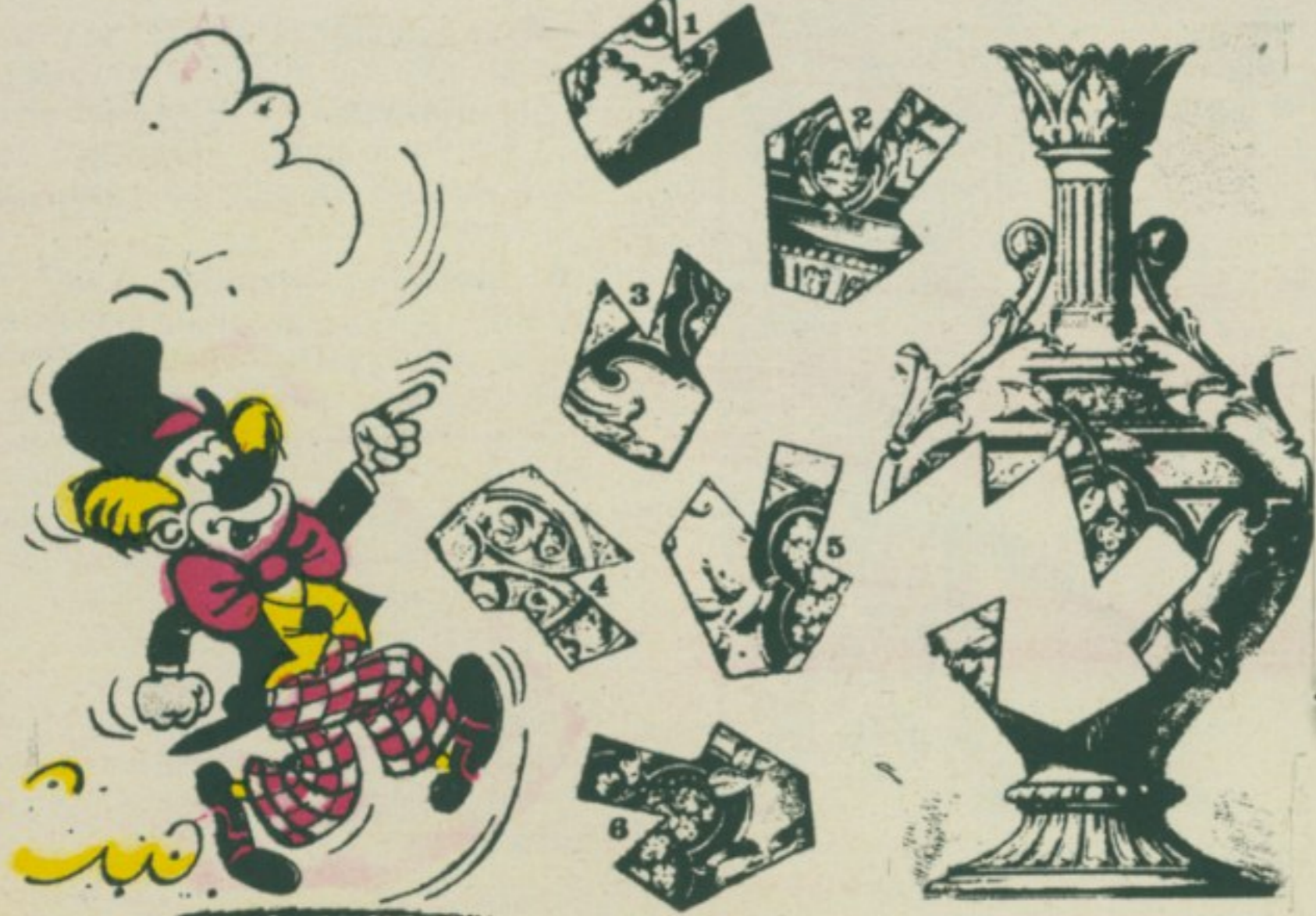

ДВЕ И ДВЕ

Од ове 24 сличице можете склопити 12 „тандема“ јер су по две сличице везане истим сижеом.

ОДГОВОР:

1—15, 2—11, 3—13, 4—19, 5—14, 6—22, 7—17, 8—16, 9—24, 10—23, 12—20, 18—21.

РАЗБИЈЕНА ВАЗА

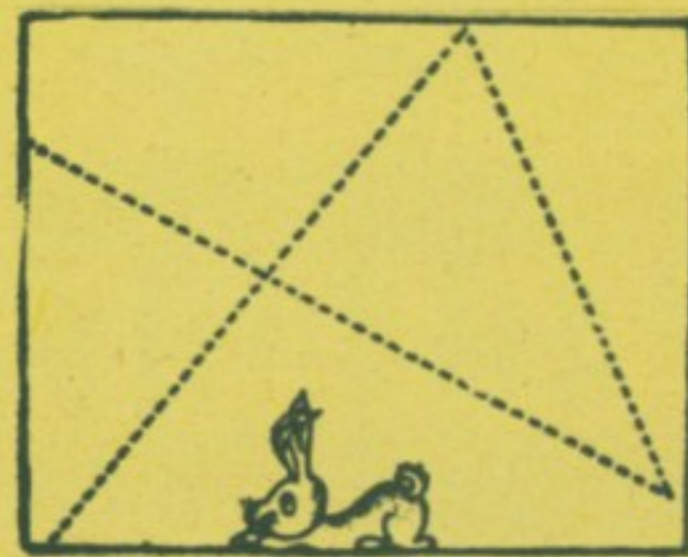
Мајстор Јоца је добио наруџбину да поправи скупоцену вазу коју је домаћици разбио њен несташни син. Да би му помогла да је закрпи, муштерија му је донела више парчади од још једне разбијене вазе и сад он треба да узме само два од шест сличних комадића. Знате ли која су то два.

ЛУКАВИ ЗЕЦ

Овај зека на нашој слици био је лен, али лукав. Појео је свих педесет шаргарепа изабравши за то најкраћи пут. Није трчао од једне до друге мркве већ је цело омеђено поље пресекао три пута по правој линији и свака шаргарепа нашла му се на путу.

Твој је задатак: повуци, не дижући оловку с хартије, три праве линије тако да све шаргарепе буду прецртане.

РОГОВИ И КОПИТА

У совјетском листу „Литературнаја газета“ постоји рубрика „Рогови и копита“ — зидне новине Клуба 12 столица — у којој се објављују хумористично-сатиричне вести које су понекад измишлене. Рубрика је, како сте већ можда претпоставили, добила име према истоименој „откупној станици“ коју су водила деца поручника Шмита, Остап Бендер и Шура Балаганов, у роману Иља и Петрова „Златно теле“.

КОРИСТАН САВЕТ

Ако вам у стану нестане светла, не узбуђујте се. Наспите у лустер мало петролеја и запалите га. Пријатна светлост обасјаће собу.

ГЉИВЕ У ЗИМУ

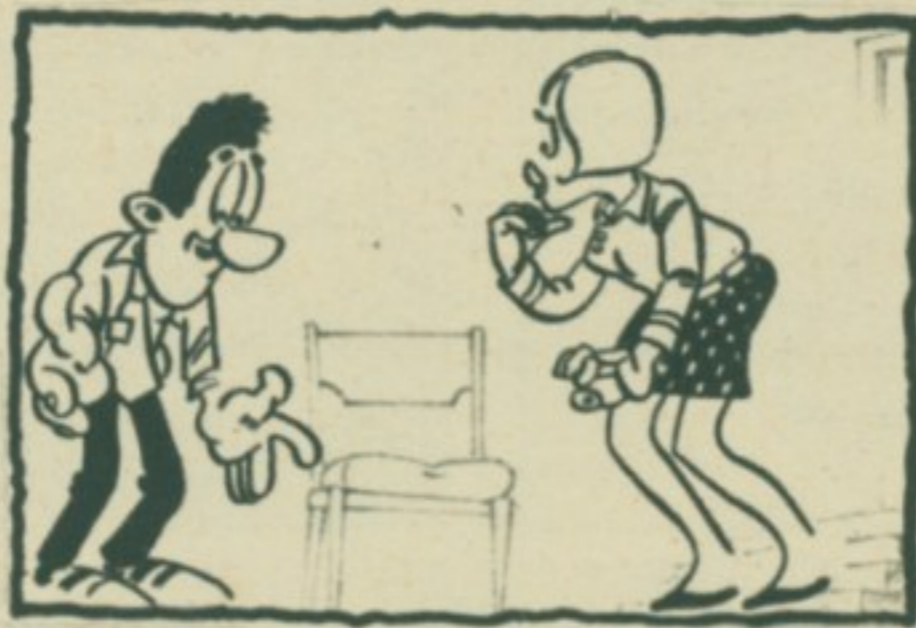
Становник града П. Иван Мухин, враћајући се из гостију кући, случајно је залутао у суседно двориште. Међу сметовима снега он је открио изванредно лепу гљиву гигантских размера. Покушао је да одгризе комадић од двометарске гљиве, али је, сломивши два зуба, констатовао да гљива није за јело.

Син Ивана Мухина, петогодишњи Павле, који се нашао под гљивом одвео је оца мами.

МОГЛИ ИЗ ЕНСКЕ ОБЛАСТИ

У Енској области пронађен је човек који од детињства живи међу животињама. То је директор зоолошког врта Митрофан Прахин.

ОБИЧАЈ

Код неких племена у Јужној Полинезији сачуван је интересантан обичај који, очигледно, датира из матријархата: кад жена уђе у просторију, један од мушкараца устаје и уступа јој место.

ОШТРООКОСТ

Рачуновођа једне од установа у граду В. друг Сидоров, током низа година посматрајући природу, приметно је интересантну закономерност.

По његовим речима, приближно у априлу-мају на дрвећу набујају пупољци, после којих се појављује лишће. Оно остаје на гранама отприлике до новембра, после чега опада. Отприлике у исто време или мало касније пада снег, који се одржава до фебруара-марта. После тога чудна појава се опет понавља.

Драгоцену посматрања друга Сидорова заинтересовала су научнике.

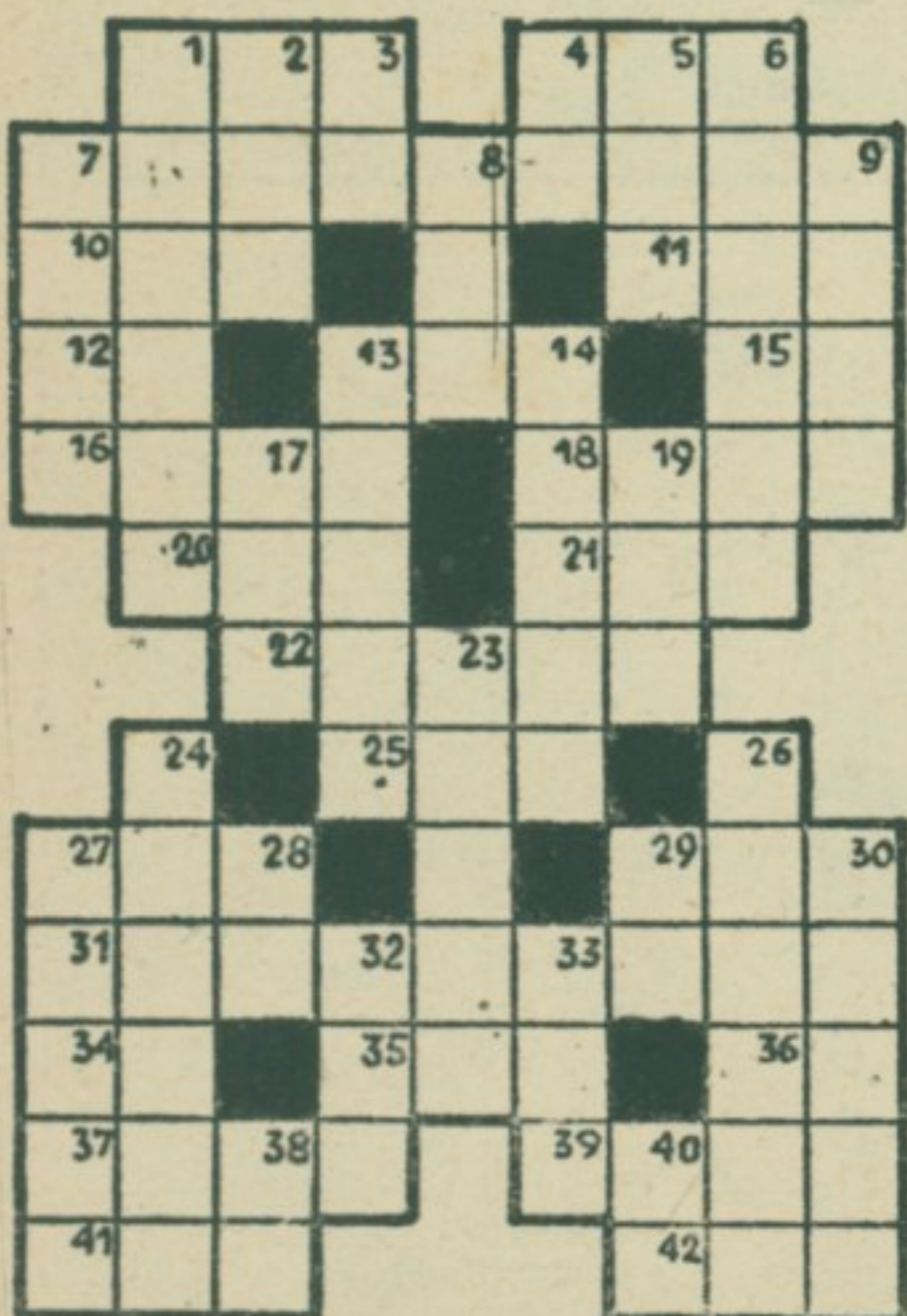
УКРШТЕНЕ РЕЧИ

Водоравно: 1) мушко дете, 4) парче, 7) енигма, 10) име књижевника Андрића, 11) фудбалски израз, 12) хемијски знак за мазуријум, 13) град у Француској, 15) музичка нота, 16) летопис, 18) држава у Азији, 20) спис, 21) изумрло дивље говече, 22) наш шахиста, 25) свеза, 27) језеро у Северној Америци, 29) змијски цар, 31) славни шпански књижевник („Дон Кихот“), 34) два сугласника, 35) женско име, 36) иницијали нашег научника на пољу електротехнике, 37) врста жуте боје, 39) славни немачки песник, 41) део течности, 42) староримски филозоф-песник (Лукреције).

Усправно: 1) пространа равница обрасла бујном тропском травом, 2) француски књижевник („Јадници“), 3) врста јапанског позоришног комада, 4) слово латинице, 5) грчко слово, 6) део оптичке справе, 7) једно годишње доба, 8) јужно воће, 9) напад, 13) планински венац у СССР, 14) мера за течност, 17) мера за површину у Енглеској, 19) индустријска област у западној Европи, 23) султанова повеља, 24) омашка, 26) главна мисао, 27) страна света, 28) хемијски знак за иридијум, 29) аутомобилска ознака за Битољ, 30) северноамерички филмски глумац (Фред), 32) вртлог, 33) недевен, 38) спев, 40) совјетски филмски редитељ (Николај).

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

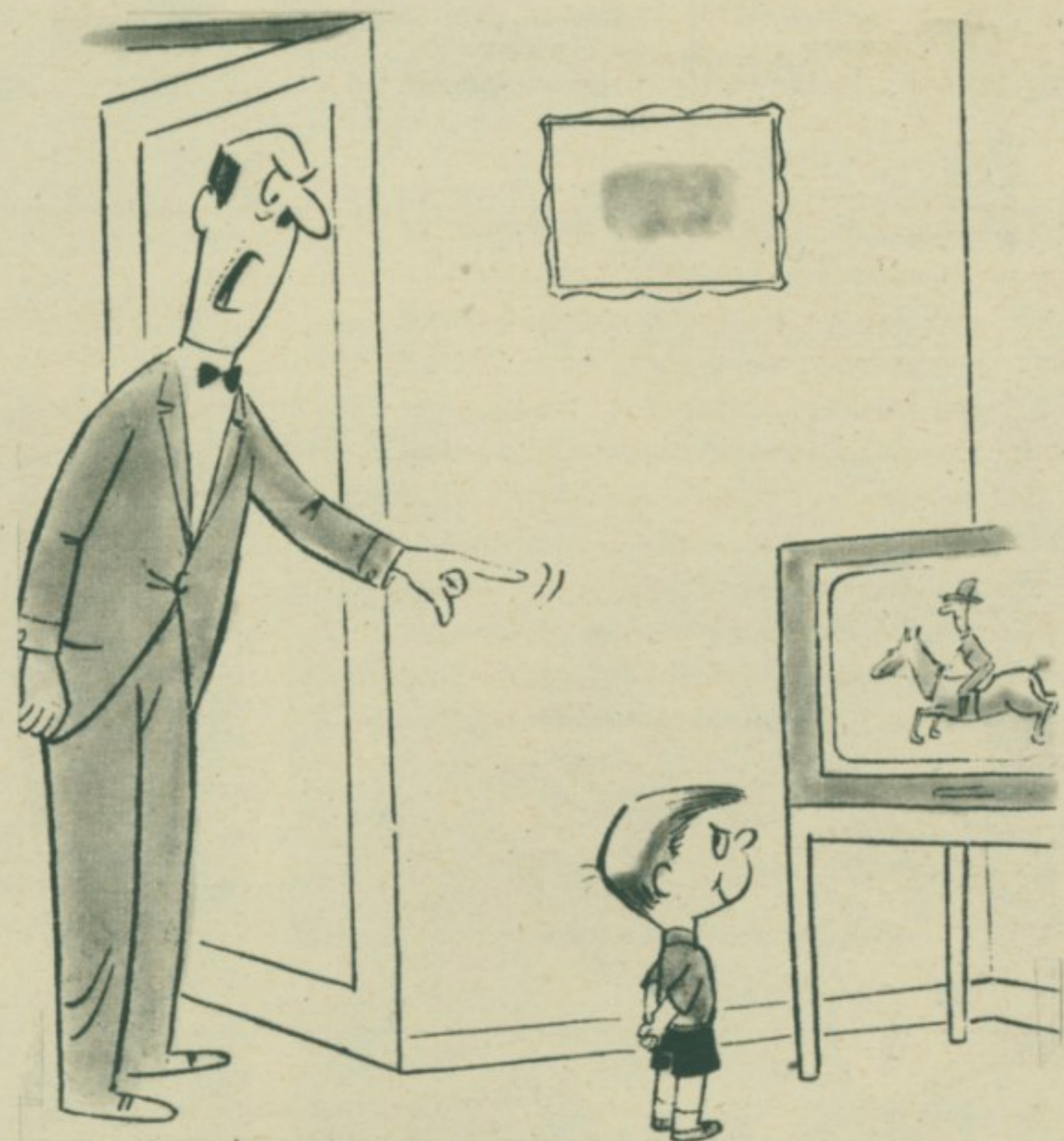
Водоравно: 1) скала, 6) Валеари, 8) тема, 9) киви, 11) елиса, 13) шал, 14) не, 15) ала, 17) ни, 18) ту, 20) траг, 22) Ран, 24) гну, и, 25) ало, и, 26) сир, 28) над, 30) ета, а, 32) пуж, 34) ми, 35) трг, 37) ла, 38) укор, 40) „Емил“, 42) Арп, 43) моћ.

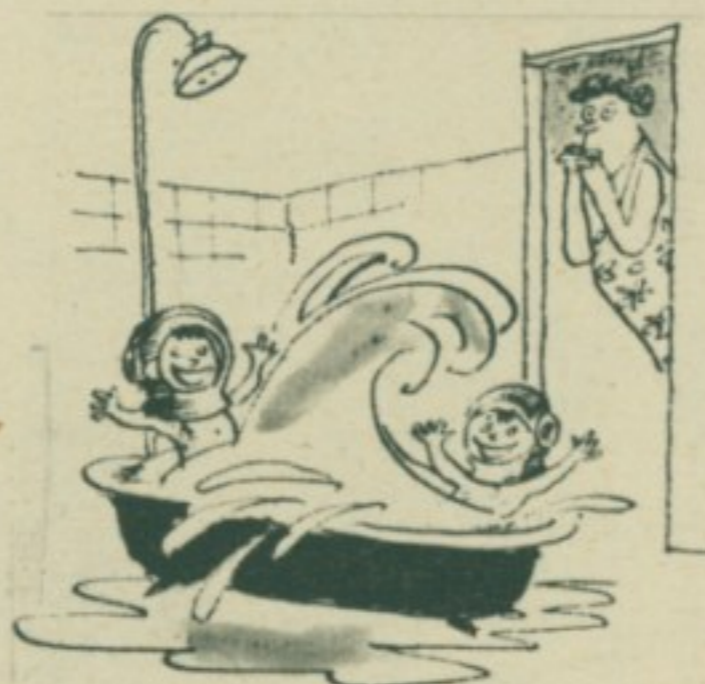
ХУМОР

— Колико пута треба да ти кажем да сам се одлучно да postanем самоук!

— Зар сам те у овај хошак послао?

— Опет се играте буре на екрану!

— Имате ли можда карту Месеца?

Одговорни уредник Стојиљко Стојиљковић, Београд, Македонска 29 ● Издаје и штампа „ПОЛИТИКА“ Новинско издавачко предузеће Београд, Македонска 29 ● Текући рачун број 608—1—82—1 ● Поштански фах 124 ● Претплата за нашу земљу: годишња 44 динара, полу-годишња 22 динара; за иностранство: годишња 88 динара, полугодишња 44 динара ● Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају.

WALT
DISNEY

МИКИ

